Ilse Kanowske

Ulica Kanonicza

Długosz podaje 1), że pokąd Kraków nie wysunął się na murze za Kościołem S. Franciszka od południa t.j. na ulicy Poselskiej, cała między zamkiem a miastem ~~była~~ miała pozór bagna, a dalej do zamku ~~był tylko po kładach (drewnianych mostkach)~~ dla umożliwienia ułożono kłady drewniane; Kanonicy mieszkali zaś na zamku. Gdy zaś miasto zbliżyło się ku zamkowi, kanonicy, którym trudno było o pomieszczenie na zamku, poczęli wykupywać place przy drodze powyższej, tem bardziej, że ci, którzy mieszkali po wsiach, musieli zaniedbywać nabożeństwa. ~~Zabudowaną~~ przez nich drogę bagnistą nazwano ~~Kanonicza~~ ich nazwiskiem t.j. Kanoniczą.

1) Lib. ben. I. 184.

Strona lewa idąc od Zamku

1) Dom Długosza, narożny, nad Rudawą (dawniej tu ~~mogący~~ pod Zamkiem ku Stradomowi płynącą) – był Łaźnią Królewską, a darował ją Wład. Jagiełło Krystynowi z Ostrowa 1), ten zaś w r. 1413 zamienił za dziesięciny 2) na ołtarz S. Jadwigi przeznaczone z biskupem Wojciechem Jastrzębcem. Dom wymurowali kanonicy Jan z Rudnicy ~~prócz zięcia~~ Mokołap syn Kmicona z Karwowa część południową narożną dobudował historyk Jan Długosz i jego brat młodszy

1) Kod. Kat. II. 151. koło domu zwanego Dimitrii stabulum.

2) Kod Kat. II. 385.

2/ Drugi na lewo (l. or.   ) dokupił ks. historyk Długosz z bratem od Piotra Breliskiego czyli Trzebieńskiego herbu Półkozic i przebudowali a w r. 1460 darowali kapitule na przechowywanie aktów

3/ (l. or.) wymurowali na gruncie Brell kapitulnym Jan z Brześcia Kanonik Katedr. i Jan Polska Wikaryusz

4/ Czwarty (l. or) wybudował Kanonik Mikołaj czyli Gaworka na gruncie kapitulnym w r. 1370 *)

*) Kod Kat. II. 36.

5/ Piąty (l. or) zwany dom Ciotka, zbadował na gruncie kapit. Zbygniew z Stachowic h. Gryff. Kanonik Kat. w końcu XIV w.

6/ Szósty (L. or.) wymurował kanonik ~~Wojciech~~ Albertyn Krzystyna z Turska czyli Podgrodzia h. Gryf na gruncie kapitulnym

7/ Siódmy (L. or) wybudował w połowie XIV w. kanonik Piotr na gruncie kapit. „prope eccl. Mariae Magdalenae" w r. 1349. (Kod. Kat. I. 239.)

8/ Ósmy (L. or) wymurował dziekan na gruncie kapit. rozpoczęty już przez swój kan. Jan z Drzekanowic h. Grzymała na początku XV w.

9/ Drewniany wybudował kan. Mikołaj Poraj h. Róża na gruncie kap.

10/ Drewniany wybudowali Jan Suchywilk h. Grzymała, potem arcyb. gnieźn. i kan. Jakób Szyszyk z Falkowa h. Dołęga na gruncie kap. z r. 1369.*)

*) Kod. Kat. II. 34.

11/ Jedenasty wybudował Kan. Nawój z Tenczynka w połowie XIV na gruncie kapit.

12/ ~~na gruncie~~ Dwunasty, zbudowany zo- stała przez J. Długosza z pieniędzy Kard. Zbigniewa Oleśnickiego, jako egzeku- tora jego testamentu (r.) na gruncie który nigdy był kapitulnym i przez Kapitułę darowanym został U- niwersytetowi na bursę kanoniczków a potem odkupionym, i na gruncie który należał do dotacyi ołtarza S. Antoniego w katedrze a zamienio- ny został za pewne dziesięciny.

13/ Trzynasty (l. or) ~~zbu~~murował na gruncie kapit. kanonik Maciej syn Wawrzyńca w r. 1375.[1]

[1] Kod. kat. II 36.

14/ Czternasty ~~narożny~~ (l. or) zmu- rował na gruncie Kap. Zbigniew ~~kano-~~ ~~nik~~ dziekan kr.

/.

Ulica Kanonicza

Strona prawa idąc od Zamku

O pierwszych 2 domach nie ~~wie nic~~ umiał Długosz nic powiedzieć.

Pod r. 1407 znajdujemy wiadomość 1) że Klemens z Moskorzowa Kasztelan Wiślicki zapisał na dotacyę ołtarza Wniebowzięcia (w katedrze) 2 grzywny rocznie z domu swego murowanego narożnego "idąc z miasta do zamku po lewej stronie blisko mostu pod którym płynie Rudawa". Ponieważ Rudawa skręcała za Kościółem S. Idziego przeto zapiski tej nie można odnieść do ulicy grodzkiej strony lewej bo nie byłoby to "blisko mostu", jak raczej odnosić należy do narożnej kamienicy na ulicy Kanoniczej, naprzeciw domu Długosza, bo tu prowadził most na Rudawie do drogi zamkowej.

1) Cod. cath. II str. 317.

 7

Trzeci, kupił i przebudował w r. 1443 Kard. Zbygniew Oleśnicki od Bratow Szafrańca z Pieskowej Skały za 200 grzywien i darował Kapitule Krak.

Czwarty wybudował na swym gruncie a darował Kapitule bisk. Krak. Floryan z Mokrska h. Koźlerogi (r —) a kupił ten dom po części już murowany, od Jadwigi wdowy po Zawiszy Kasztelanie Wojnickim r. 1379 (Kod. Kat. II. 74.)

Piąty (l. or) wymurował „wiel: kim sumptem" Paweł syn Włodzimierza h. Dołęga kanonik kat. na gruncie Kap.

Szósty zbudował na gruncie Kapitulnym kanonik Adam z Bądzkowa h. Lupinorum Falcastrorum

Siódmy zbudował na gruncie Kap. Węgrzer kanonik kat. Tomasz de Dyako de domo Pogonia

Grunt pod powyższe
~~Powyższe trzy~~ domu ~~zbudowane~~ nabyła
Kapituła za pewne dziesięciny
od wikaryuszów Katedralnych
poprzednikami gruntu byli: Ra-
domir, Jan Szalcze Jan z Tęczyna
i Gnaw

Dom ósmy jako kollegium prawniczego
darował Kapitule r. 1460 Hynek
z Rogowa kasztelan Sandom.

Dom dziewiąty narożny [illegible] drewniany
podobnie jak ósmy 1460 darowany
prz Hincze z Rogowa.

Cod. dipl. Crac. CCCCVIII str. 535.

Z r. 1424 darowała królowa Zofia słudze swemu Wojciechowi Miołełce w nagrodę za wierną służbę „grunt i dom z ogrodem, w długości od kładki na tejże rzece ~~Rudawie~~ aż do kładki na Rudawy i ~~[illegible]~~ wiślanej Łaźni (tak się zwał dom potem Długosza, naprzeciwko Kanoniczej ulicy) w szerokości od wału wyższego brzegu, po którym chodzi się z zamku do tejże Łaźni, aż do wału niższego sąsiedniej sadzawki" — zdaje się, że miejsce to odpowiada położeniu głównej alei plant pod samym zamkiem, lub domowi na Podzamczu obok tej alei stojącemu.

10

1369

Jakob Zirzik

Jan Dr. dekretów dziekan i
kanonik kat. (olim) wymurowali dom
murowany w Kr. na gruncie kapitulnym
pod zamkiem – kapituła nadawała
go potem kanonikom

K. Kat. II 34.

5/ ze skryptu 14/2 1893 — 570.-
w 3 latach w ratach potr.
od 14/3 1893 zpr na swoje

kupiec
wol 190

6/ ze skryptu 23/6 1893 — 200
w 3 latach i ratach od 23/6 1894
zpr

7/ ze skryptu 28/7 1896 — 400 r
w 3 latach od 28/7 1897

1370 11

Mikołaj syn Gerwarka Ka-
nonik wybudował dom na mur.
z kr. na gruncie kapituły
nym pod zamkiem
1375 dla Macieja syna Laurentego
kanonik. kat.

Kat. II 36

1379 12

obsbuys kr. Floryan nabył [illegible]
Kosz. Kat. dom po ojcu nazwany in contracta seu
platea eundo ad castrum
in civitate Crac. od Jadwigi
wdowy po Zawiszy Kasztelanie
Wojnickim

K. Kat II 7 4

1413 13

Krystyn z Ostrowa dom Otayna (Dłużewska) zamienił z Kapitułą za pewne dziesięciny

Kat. II 385

Dobra kanonicze

posiadłości klasztorne i szlacheckie

Lib. ben. I. 185

Długosz wylicza po kolei domy Kanoni-
cze których i w jaki sposób powstały.

Zaczyna od lewej połaci idąc od zamku:
Pierwszy dom narożny nad Rudawą (pły-
nęła fosą miejską do koła miasta i jedno-
cześnie szło od zachodu ku kościołowi św.
Idziego) zwany dawniej „Łaźnią królewską", na
gruncie darowanym przez Jagiełłę Krystynowi z Ostro-
wa wybudowali kanonicy dom w r. 1413,
a powiększył go Długosz.
drugi dom wybudowali Długosze starszy i
młodszy na gruncie kupionym od Piotra
Trzcińskiego h. Półkoza – przyczem
dodaje, że za ~~tymi~~ domami był staw.

Trzeci dom do jedenastego wybudowali kanonicy
na gruncie kapitulnym – dwunasty na
2 placach, z których jeden pierwej darowała
Kapituła Uniwersytetowi na bursę kanoni-
stów a potem odkupiła z trudem, drugi na-
leżał do ołtarza św. Antoniego od którego Ka-
pituła nabyła zamianą za pewne dzie-
sięciny – trzynasty i czternasty zbudowali
na placach kapitulnych.

Widzimy więc że pod zamkiem tylko naj-
bliższe place były własnością królewską
i szlachecką (a resztę gruntów ku miastu (po stronie zachodniej) posiadała (w XIV i XV w.)
już Kapituła.

Po stronie prawej, wschodniej, o dwóch
pierwszych domach nie ~~zna~~ znałarł Długosz źró-
dła nabycia – trzeci dom nabył i ozdobił
Kardynał Oleśnicki kupiwszy go od Piotra
Szafrańca w r. 1443 i kapitule darował.

Dom czwarty zmurował biskup Florjan
Mokrski i darował kapitule
piąty do siódmego zbudowali na gruncie
kapitulnym kanonicy, ósmy kato Col. iuris-
starum i następny dziewiąty darował w r. 1460 Zbińca z Ragora
kardel. sandomierski kapitule

Lib. ben. I 190.

Na tyłach kaplicy (aediculi) Św. Piotra dostała kapituła od Świętosława herbu Łysa a Henryka i jego brata, Dom z placem, który nabyli je od Jakuba z Tarnowa.

Lib. ben. I. 191.

Również krótka ulica poselska między ul. Grodzką a murami miasta zabudowaną została przez kanoników. Dom pierwszy po prawej stronie (Długosz nie podaje którą stronę nazywa prawą, ale z dalszych szczegółów przez niego podanych wynika, że prawą stroną tworzy idąc od grodzkiej ulicy) zbudował zmarły w r. 1371 Arnold de Chamaryna, Francuz, scholastyk krak. i kolektor apostolski na Polskę, na gruncie kapitulnym r. 1357 koło domu należącego do ołtarza św. Gerwazego. Drugi dom koło ogrodu Franciszkanów zbudował na gruncie kapitulnym w r. 1339 Jarosław archidiakon, który to dom popadł w ruinę przez pożar.

Po lewej stronie tej ulicy, koło domu opata Tynieckiego, naprzeciw czternastego domu lewej strony ulicy Kanoniczej, zbudował na kilku placach kapitulnych kanonik Jan Chebda h. Pomian

Od strony ulicy Grodzkiej zaś doszła Kapitule się w r. 1477 kamienica koło bramy grodzkiej po prawej stronie idąc ku Kazimierzowi nad Rudawą, (pałac potem prymasowski?) od Jakóba Dębińskiego — 2/ dom z placem i murami naprzeciw kościoła św. Idziego (potem arsenał) kupił biskup Wojciech Jastrzębiec od rodziny Jelitków herbu Koźlerogi i darował kapitule.

W archiwum miej. zachował się projekt rozkładu podatku szosu z r. 1412. (publikowany przez prof. Kutrzebę w Roczniku Krak. T. III. 149.) podający szerokość, długość i obszar każdego domu przy ul. Grodzkiej począwszy od ul. [illegible]-skiej rzego placu Dominikańskiego i Franciszkańskiego, który jest niezwykle cennym materyałem topograficznym dla samego początku XV. w. Według tego spisu było 26 (domów po stronie zachodniej od narożnego plebańskiego (W.W. Świętych) do kościoła św. Idziego ~~jest 26~~, w tem przestrzeń pusta (area deserta) naprzeciw kościoła św. Marcina mierząca 594 łokci kw. ~~Domy~~ Pojedyncze posiadłości mierzą przeciętnie 100 – 200 łokci ~~kw.~~ niektóre ~~do 3~~ koło 300, kościół św. Idziego 336, kościół św. Maryi Magdaleny 170, tylko Collegium iuristarum mierzy aż 1248. Głębokość parcel ~~przeciętnie~~ 10 do 14 łokci po Collegium ~~13~~ mierzące 13 łokci głębokości (szerokości), za Collegium ku św. Idziemu od 6½ do 8, area deserta ma 9 łokci szerokości. Wynika zatem z tego, że domy były tylko frontowe bez oficyn, głębsze ~~[illegible]~~ po Collegium, płytsze prawie o połowę w dalszym biegu ulicy począwszy od narożnika naprzeciw kościoła św. Andrzeja

Naprzeciw tej połaci tj. po wschodniej stronie było 31 domów — domy od narożnika placu Dominik. 10–13 łokci głębokie — potem następował mniej więcej dziś kościół św. Piotra (gdzieś na razie poselskiej) 15 łokci głębokości 30 szeroki — dalej 8 domów po 10½ łokcia następnie ~~domy~~ aż do kościoła św. Andrzeja a zatem tylko po 6 łokci, za tym kościołem po 8 i łokci. Obszar św. ~~Andrzeja~~ Piotra 450 ł. kw. św. Andrzeja 1080.- św. Marcina 522, narożnik przy placu dominik. 652.-

Widzimy więc, że i po tej stronie były tylko domy frontowe, płytkie bez oficyn. za nimi od wschodu – cmentarz św. Trójcy.

[illegible]

~~3~~ 21

W Krakowie XII – XIII. mieli posiadłości

Cystersi Jędrzejowscy Dworzyszcze

Benedyktyni Tynieccy Kościół św Mikołaja i jakiś
grunt obok

Sieciech Kościół św Andrzeja z gruntami

obok Braci z Łososiny

Kościół św Marcina ?

Strzemieńczycy Kościół św Jakuba

Nawsiny „ św Filipa na Kleparzu

Opat Rytlitw miał klasztor Cystersów w Mogile

Dalej należało do klasztoru Zwierzynieckiego

Patronat P. Marji był sporny między parafiami
nym a biskupem w XIV w.

„ K. św Szczepana (wzmianka 1310) parafialnego

„ K. św Anny parafjalnego (1366 wzmianka)

„ WW Wszystkich ?

Ulica Poselska

Wedle Długosza Lib. ben. I 191.

Pierwszy dom Kapituły na ulicy Poselskiej po prawej stronie *) koło domu należącego do ołtarza SS. Gerwazego i Protazego, zbudował od fundamentu na gruncie Kap. Arnold de Thamczyna, scholastyk Krak. koło r. 1371.

*) Prawdopodobnie idąc z ulicy grodz. gdyż końcowy tej ulicy nie mogłby być gdzie dom N. 2.

Drugi dom Kapituły po prawej stronie koło ogrodu ks. Franciszkanów wymurował na gruncie Kapitulnym w r. 1339 Jarosław h. Janina archidyakon Krak.

Po spaleniu długo stała pustką ten dom

Dom trzeci leżał po lewej stronie koło domu opata Tynieckiego jedną stroną naprzeciw 1429 domu Kanonicznego ulicy Kanoniczej strony lewej (idąc od zamku) wybudował Jan Chebda z Niewiesz h. Pomian Kan. Krak.

1385 23

Tomko z Zgbocina sprzedał kapitule kr. plac swój w Kr. in platea legati ex opposito domus łaporcae Jana Grotowa kantora kated.

K Kat. II 104

1393

Maciej Kan. kat. domum in platea officialis circa domum Gatkonis cotam fundamentalibus resignavit Jacussio famulari suo

Kod Kat II 175

1399

24

Jakób z Tarnowa, dom swój in platea quondam Swenslai officialis ultra eccl. S. Petri et opposito domus ipsius officialis inter domum Zbygnei de Nassanchowicze Archidiaconi Crac et domum Gerbeonis Zenuwi Zbygniewowi sprzedał

Kkat 241. II

3. 68

[illegible] = 42.

25

Domus capit. in portico aediculae S. Petri – huius domus quasdam areas Swecslaus cancel. Dobrynensis et Mathias heredes de Lubyanrhowyre de domo et genere Srokomlya a Jacobo Petri de Tharnowa comparuerunt et in sortem eccl. Crac. collatas domum latericeam muraverunt.

Lib. ben. I. 191.

Ulica Poselska od strony kościoła ś. Józefa. (?)

s
uważnie.

jednak że sztukę tę grano dopiero w r.1808.
Po Wothem kierował teatrem pod Kluszewskim Franciszek Herschelt baletmistrz.Między rokiem 1802 a 1804 grano po polsku opery: Sułtan Wampum" i „Nie każdy śpi co chrapi"- które to ostatnią sztuką rozpoczęto w r.1805 dozwolony sezon polskich przedstawień raz w tygodniu.
W obec tak rzadkich przedstawień nie mógł się teatr polski rozwinąć,zaledwie wegetował.Reżyserem polskich przedstawień był Miedzielski.Zresztą i protegowany niemiecki teatr nie stał o wiele lepiej.Sezon obowiązkowy teatralny trwać miał tylko przez miesiące zimowe,latem teatr zamierał.
W zezwoleniach policyjnych na wystawienie sztuk podawano bywa tylko tytuł,bez autora,tak,że nie wiadomo dokładnie o jaką rzecz chodzi.Z zezwolenia na przedstawienie „Karola Moore" domyśli się każdy „Zbójców" Szillera.
Opera,gdyby ją kto ocenia wedle dzisiejszych wymagań,była bardzo słaba,ale wówczas zadowalała zupełnie publiczność,a Niemiec Schultes,profesor Uniwersytetu krakowskiego koło r.1806 pisze o niej w swym pamiętniku,jak i o teatrze ówczesnym krakowskim prawie z zachwytem:
„Istnieje tu też jedyny teatr,w którym grają po niemiecku i po polsku.Obu językami aktorowie źle władają i niedostatecznie je rozumieją.Należy wszakże zrobić wyjątek dla opery,która jest doskonała.Co się tyczy dekoracyi,to są one poziwi godne,nader efektowne.I taki gdy scena przedstawia wolna okolice w porze zimowej,wówczas otwiera się tylna część widowni i widz ogląda spadające rzeczywiste płaty śniegu.Złudzenie jest zatem zupełne.Opera krakowska cieszy się zatem zasłużonym rozgłosem."
Skromniejsze wówczas były wymagania! Gdy Kluszewski zacial koło r.1802 z braku występów gościnnych kasjety Szczurowskiego wystawić po polsku operę - przez operę rozumiano także sztuki z wplatanemi śpiewami -„Nie każdy śpi co chrapi",w której występują:wieśniak z żoną,kochanek jej i żołnierz na kwaterze,musiał nauczyciela tańca Grecna Hepfilera nauczyć partyi,która śpiewał śmiesznie ...

Żak Kruk

28

jednak że sztukę tę grano dopiero w r.1808.

Po Wothem kierował teatrem pod Kluszewskim Franciszek Horschelt,baletmistrz.Między rokiem 1802 a 1804 grano po polsku opery:„Sułtan Wampum" i „Nie każdy spi co chrapi"- którą to ostatnią sztuką rozpoczęto w r.1805 dozwolony sezon polskich przedstawień raz w tygodniu.

W obec tak rzadkich przedstawień nie mógł się teatr polski rozwinąć,zaledwie wegetował.Reżyserem polskich przedstawień był Niedzielski.Zresztą i protegowany niemiecki teatr nie stał o wiele lepiej.Sezon obowiązkowy teatralny trwać miał XX tylko przez miesiące zimowe,latem teatr zamierał.

W zezwoleniach policyjnych na wystawienie sztuk podawanym bywa tylko tytuł,bez autora,tak,że nie wiadomo dokładnie o jaką rzecz chodzi.Z zezwolenia na przedstawienie „Karola Moora" domyśli się każdy „Zbójców" Szillera.

Opera,gdyby ją kto oceniał wedle dzisiejszych wymagań,była bardzo słaba,ale wówczas zadowalała zupełnie publiczność,a Niemiec Schultes,profesor Uniwersytetu krakowskiego koło r.1806 pisze o niej w swym pamiętniku,jak i o teatrze ówczesnym krakowskim prawie z zachwytem:

„Istnieje tu też jedyny teatr,w którym grają po niemiecku i po polsku.Obu językami aktorowie źle władają i nie dostatecznie je rozumieją.Należy wszakże zrobić wyjątek dla opery,która jest doskonała.Co się tyczy dekoracyi,to są one podziwu godne i nader efektowne.I tak,gdy scena przedstawia wolną okolicę w porze zimowej,wówczas otwiera się tylna szęść widowni i widz ogląda spadające prawdziwe płaty śniegu.Złudzenie jest zatem zupełne.Opera krakowska cieszy się zatem zasłużonym rozgłosem."

Skromniejsze wówczas były wymagania! Gdy Kluszewski chciał koło r.1802 z okazyi występów gościnnych basisty Szczurowskiego wystawić po polsku operę - przez operę rozumiano także sztuki z wplatanemi spiewami -„Nie każdy śpi co chrapi",w której występują:wieśniak z żoną,kochanek jej, i żolnierz na kwaterze,musiał nauczyciela tańca Czecha Hepflera nauczyć partyi,którą spiewał śmiesznie łamaną

ŻABI KRUK.

Ujście Rudawy pod zamkiem,dotąd istniejące,a wkrótce mace być zasklepionem,jest wprawdzie od najdawniejszych czasów tutaj wspominane,niewątpliwie jednak było ono dawniej nieco bardziej do zamku zbliżone: w roczniku kapitulnym czytamypod r. 1246. „że książe Konrad Mazowiecki,Kazimierz,syn jego i Mieszko,książe Opolski wybudowali zamek (oczywiście drewniany) w Krakowie,gdzie Rudawa wpada do Wisły,lecz zaraz potem oddali go księciu Bolesławowi".Takie zam eczki w średniowiecznej praktyce wojennejsłużyły do blokowania zamku obleganego,do czyhania,czyby przy nieopatrzności obleganych nie udało się nagle zająć ich fortecy;zameczek więc Konrada,przeciw Wawelowi wymierzony,musiał bardzo blisko tegoż się znajdować,a że był nad ujściem Rudawy,więc widocznie płynęła ona wówczas bardziej na wschód,zgodnie z pędem wody,bo zapewne nie było nagłego skrętu na Błoniach,który dziś istnieje koło Gmachu Sokoła,utrwalonego tam fortyfikacyami wojskowemi z r. 1866. Grunt na zachód od Rudawy ku klasztorowi Zwierzynieckiemu należał do króla jako ogród,również Zwierzyńcem zwany-za nim ciągnął się grunt będący do r. 1372. własność klasztoru Zwierzynieckiego.

W przywileju Bolesławowskim z r. 1257. nakreślono terytoryum miasta ogólnikowo od Prądnika po Wisłę,ale oznacza to tylko terytoryum jurysdykcyi miejskiej,nie znosi zaś własności prywatnejpposzczególnych gruntów,jakie w tem terytoryum posiadali dawniejsi mieszkańcy,szlachta,biskup i klasztory,Przestrzeń od klasztoru Franciszkanów po Zamek,była aż do XIV.wieku bagnem,które kanonicy katedralni wykupiwszy suchsze parcele od strony drogi koło kościoła św. Andrzeja,zasypali wedle świadectwa Długosza piaskiem[1)] i utworzyli na niem ulicę kanoniczą z drugim szeregiem domów od zachodu,za któ-

1) Stwierdzono to przy kopaniu w celu założenia rur wodociąg.

remi parkany, a potem mury oddzielały ogródki kanoniczych domów od reszty niezasypanego bagna[1], zajmującego przestrzeń aż po wyżej wspomniane koryto Rudawy.

Część tego bagnistego gruntu zajęło miasto w XIV.w. pociągając za ogrodami kanoniczymi tj. od zachodu, mury miejskie od bramy Wiślnej, pałacu biskupiego i klasztoru Franciszkanów ku Zamkowi, pod którym powstała bramka poboczna do miasta od przewozu na Wiśle. Przed tym murem wzdłuż niego poprowadzono dla zabezpieczenia miasta rów którym płynęła woda wpuszczona z odnogi Rudawy drugiej z pod Młyna górnego na Piasku- między nim a głównem ujściem Rudawy pozostał dalej jeszcze dalszy pas tego bagnistego gruntu, który nie nęcił nikogo do budowy i dlatego pozostał aż do XV.w. własnością właściciela pierwotnego, tego, który w pierwotnej Polsce ziemią dysponował tj. panującego. Że tak było, dowodził dokument z r.1422.:[2]

„....my Władysław Król....wiadomo czynimy....przestrzeń miejsca pospolicie Żabi kruk zwane, między nową Naszą sadzawką i biegiem rzeki Rudawy a murem miasta.... między domami kanoników i ogrodem Naszym, zwanym w pospolitej mowie Zwierzyniec, położone z wszelkiemi pożytkami wodami, ich odpływami, jak niemniej przynależytościami.... dajemy darowizną wieczystą....Oprócz tego rajcy i obywatele rzeczonego miasta krakowskiego na miejscu rzeczonem kopać i sypać wały, jednę lub więcej sadzawek zrobić i urządzić zupełną wolność będą mieli...."

Wtedy to dla bezpieczeństwa miasta powstał jeszcze przed rowem wał, oprzed nim sadzawki rybne, rysowane na wszystkich dawnych widokach Krakowa, które przetrwały do XVII.w., poczem znowu stały się bagnami, straciwszy przepływ skasowanej w rowie wody,

Miasto pożytkowało grunta swoje najczęściej w ten spo-

1) Stwierdzono przy braniu fundamentów pod Seminaryum duchowne i pod domy na Podzameczu.

2) Cod. dipl. Crac. CXVIII.

sób, że je sprzedawało za czynsz wieczyście płacić się mający, czyli puszczało w wieczystą dzierżawę, na mocy której dzierżawca mógł dalej pozbywać swe prawa z obowiązkiem opłacania zawsze przez następcówbczynszu ziemnego miastu (własność podzielona). W ten sposób też postąpiło i z Żabikrukiem, pobierając zeń pięć grzywien rocznie.

W r. 1468. część od strony Zwierzyńca jest w posiadaniu Mikołaja Kreydlara[1], gdzie wykopał nową sadzawkę, część od strony zamku i kościoła św. Jdziego posiada w r. 1450. Augustyn proboszcz z Radułtowa i w tymże roku sprzedaje[2] Jakóbowi Strzemieniewiczowi, a ten w r. 1470. sprzedaje go poprzednio wymienionemu Mikołajowi Kreydlarowi[3], od którego nabył Żabikruk Kasper Ber, który w r. 1504.[4] otrzymał od króla Aleksandra prawo odpuszczania wody do królewskich sadzawek od zachodu ze swej sadzawki położonej „murach miasta naprzeciw domów kanoniczych."

W r. 1506.[5] rajcy miejscy oświadczają, że wypuścili Kasprowi Berowi „swój plac przed Wiślną bramą za łaźnią Wiślną przy drodze położony aż po Rudawę i dalej aż po królewskie sadzawki, a stąd dalej aż do domu p.podkanclerzego Drzewickiego oraz grunt zwany Żabikruk także w kącie pod domami kanoniczymi aż do bramy poselskiej któryto plac miał śp.Niclas Kreydler", za co ma płacić rajcom 5 grzywien rocznie, nie zabudowywać placu, ma prawo spławu z fosy miejskiej do swych sadzawek, ale wody nie podnosić ponad uznanie rajców, aby mury miejskie w 4 łokciach wolne były.

Od Bera kupił Żabikruk Karol Koczer (r. 1533.)[6]

1) Cod.dipl.Cr.str. 612.
2) „ „ „ „ 569.
3) „ „ „ „ 615.
4) „ „ „ „ 644.
5) „ „ „ „ 646.
6) Prawa, przyw. stat.krak.I.919.

sób, że je porządkowanie ze ogromną wszystkie płazić się nocnego, czyli pomaszcie w wietrzysta dzierżawy, na mocy której dzierżawca mógł dalej posługiwać swe prawa z obowiązkiem opłacania zawsze przez następcówczyszczeniu z zmiennego stanu (własność podzielone). W ten sposób też postąpiła i z Żabikrukiem, pobierając zeń pięć grzywien rocznie.

W r. 1468. część od strony Żwierzyńca jest w posiadaniu Mikołaja Kreydlera [1], gdzie wykopał nowa sadzawkę, część od strony zamku i kościoła św. Idziego posiada w r. 1450. Augustyn profesorz z Radziłowa; w tymże roku sprzedaje Jadwidze Strzeminiewiczowi [2], a ten w r. 1470. sprzedaje go poprzednio wymienionemu Mikołajowi Kreydlerowi [3], od którego nabył Żabikruk Kacper Ber, który w r. 1504. otrzymał od króla Aleksandra prawo odprowadzania wody do królewskich sadzawek od ścieku ze swej sadzawki położonej „poprzek miasta naprzeciw domów kanonicznych."

W r. 1506. [5] rajcy miejscy oświadczają, że wypuścili Kacprowi Berowi swój plac przed Wiślną bramą za fosą Wiślną przy drodze położony aż po Rudawę i dalej aż po królewskie sadzawki, a ciąg dalej aż do domu podkanclerzego Drzewickiego oraz grunt zwany Żabikruk leżące w tyle pod domami kanoniczymi aż do bramy oszelskiej którą wiele niżej do Niclas Kreydler", ze on ma płacić rajcom 5 grzywien rocznie, nie zabudowywać placu, ma prawo spławu z fosy miejskiej do swych sadzawek, ale wody nie pobierać ponad uznanie rajców, aby mury miejskie w 4 fokolach wolne były.

Od Bera kupił Żabikruk Karol Kaczar (r. 1533.)[6]

1) Cod.dipl.Cr.str. 612.
2) " " " " 569.
3) " " " " 615.
4) " " " " 644.
5) " " " " 648.
6) Prawa,przyw. stat.Krak.I.919.

Od Koczerów przeszedł Żabikruk częścią na kapitułę, częścią na altarystów Kościoła P.Maryi i księży kościoła św.Jana a kapituła nabywszy części tych altarystów i księży, odstąpiła znowu cały Żabikruk miastu w r.1603.[1] następującym aktem, wyjaśniającym stan tego gruntu w owym czasie:

W r. 1603. zeznaje biskup Maciejowski z kapitułą[2] akt, że grunt Żabikruk leżący za bramą Wiślną od drogi do tejże wiodącej po koryto rzeki Rudawy, płynącej koło stajen najprzód biskupich, potem królewskich, między murem miasta z jednej strony a korytem Rudawy z drugiej, nabyty przed kilku laty częścią od dziedziców właścicieli wedle aktów ławniczych Kazimierskich, częścią od altarystów kościoła P.Maryi i księży kościoła św.Jana, którym przysądzonym został ten grunt za sumę pieniężną w r. 1596.-i zawiera z rajcami miasta, do których należała jurysdykcya nad tym gruntem i czynsz ziemny 5 grzywien rocznie, zapisany miastu w r. 1506. przez Kaspra Bera, taką ugodę, że odstępuje miastu część tego gruntu od drogi Wiślnej po kanał płynący z ulicy między pałacem biskupim a klasztorem Franciszkanów do koryta Rudawy, oraz wolny przechód na 6 łokci szerokości dokoła muru miejskiego przez ten grunt Żabikruk na tej szerokości nie mający być sianym ni zasadzanym, z warunkiem nie zabudowywania przez miasto placu tego przed biskupim pałacem w sposób niekorzystny lub niewygodny pałacowi biskupiemu i niskimi budynkami tylko i z warunkiem zostawienia pasu miasto paru 6 łokci wolnego do przechodu pod biskupim pałacem-a za czynsz ziemny 5 grzywien z Żabikruku odstąpił biskup miastu takiż czynsz z domu na ulicy Wiślnej przy pałacu biskupim położonego pobierany-miasto zaś zrzekło się wszelkiej jurysdykcyi i praw do reszty gruntu (ku Zamkowi).

Okół.

W aktach miejskich pojawiają się po r.1321 transakcye o grunta i domostwa w części miasta „naprzeciw kościoła Św: Andrzeja" z dodatkiem niekiedy nazwy Okół dla tej części miasta;Gdy zaś istniał odpis przywileju,z 10 czerwca 1335, w których Kazimierz Wielki dla dobra obu miast „starego i nowego Krakowa" wydaje pewne postanowienia dla nowego Krakowa, przeto żydawca Kodeksu dypl.Krak. F. Piekosiński był zdania, że przywilej ten odnosił się do nowego miasta w Okole i że po nieudaniu się tam stworzenia miasta „król na naleganie mieszczan krakowskich przeniósł tę osadę pod kościół św. Floryana" i zorganizował ją w miasto przywilejem z r.1358. Przypuszczenie takie przenoszenia miasta, jakby ruchomej rzeczy z miejsca na miejsce samo w sobie nieprawdopodobne.

Jeżeli się uważnie przeczyta ów rzekomy przywilej Okolski z 10 czerwca 1335, to się zauważy, że jest on jakimś dokumentem uzupełniającym, objaśniającym rzecz już istniejącą, brak mu cechy konstytucyjnej,organizującej,nadawczej; porównując zaś ten przywilej z dwoma bezpośrednio co do dat go poprzedzającymi, zauważymy że, d.27 lutego 1355 lokował król miasto Kazimierz pod Krakowem, że tegoż dnia król przyrzekł obywatelom Kazimierskim rozstrzygnąc kwestyę nadania im prawa składu soli, ołowiu lub miedzi skoro powróci z Wielkopolski i naradzi się ze swymi baronami, że w dokumencie 10 czerwca tegoż roku król „mając na oku dobro starego i nowego Krakowa" nie zezwala nowemu Krakowowi utrzymywać składu soli,ołowiu lub miedzi, bo to prawo nabył już stary Kraków - z czego się okazuje, że przywilej z 10 czerwca 1335 jest uzupełnieniem przywileju lokacyjnego nowego Krakowa nazwanego

Koszta:

1) *Ułożenie podania* . . . . *Kor.* .... *hal.*
2) *Nadwyżka za kumulacyą* . . . . „ .... „
3) *Odpis* .... *krotny podania i napis* .... „ .... „
4) *Stemple* . . . . „ .... „
5) *Ekspedycya* . . . . „ .... „
6) *Porto polecone do sądu* . . . . „ .... „
7) „ *ze sądu* . . . . „ .... „
8) *Doręczenie* . . . . „ .... „
9) .... „ .... „
10) .... „ .... „

W DRUKARNI „CZASU“ W KRAKOWIE.

Kazimierzem, a nie żadnego miasta Okołu.
Z ogromnego obszaru, jaki Bolesław Wstydliwy nadał miastu w r.1257 - oznaczyli pierwsi wójtowie przedewszystkiem granice właściwego miasta, tj. części obronnej. Pierwszą trwałą ich budową był niewątpliwie Gródek wójtowski za ulicą Mikołajską, dawniej Rzeźniczą zwaną, miasto obok niego otoczono na razie fosą i palisadą, było ono bardzo małe, jak przeważna część średniowiecznych miast, dla uniknięcia wielkich wydatków na obwarowanie.
Od południa kończył się Kraków na ulicy później poselską nazwanej, kościół św. Andrzeja stał za miastem. Pomyślny rozwój miasta wymagał nie długo rozszerzenia jego obszaru; stało się to na początku XIV w., a Bielski zapisał tradycyą, że Wacław Czeski w czasie swego krótkiego panowania nad Krakowem przedłużył obwarowanie na południe ku zamkowi. Tradycyi tej nie sprzeciwiają się fakta. Tuż za kościołem św: Marcina (dziś protestanckim) znaleziono przy kopaniu gruntu pod wodociąg mur gruby w poprzek ulicy Grodzkiej biegnący - prawdopodobnie jestto granica miasta Wacławowego. W przywileju z r.1306 przyrzekał Łokietek mieszczanom nie łączyć murem miasta z zamkiem - po buncie niemieckim z r.1311 zburzył prawdopodobnie ten mur południowy, aby mieć bezpośredni dostęp do miasta z zamku i odtąd zaczyna się spotykać zapiski o zabudowywaniu tego obszaru koło kościoła św: Andrzeja, o nowem mieście w Okole, Nazwa ta nie przyjęła się w cale, ostatni raz spotykamy ją w r.1346 - utrzymała się nazwa tej ulicy, której Okół był przedłużeniem tj. Grodzkiej.

Koszta:

1) *Ułożenie podania* . . . . *Kor.* .... *hal.*
2) *Nadwyżka za kumulacyą* . . . . „ .... „
3) *Odpis* .... *krotny podania i napis* .... „ .... „
4) *Stemple* . . . . „ .... „
5) *Ekspedycya* . . . . „ .... „
6) *Porto polecone do sądu* . . . . „ .... „
7) „ *ze sądu* . . . . „ .... „
8) *Doręczenie* . . . . „ .... „
9) .... „ .... „
10) .... „ .... „

W DRUKARNI „CZASU" W KRAKOWIE.

Do rozszerzenia się miasta w tym kierunku przyczyniło się i to, że kanonicy katedralni, narzekający na brak wody na Wawelu, zaczęli od XIV w. zasypywać bagnisko Żabikruk pod Zamkiem in na zasypanej części wystawili szereg swych domów, między którymi powstała ulica ku Zamkowi, od nich Kanoniczą nazwana.

Tak więc Okół obejmował Benedyktyńską kollegiatę, Św. Andrzeja, odstąpioną w r.1320 mniszkom św. Franciszka z ich klasztorem, obok plac dziedziczny Tenczyńskich, darowany przez tychże w r.1379 na dotacyę ołtarza św. Andrzeja w Katedrze, obok dom Cystersów Mogilskich i dalej kościół św. Marcina i dom tegoż, kościół św. Idziego z domkiem, domki budujące się naprzeciw kościoła św. Andrzeja w stronę zamku i miasta, wreszcie ulicę Kanoniczą; w r.1349 wspomniany jest nowy kościół św. Maryi Magdaleny.

Okół nie miał miejsca ani na rynek, ani na rozwój ulic i tworzenie nowego miasta na tak małej przestrzeni nie mogło rokować mu powodzenia; powtóre Okół nigdy nie miał swego urzędu ani sądu, i wszystkie akta dotyczące kupna domów i placów w Okole wpisywane są w księgach Krakowskich. Z tego wynika, że Okół był tylko rozszerzeniem Krakowa i zwał się „nowem miastem w Okole” dla oznaczenia topograficznego, a nie prawnego, był tylko dzielnicą miasta. Przy ustaleniu granic parafij krak. w r.1327 [1] biskup Jan zaliczył mieszkańców Okołu do parafii WW. Świętych - co jest dalszym dowodem, że Okół nie stanowił odrębnego miasta, inaczej byłby przecież biskup stworzył osobną parafią u S. Marcina, Idziego, lub Ś.M. Magdaleny, trudno bowiem przypuścić aby miasto nie miało swej odrębnej parafii w XIV wieku.

1) Cod.dipl.Crac. pag. 499.

Koszta:

1) Ułożenie podania . . . . Kor. ...... hal.

2) Nadwyżka za kumulacyą . . . . „ ...... „

3) Odpis ...... krotny podania i napis ...... „ ...... „

4) Stemple . . . . „ ...... „

5) Ekspedycya . . . . „ ...... „

6) Porto polecone do sądu . . . . . . „ ...... „

7) „ ze sądu . . . . „ ...... „

8) Doręczenie . . . . „ ...... „

9) ...... „ ...... „

10) ...... „ ...... „

W DRUKARNI „CZASU" W KRAKOWIE.

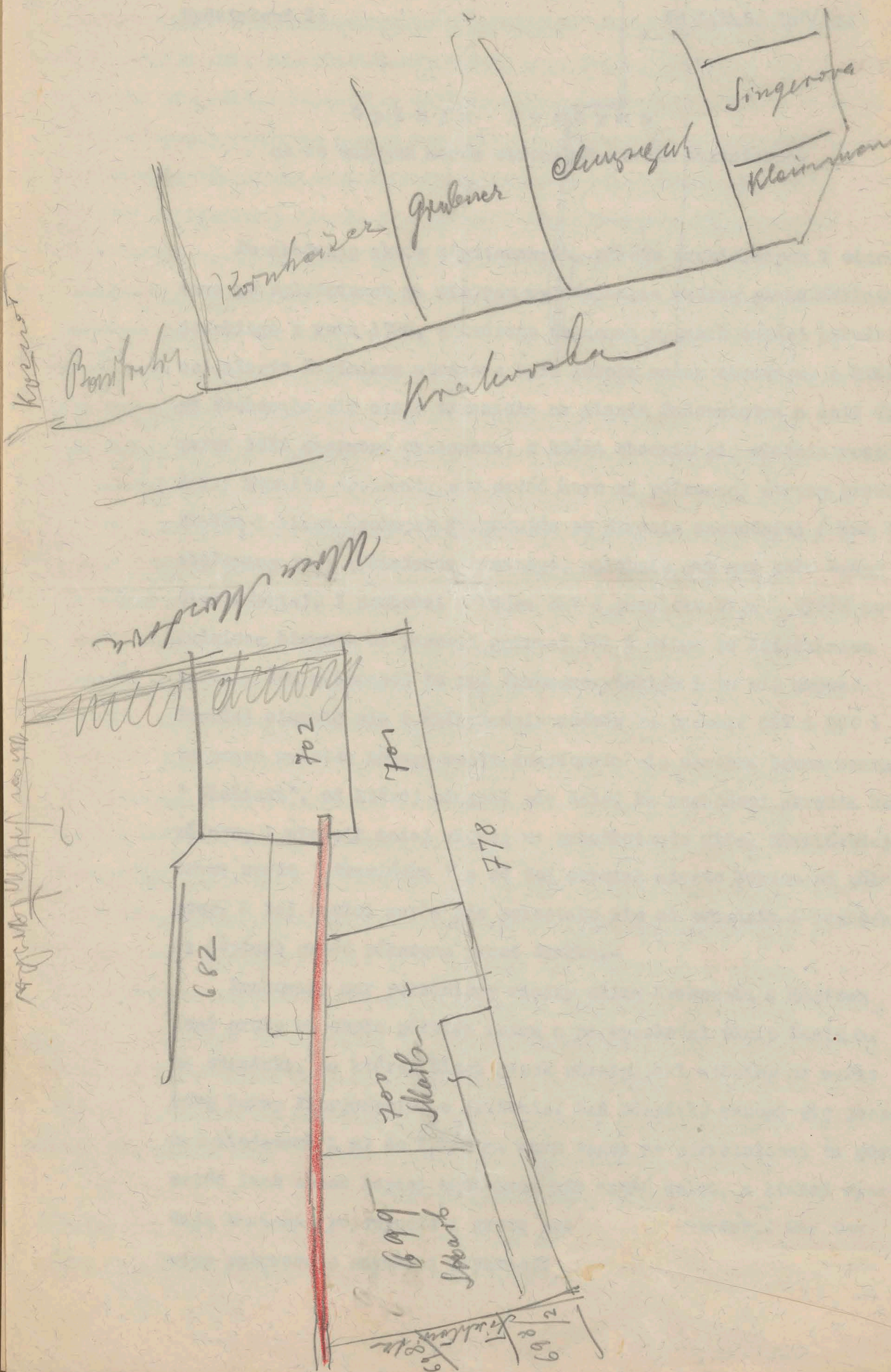
oko na teatr tutejszy, nie możem, jak tylko oddać sprawiedliwość chwalebnym JP. Niedzielskiego usiłowaniom mówię usiłowaniom, ponieważ Dyrekcya Teatru, którą przedsięwziął, na pierwszy dopiero stopień trudnej drogi wstępuje. Jest już kilku aktórów, jak łatwo się ze mną publiczność zgodzi, którzy wiele obiecują. Pan Niedzielski bardzo się posunął w tym roku w wydoskonaleniu swoim, szczególnie w wymowie polskiej, co mu podobno najtrudniej było; pozbył się zbyt rozpieszczonego sposobu mówienia. Pan Bensa ma wiele daru z natury; talent jego jest niepospolity, przybiera na siebie zręcznie charakter, w Którym ma się pokazować, ale nadto jeszcze jednostajności w deklamowaniu i zbyt prędkiego mówienia wystrzegać się mu trzeba. Pan Bensa może kiedyś na wysokim stanąć stopniu, ale tylko w komedyi. Pan Zakrzewski przy dostatecznej pilności będzie aktorem drugiego rzędu. Pan Boguński zbyt późno zaczyna i wątpię, aby mógł już kiedy stanąć na połowie drogi do doskonałości; szczególnie naśladując Pana Kratzer w mniemaniu swej roli, a po złym graniu najbardziej oburza widzów. Szkoda że Pan Kratzer opuszcza podobno scenę, ale tylko w względzie wokalnej muzyki. O aktorach nic nie mówię później oznajmię moje zdanie, które jest wyrokiem całej publiczności".

Pozbawieni więc jesteśmy wszelkiego materyału dziennikarskiego nie tylko do istotnej sceny owoczesnego teatru, ale nawet co do zestawienia materyału.

Co do pierwszego teatru niemieckiego Wothego z r. 1796-1798 inwentarz spisany po jego ucieczce wymienia znaczną liczbę tomów dzieł dramatycznych, ale nie wymienia autorów. Z ubocznej wzmianki dowiadujemy się że w r. 1798 grał Hamleta. Z muzykaliów wymienionych w tym inwentarzu, a poprzednio cytowanych, dowiaduje się czytelnik, o jego repertoarze operowym, w którym mieścił się i „Flet ~~zaczarowany~~ czarodziejski" Mozarta. Estreicher zaliczył do repertoaru Wothego i „Beniowskiego" o którym wyżej była mowa, zdaje

37

Dawny mur obronny
Miasta Kazimierza.
Stan prawny


Singerowa
Kleinman
Grubner
Kornhaiser
Krakowska
702
701
778
682
700
699



Wydziałowi I. do L.Nab. 180/32.

Opinja Syndyka

co do dawnych murów obronnych miasta Kazimierza.

Po zbadaniu aktów hipotecznych, planów dawniejszych i obecnych oraz po oględzinach na miejscu wyjaśniam,że według planu Kołłątajowskiego z roku 1785, z którego dołączam rysunek części południowej,miasto Kazimierz otoczone było dokoła murem obronnym, z którego dochowała się część oznaczona na planie Budownictwa z dnia 7.go marca 1932 czerwono oznaczona, o którą obecnie się właśnie rozchodzi / Ponadto dochowała się część muru od północnej strony przed Skałką i kilka drobnych fragmentów po stronie zachodniej / Mur ten zbudowany jest z kamienia łamanego, podobnie jak mur koło bramy Florjańskiej, i pochodzi z końca XIV i początku XV.w. Część południowa biegnie od parceli gminnej 701 i sięga po dziedziniec parceli 688 należącej do pp. Chrząszczyńskich i tu się urywa. Dawniej ciągnął się o kilkanaście metrów ku parceli 697 i 690 i tu przed wylotem nowego mostu znajdowała się obronna brama zwana " Wielicką", od której ciągnął się dalej ku zachodowi skręcał ku północy i mieścił mniej więcej na przedłużeniu ulicy Skawińskiej bramę zwaną " Skawińską " a od tej okrążał miasto łukiem od północy. Z tej części murów nie pozostało nic od ~~południa i~~ zachodu aż dopiero część północna przed Skałką.-

Dochowany mur południowy między ulicą Krakowską a Mostową jest gruby na około półtora metra a na wysokości około 5-ciu m. ma odsadzkę, na której biegł ganek straży,jaki widzimy na murze koło bramy Florjańskiej w Krakowie. Nad odsadzką wznosi się jeszcze miejscami 1 m. do 1.1/2 m. muru tegoż ze strzelnicami ta górna część jest nieco lepiej zachowaną niż część dolna, z której wypadają kamienie pojedyncze i grożą spadnięciem odsadzki. Mur ten więc potrzebuje szybkiej reparacji nie już estetycznej,lecz ko=

nieoznej ze względu bezpieczeństwa,aby wypadające z muru kamienie nie zraniły kogo jak i ze względu na ocalenie zabytku na przyszłość.-

Wedle mapy katastralnej z 1848 r. w skali 1:1440 mur ten wcale nie jest zaznaczony,lecz tylko jest kreską stanowiącą granicę między parcelami sąsiedniemi albowiem zbyt mała skala nie pozwalała na wrysowanie grubości muru. Natomiast na planie sporządzonym przy zakładaniu nowych ksiąg gruntowych dla dzielnicy VIII. w Krakowie około 1910 r. w skali 1: 1000 zaznaczony jest ten mur, jak to uwidocznia plan Budownictwa m. z 7.III. 1932 r. lecz nie stanowi osobnego ciała hipotecznego a północne i południowe granice tego muru zaznaczone są kasownikami tj. właściwa granica biegnie środkiem grubości muru a mur należy do parcel sąsiednich tj. częściowo do parcel na północ od tego muru położonych a częściowo do parcel na południe położonych a tylko zachodni koniec między parcelą 688 a 692 i 693 należy w całej grubości do parceli 688 będącej własnością pp. Chrząszczyńskich oraz wschodnia część od parceli 702 po parcelę 695/2 należy w całej grubości do parcel 698/1, 699,700,701 i 702.-

Ta więc część muru obronnego przy parceli po stronie północnej 682 należącej do Konwentu OO. Bonifratrów przedstawia się jako własność wyłączna Skarbu Państwa tj. należy do parceli 699 i 700 oraz jako własność Gminy m. Krakowa jako wchodząca w skład parceli 701 i 702, będących własności Gminy m. Krakowa. Parcele 699, 700 i 701. sąniezabudowane i gdyby między ~~xxxx~~ tym murem a ulicą Podgórską nie wzniesiono budynku,lecz urządzono plac lub skwer to cała ta część muru mogłaby być widoczną i po odrestaurowaniu stanowiłaby zabytkowe zamknięcie tego placu lub trawnika czyli narożnika ulicy Mostowej i Podgórskiej.-

Na zachód od tej części muru postawiono już 2 kamienice 695/2 696/ / Lipszycowie / i 698/1 - 698/2 / Tischlowitz / które są plecami oparte o mur obronny, który zatem może być tylko po stronie północnej być odnowionym i widzialnym.-

Część muru od Lipszyców wzdłuż parceli 689 i 688 Chrząszczyńskich od północy a wzdłuż parcel 692 i 693 Chrząszczyńskich placu

694 i 695/1 oraz 696/1 należących do Dra.Landaua od południa, dałaby się również odrestaurować i stać się widoczną o ileby parcele 692, 693, 694,695/1 i 696/1 pozostały niezabudowane,lecz zamienione na plac lub trawnik a zważywszy,że parcele dalej na zachód położone 690 i 697 mieszczące małe kamieniczki Kleinmana i Singerowej podobno mają być skasowane w celu zrobienia dostępu do Nowego mostu,przeto i ten narożnik od ulicy Krakowskiej i Podgórskiej mógłby być ozdobnym placem lub trawnikiem zamkniętym od północy resztką muru obronnego.-

Rozwiązanie sprawy konserwacji powyższego muru od strony północnej jest łatwe, gdyż od tej strony mur nie jest kamienicami zabudowany - natomiast od strony południowej część zakończona kamienicami Lipszycowej i Tischlowitza jest już zakrytą i tylko może w dziedzińcach tych kamienic można mur odrestaurować i zatrzymać jako zabytek.-

Część od Kamienicy Lipszyców po narożnik ulicy Krakowskiej powinna być ochronioną od zakrycia muru kamienicami a w tym celu musiałoby się wejść w pertraktacje z właścicielami parcel 692,693, 694, 695/1 i 696/1 w celu nabycia tych parcel na własność Gminy drogą kupna zamiany,ażeby parcele te uporządkować,lecz nie zabudować.-

W ten sposób mur ochronny byłby widoczny z ulicy Podgórskiej w przeważnej swej części, gdyby na wschód od kamienicy Tischlowitzów a na zachód od kamienicy Lipszyców stworzono przed murem place lub ogrody.-

Stan prawny obecnie istniejący jak i stan faktyczny istnieją od dawien dawna tj. zasiedzenie udziela ochrony właścicielom hipotecznie i faktycznie zatem uporządkowanie i zachowanie zabytkowego muru nastąpić może tylko w drodze administracyjnej przez ochronę muru i jego wyreparowanie a z drugiej strony przez uporządkowanie parcel na południe od tego muru położonych przez zapobieżenie ich zabudowaniu kamienicami co wydaje się możliwem,gdyż znaczną część tych parcel tj. 699 i 700 posiada Skarb Państwa i 701 i

702 Gmina m. Krakowa - rozchodzi się zatem o parcele od strony ulicy Podgórskiej przy narożniku Krakowskiej, którą to część gruntów musiałaby Gmina m.Krakowa nabyć .-

W obecnych warunkach gospodarczych nie można proponować Gminie nowego wydatku na zakupno gruntów, któreby były potrzebne do uporządkowania powyżej proponowanego. Być jednak może,że udałoby się drogą zamiany uzyskać własność parcel na zachód od kamienicy Lipszycowej położonej, gdyż place te są niezabudowane a właściciele ich musieliby w razie chęci zabudowania ze względu na archeologiczne znaczenie muru pozostawić tenże nienaruszonym, utrzymywać tenże mur i odstąpić od niego z budynkami. Plac ten jest na tyle obszerny,że mógłby posłużyć po uporządkowaniu za jakiś plac targowy lub jako ogród,wktórym znalazłoby się miejsce na jakąś altanę, któraby służyła za kawiarenkę lub małą jadłodajnię a temsamem plac ten czy ogródek przynosiłby pewien dochód. Co się tyczy narożnika od ulicy Mostowej to połowa mniej więcej parcele 699 i 700 niezabudowane stanowiące własność Skarbu Państwa mogłyby być wydzierżawione od Skarbu lub nabyte drogą zamiany a parcele sąsiednie 701 i 702 są własnością Gminy. Te parcele razem tworzą znaczny obszar i gdyby je oczyszczono i ogrodowo urządzono odsłoniłyby widok na ~~kielkdziesiąt~~ kilkadziesiąt metrów muru obronnego, który to plac lub ogród mógłby także przynieść pewien dochód.-

W konsekwencji powyższego stanu rzeczy sądzę, że należałoby przy udziale konserwatora wojewódzkiego przeprowadzić pertraktacje z sąsiadami przedewszystkiem o szybkie naprawienie szkód widocznych w murze obronnym zwłaszcza w miejscach,gdzie grozi dalsze wypadanie kamieni - a następnie wejście w pertraktacje z sąsiadami co do ewentualnej zamiany za jakie grunta miejskie w celu nabycia na własność miasta parcel potrzebnych dla odsłonięcia muru obronnego od strony południowej.

Dołączam powiększony szkic sytuacyjny dla łatwiejszej orjentacji.

Kraków,dnia 18 sierpnia 1932 r.

Wydziałowi I. do L.Nab. 180/32.

Opinja Syndyka

co do dawnych murów obronnych miasta Kazimierza.

Po zbadaniu aktów hipotecznych, planów dawniejszych i obecnych oraz po oględzinach na miejscu wyjaśniam,że według planu Kołłątajowskiego z roku 1785, z którego dołączam rysunek części południowej,miasto Kazimierz otoczone było dokoła murem obronnym, z którego dochowała się część oznaczona na planie Budownictwa z dnia 7.go marca 1932 czerwono oznaczona, o którą obecnie się właśnie rozchodzi / Ponadto dochowała się część muru od północnej strony przed Skałką i kilka drobnych fragmentów po stronie zachodniej / Mur ten zbudowany jest z kamienia łamanego, podobnie jak mur koło bramy Florjańskiej, i pochodzi z końca XIV i początku XV.w. Część południowa biegnie od parceli gminnej 701 i sięga po dziedziniec parceli 688 należącej do pp. Chrząszczyńskich i tu się urywa. Dawniej ciągnął się o kilkanaście metrów ku parceli 697 i 690 i tu przed wylotem nowego mostu znajdowała się obronna brama zwana " Wielicką", od której ciągnął się dalej ku zachodowi skręcał ku północy i mieścił mniej więcej na przedłużeniu ulicy Skawińskiej bramę zwaną " Skawińską " a od tej okrążał miasto łukiem od północy. Z tej części murów nie pozostało nic ~~od południa i~~ zachodu aż dopiero część północna przed Skałką.-

Dochowany mur południowy między ulicą Krakowską a Mostową jest gruby na około półtora metra a na wysokości około 5-ciu m. na odsadzkę, na której biegł ganek straży,jaki widzimy na murze koło bramy Florjańskiej w Krakowie. Nad odsadzką wznosi się jeszcze miejscami 1 m. do 1.1/2 m. muru tegoż ze strzelnicami ta górna część jest nieco lepiej zachowaną niż część dolna, z której wypadają kamienie pojedyncze i grożą spadnięciem odsadzki. Mur ten więc potrzebuje szybkiej reparacji nie już estetycznej,lecz ko=

niecznej ze względu bezpieczeństwa,aby wypadające z muru kamienie nie zraniły kogo jak i ze względu na ocalenie zabytku na przyszłość.-

Wedle mapy katastralnej z 1848 r. w skali 1:1440 mur ten wcale nie jest zaznaczony,lecz tylko jest kreską stanowiącą granicę między parcelami sąsiedniemi albowiem zbyt mała skala nie pozwalała na wrysowanie grubości muru. Natomiast na planie sporządzonym przy zakładaniu nowych ksiąg gruntowych dla dzielnicy VIII. w Krakowie około 1910 r. w skali 1: 1000 zaznaczony jest ten mur, jak to uwidocznia plan Budownictwa m. z 7.III. 1932 r. lecz nie stanowi osobnego ciała hipotecznego a północne i południowe granice tego muru zaznaczone są kasownikami tj. właściwa granica biegnie środkiem grubości muru a mur należy do parcel sąsiednich tj. częściowo do parcel na północ od tego muru położonych a częściowo do parcel na południe położonych a tylko zachodni koniec między parcelą 688 a 692 i 693 należy w całej grubości do parceli 688 będącej własnością pp. Chrząszczyńskich oraz wschodnia część od parceli 702 po parcelę 695/2 należy w całej grubości do parcel 698/1, 699,700,701 i 702.-

Ta więc część muru obronnego przy parceli po stronie północnej 682 należącej do Konwentu OO. Bonifratrów przedstawia się jako własność wyłączna Skarbu Państwa tj. należy do parceli 699 i 700 oraz jako własność Gminy m. Krakowa jako wchodząca w skład parceli 701 i 702, będących własności Gminy m. Krakowa. Parcele 699, 700 i 701. są niezabudowane i gdyby między tym murem a ulicą Podgórską nie wzniesiono budynku,lecz urządzono plac lub skwer to cała ta część muru mogłaby być widoczną i po odrestaurowaniu stanowiłaby zabytkowe zamknięcie tego placu lub trawnika czyli narożnika ulicy Mostowej i Podgórskiej.-

696/2

Na zachód od tej części muru postawiono już 2 kamienice 695/2 / Lipszycowie / i 698/1 - 698/2 / Tischlowitz / które są plecami oparte o mur obronny, który zatem może być tylko po stronie północnej być odnowionym i widzialnym.-

Część muru od Lipszyców wzdłuż parceli 689 i 688 Chrząszczyńskich od północy a wzdłuż parcel 692 i 693 Chrząszczyńskich placu

694 i 695/1 oraz 696/1 należących do Dra.Landaua od południa, dałaby się również odrestaurować i stać się widoczną o ileby parcele 692, 693, 694,695/1 i 696/1 pozostały niezabudowane,lecz zamienione na plac lub trawnik a zważywszy,że parcele dalej na zachód położone 690 i 697 mieszczące małe kamieniczki Kleimmana i Singerowej podobno mają być skasowane w celu zrobienia dostępu do Nowego mostu,przeto i ten narożnik od ulicy Krakowskiej i Podgórskiej mógłby być ozdobnym placem lub trawnikiem zamkniętym od północy resztką muru obronnego.-

Rozwiązanie sprawy konserwacji powyższego muru od strony północnej jest łatwe, gdyż od tej strony mur nie jest kamienicami zabudowany - natomiast od strony południowej część zasłonięta kamienicami Lipszycowej i Tischlowitza jest już zakrytą i tylko może w dziedzińcach tych kamienic można mur odrestaurować i zatrzymać jako zabytek.-

Część od kamienicy Lipszyców po narożnik ulicy Krakowskiej powinna być ochronioną od zakrycia muru kamienicami a w tym celu musiałoby się wejść w pertraktacje z właścicielami parcel 692,693, 694, 695/1 i 696/1 w celu nabycia tych parcel na własność Gminy drogą kupna zamiany,ażeby parcele te uporządkować,lecz nie zabudować.-

W ten sposób mur ochronny byłby widoczny z ulicy Podgórskiej w przeważnej swej części, gdyby na wschód od kamienicy Tischlowitzów a na zachód od kamienicy Lipszyców stworzono przed murem place lub ogrody.-

Stan prawny obecnie istniejący jak i stan faktyczny istnieją od xxkx dawien dawna tj. zasiedzenie udziela ochrony właścicielom hipotecznie i faktycznie zatem uporządkowanie i zachowanie zabytkowego muru nastąpić może tylko w drodze administracyjnej przez ochronę muru i jego wyreparowanie a z drugiej strony przez uporządkowanie parcel na południe od tego muru położonych przez zapobieżenie ich zabudowaniu kamienicami co wydaje się możliwem,gdyż znaczną część tych parcel tj. 699 i 700 posiada Skarb Państwa i 701 i

702 Gmina m. Krakowa - rozchodzi się zatem o parcele od strony ulicy Podgórskiej przy narożniku Krakowskiej, którą to część gruntów musiałaby Gmina m.Krakowa nabyć.-

W obecnych warunkach gospodarczych nie można proponować Gminie nowego wydatku na zakupno gruntów, któreby były potrzebne do uporządkowania powyżej proponowanego. Być jednak może,że udałoby się drogą zamiany uzyskać własność parcel na zachód od kamienicy Lipszycowej położonej, gdyż place te są niezabudowane a właściciele ich musieliby w razie chęci zabudowania ze względu na archeologiczne znaczenie muru pozostawić tenże nienaruszonym, utrzymywać tenże mur i odstąpić od niego z budynkami. Plac ten jest na tyle obszerny,że mógłby posłużyć po uporządkowaniu za jakiś plac targowy lub jako ogród,wktórym znalazłoby się miejsce na jakąś altanę, któraby służyła za kawiarenkę lub małą jadłodajnię a tem samem plac ten czy ogródek przynosiłby pewien dochód. Co się tyczy narożnika od ulicy Mostowej to połowa mniej więcej parcele 699 i 700 niezabudowane stanowiące własność Skarbu Państwa mogłyby być wydzierżawione od Skarbu lub nabyte drogą zamiany a parcele sąsiednie 701 i 702 są własnością Gminy. Te parcele razem tworzą znaczny obszar i gdyby je oczyszczono i ogrodowo urządzono odsłoniłyby widok na ~~kilkadziesiąt~~ kilkadziesiąt metrów muru obronnego, który to plac lub ogród mógłby także przynieść pewien dochód.-

W konsekwencji powyższego stanu rzeczy sądzę, że należałoby przy udziale konserwatora wojewódzkiego przeprowadzić pertraktacje z sąsiadami przedewszystkiem o szybkie naprawienie szkód widocznych w murze obronnym zwłaszcza w miejscach,gdzie grozi dalsze wypadanie kamieni - a następnie wejście w pertraktacje z sąsiadami co do ewentualnej zamiany za jakie grunta miejskie w celu nabycia na własność miasta parcel potrzebnych dla odsłonięcia muru obronnego od strony południowej.

Dołączam powiększony szkic sytuacyjny dla łatwiejszej orjentacji.

Kraków,dnia 18 sierpnia 1932 r.

Dr. ALFRED SZOŁAYSKI
ADWOKAT
KRAKÓW, Jagiellońska 11.
Telefon Nr. 0429.

43

Adwokaci
Dr.BERNARD LAUER i
Dr.IGNACY LAUER
Kraków
ul.Grodzka 33.

O d p i s !

Sąd okręgowy w Krakowie
pod. 18.STY.1936.

S ą d O k r ę g o w y

w Krakowie.

POWODOWIE: 1/. Dr.RAFAŁ LANDAU w Krakowie, Starowiślna 8,

2/. Masa spadkowa Dra FILIPA LANDAUA, działająca przez zarządcę masy spadkowej Dra Ernesta Landaua adwokata w Krakowie, Rynek 17,

3/. Dr.IGNACY LAUER, adwokat w Krakowie,Grodzka 33,

4/. Dr.BERNARD LAUER adwokat w Krakowie,Grodzka 33.

POZWANA: GMINA MIASTA KRAKOWA - do rąk Prezydenta m.Krakowa

P O Z E W o ustalenie.

I. Na zasadzie kontraktu kupna sprzedaży z dnia 5.VII.1911 jesteśmy właścicielami realności lwh. 459 Kraków Dz. VIII położonej przy ul.Podgórskiej L.lo. Realność tę nabyliśmy od Ksawerego Pietraszkiewicza, a składa się ona z parcel 694 ogród i 695/1 plac budowlany, na którym stał dawniej parterowy domek pod l.k. 337 mający swoje własne cztery mury.

Dowód: Św. Ksawery Pietraszkiewicz w Krakowie, Salwator, kontrakt kupna sprzedaży i stron.

II. Z parcelami 694 i 695/1 graniczy od północy mur obronny dawnego miasta Kazimierza, który ciągnie się wzdłuż wszystkich innych realności położonych przy ul.Podgórskiej i na tej całej długości tworzy ten mur dla siebie skończoną całość. Jest to mur na 8 m wysoki i 2 m. szeroki i wygląda tak jak mur obronny ciągnący się wzdłuż ul.Pijarskiej koło Bramy Florjańskiej . Granicą naszego naszego posiadania odebranego po spisaniu kontraktu kupna sprzedaży był właśnie ten mur obronny.

D o w ó d : Oględziny miejsca i strony.

III. Gmina Kazimierz została na skutek zarządzenia Rządu Austryjackiego w dniu 1. września 18o2 połączona z Gminą Krakowską, w skład której weszły wszystkie przynależności miasta Kazimierza a także i wyżej wspomniany mur obronny miasta Kazimierza i od tego czasu Krakowska Gmina jest właścicielką w mowie będącego muru obronnego.

D o w ó d : Jak ad II. i wywiad w Archiwum dawnych aktów miejskich.

IV. Pozwana Gmina utrzymuje, że nie jest właścicielką muru obronnego wyżej wspomnianego, lecz, że własność tego muru należy do nas jako, że Gmina miała się zrzec tej własności na naszą rzecz. Takie zrzeczenie się jest nam nie znane. My żadnego takiego zrzeczenia do wiadomości nie przyjęliśmy, a od pozwanej Gminy żadnej darowizny nigdy nie otrzymaliśmy i na żadną darowiznę nie reflektowaliśmy.

D o w ó d : Akta Magistratu B.a.9813/29 i strony.

V. Dr.Filip Landau zmarł w r.1934 a Sąd spadkowy zamianował zarządca masy spadkowej Dra Ernesta Landaua adwokata w Krakowie.

D o w ó d : Akta tut. Sądu Grodzkiego II.A.1168/34.

VI. Mamy interes prawny w ustaleniu prawa własności w mowie będącego muru obronnego, albowiem z własnością tego muru połączone

Mury Kazimierza

44

są koszta jego zabezpieczenia i jego konserwacji, pozwana Gmina jakkolwiek jest właścicielką muru obronnego mając za sobą aparat administracyjny nakłada na nas jako rzekomych właścicieli te koszta, chociaż je sama ponosić winna. Pozwana Gmina usiłuje przerzucić na nas przysługujące sobie prawo własności muru obronnego , by w ten sposób zwolnić się od ponoszenia kosztów zabezpieczenia i konserwacji muru, które jako właścicielka ponosić winna.

Dowód: Jak pod IV.

Oceniając przedmiot sporu na 1.1oo zł. upraszamy o orzeczenie:

1. Ustala się, że prawo własności muru obronnego dawnego miasta Kazimierza graniczącego od północy z parcelami 694 i 695/1 wchodzącemi w skład realności lwh.459 Kraków Dz.VIII nie przysługuje powodom lecz pozwanej.

2. Pozwana Gmina winna zapłacić powodom koszta sporu.

Pełnomocnictwo pod 1!.

Wynagrodzenie tyryfowe # 1oo % i wydatki.

Upraszamy o przeprowadzenie rozprawy także w naszej nieobecniści, o wydanie wyroku zaocznego i sporządzenie wyroku z uzasadnieniem.

Dr. Lauer mp.

Sprawa skreślona w sądzie
1935

Dr. ALFRED [illegible]
A D W [illegible]
KRAKÓW
[illegible]

II. W [illegible] granicy od północy mur obron-
ny dawnego miasta Kazimierza [illegible] wszystkich
innych realności [illegible] i na tej całej dłu-
gości [illegible] Jest to mur na 8 m
wysoki i 2 m. szeroki i [illegible] ten mur obronny ciągnący się
wzdłuż ul. Pijarskiej koło Bramy Floriańskiej [illegible] naszego na-
szego posiadania [illegible] po spisaniu kontraktu kupna sprzedaży
był właśnie ten mur obronny.

Dowód: Oględziny miejsca i strony.

III. Gmina Kazimierz została na skutek zarządzenia Rządu
Austryjackiego w dniu 1. września [illegible] połączona z Gminą Krakowską,
[illegible] wszystkie przynależności miasta Kazimierza a
także i wyżej wspomniany mur obronny miasta Kazimierza i od tego
czasu Krakowska Gmina jest właścicielką w mowie będącego muru obron-
nego.

Dowód: Jak ad II. i [illegible] aktów miejskich.

IV. Pozwana Gmina utrzymuje, że nie jest właścicielką muru
obronnego wyżej wspomnianego, [illegible] tego muru należy do
nas jako, [illegible] naszą rzecz. [illegible]
[illegible]
[illegible] nigdy nie otrzymaliśmy i na żadną [illegible]
liśmy.

Dowód: Akta Magistratu [illegible] i [illegible]

V. Dr. Filip Landau zmarł w r. 1934 a Sąd spadkowy zamia-
nował zarządcę masy spadkowej Dra Ernesta Landaua adwokata w Krako-
wie.

Dowód: Akta tut. Sądu Grodzkiego II. A. 1168/34.

VI. Nasz interes prawny w ustaleniu prawa własności w mowie
będącego muru obronnego, albowiem z własnością tego muru połączone

Dr. ALFRED SZOŁAYSKI
ADWOKAT
KRAKÓW, Jagiellońska 11.
Telefon Nr. 0429.

Mury Kazimierza

Odpis!

Wysoki Sądzie!

Do

Sądu Okręgowego

w Krakowie

Sygn. I.C.109/36.

POWODOWIE: 1/. Dr. RAFAŁ LANDAU w Krakowie ul. Starowiślna L.8.
2/. Masa Spadkowa Dra FILIPA LANDAUA działająca przez zarządcę masy spadkowej Dra Ernesta Landaua adwokata w Krakowie, Rynek 17.
3/. Dr. IGNACY LAUER adwokat w Krakowie, Grodzka 33.
4/. Dr. BERNARD LAUER adwokat w Krakowie, Grodzka 33.

POZWANA: GMINA STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA - przez pełnomocnika generalnego Dra Alfreda Szołayskiego adwokata w Krakowie ul. Jagiellońska L.11.

o ustalenie

ODPOWIEDŹ

pozwanej na pozew z dnia 18. stycznia 1936 r.

„Sprawa spoczywa" w sądzie

1936

Wysoki Sądzie !

Pozwana GMINA M KRAKOWA wnosi przez wykazanego pod 1/. pełnomocnika następującą odpowiedź na pozew Dra Rafała Landaua i tow. z 18. stycznia 1936 r. Sygn. I.C.1o9/36. z wnioskiem o oddalenie powodów z żądaniem ich pozwu i o zasądzenie ich na zapłatę pozwanej taryfowych kosztów sporu z 100% podwyżką.

I. ~~Zarzut braku legitymacji biernej.~~ Pozwana nie jest ani w fizycznem posiadaniu muru będącego przedmiotem pozwu, ani też hipoteczną właścicielką pasa gruntu na którym mur stoi. Pozwana nie rości sobie też prawa własności do tego gruntu, czy też do muru na nim stojącego i z żądaniem takiem wobec nikogo nie występowała. Tem samem nie mogła również - wbrew twierdzeniom powodów - zrzekać się własności nieruchomości, która do niej nie należała. Jak tego dowodzi odnośna księga gruntowa pas gruntu po którym mur biegnie nie stanowi oddzielnej parceli i nie jest oddzielną liczbą katastralną oznaczony, co świadczy o tem, że mur jest częścią składową realności jakie do niego z obu stron przylegają i współwłasnością ich właścicieli. Tem się tłomaczy fakt, że powodowie żadnego dowodu nie powołują dla stwierdzenia, że pozwana jest właścicielką muru.

Wzdłuż owego muru pozwana nie posiada ani gruntu, ani budynku, wobec czego nie ma dostępu do muru spornego, co oczywiście czyni niemożliwem wykonywanie z jej strony jakichkolwiek aktów posiadania mogących manifestować jej rzekome prawo własności tego muru.

D o w ó d: Oględziny na miejscu, ts. księga gruntowa dla Dz. VIII. gm. kat. m. Krakowa.

Gdy w ten sposób pozwana nie jest ani posiadaczką fizyczną muru, ani hipoteczną jego właścicielką jest uzasadnionym z jej strony zarzut braku legitymacji biernej w niniejszym sporze, co wyraźnie niniejszem podnosi.

II. Dawny mur obronny, którego częścią powodowie pragną obecnie

obdarować pozwaną biegnie poprzez różne realności - z których żadna nie jest własnością pozwanej - od ul. Krakowskiej ku ul. Mostowej. Z uwagi na to, że mur jest zabytkiem historycznym i jako taki potrzebuje ochrony wdrożyły władze administracyjne postępowanie po myśli rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 6. marca 1928 r. Nr. 29. o opiece nad zabytkami celem uznania muru w jego całej długości za zabytek historyczny i zapewnienia mu szerokiej ochrony unormowanej tem rozporządzeniem W szczególności Urząd Wojewódzki Krakowski uznał orzeczeniem z 3. marca L. Ak. I. 63/31/7 w mowie będący mur ochronny m. Kazimierza na całej jego długości, zatem również jego część wzdłuż realności powodów lwh. 459. Dz. VIII. przy ul. Podgórskiej w Krakowie jako posiadający wartość artystyczną i kulturalną, historyczną, za zabytek podlegający ochronie prawa.

Na podstawie tego orzeczenia zostało zanotowane na karcie własności realności powodów "ograniczenie w rozporządzeniu zabytkiem za jaki uznano mur ochronny miasta Kazimierza znajdujący się na parceli gruntowej l. 684", zaś na karcie ciężarów zaintabulowano w związku z tem "obowiązki właścicieli, oraz prawa Skarbu Państwa określone w art. 14 do 24. rozporządzenia Prez. Rzp. z 6/3. 1928. Nr. 29. poz. 265. Dz. U. R. P.".

To orzeczenie władzy konserwatorskiej zostało wpisane w wykazach hipotecznych obejmujących poszczególne realności wzdłuż których przebiega ów mur. Wpis tego orzeczenia dokonany również w wykazie hip. L. 459. obejmującym realność powodów został zaczepiony z ich strony rekursem skutkiem czego sprawa wpisu hipotecznego co do ich realności nie została jeszcze prawomocnie ukończoną.

Ostateczny wynik tak podjętego postępowania administracyjnego ma pierwszorzędne dla niniejszej sprawy znaczenie, gdyż w myśl art. 16. powołanego rozporządzenia obowiązek utrzymywania zabytku ciąży na jego właścicielu /posiadaczu/. Stosunek prawny własności ocenia władza administracyjna według ogólnie obowiązujących norm prawnych, zatem jak w niniejszym wypadku wedle istniejącego stanu hipotecznego.

Wynik postępowania administracyjnego ma zatem rozstrzygające znaczenie dla rozwiązania kwestji, kto ma ponosić wydatki połączone z utrzymaniem, konserwacją i zabezpieczeniem zabytku. Otóż powodowie jasno

stawiają sprawę, bo oświadczają wyraźnie w pozwie, że mają interes prawny w ustaleniu prawa własności z tego powodu, iż nie chcą ponosić kosztów zabezpieczenia i konserwacji tego zabytku. Gdy zaś ustalenie tego, kto ma ponosić obowiązki wynikające z opieki nad zabytkiem należy wyłącznie w myśl powołanego rozporządzenia z 6. marca 1928 r. do władz administracyjnych, jest uzasadniony zarzut niedopuszczalności drogi sądowej w niniejszym wypadku, skutkiem czego pozwana ~~xxxxx~~ zarzut ten niniejszem podnosi.

Z powyższego stanu rzeczy wynika również zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodów. Wdrożone postępowanie administracyjne wywiera bowiem ten skutek prawny iż powodowie nie są już uprawnieni do swobodnego rozporządzania murem spornym jako zabytkiem chronionym ustawowo. Dlatego niedopuszczalne jest z ich strony podejmowanie sporu mającego za cel odstąpienie osobie trzeciej jaką jest pozwana prawa własności zabytku bez wiedzy i zezwolenia władzy konserwatorskiej i to w oczywistym i ujawnionym przez powodów zamiarze przerzucenia ze siebie na pozwaną obowiązku utrzymywania zabytku w należytym stanie.

III. W każdym razie pozwana wnosi o zawieszenie postępowania sądowego w niniejszej sprawie ~~xxxxx~~ po myśli art. 197. §. 1. L. 3/. k. p. c., aż do uprawomocnienia się orzeczeń wydanych w toczącym się postępowaniu administracyjnem.

IV. Zarzuca się następnie, że przedmiot sporu nie jest odpowiednio i dokładnie oznaczony w żądaniu pozwu, - nie można bowiem oddzielać muru od gruntu na którym tenże stoi. Tymczasem powodowie żądają ustalenia prawa własności samego i to całego muru, a nietylko jego części stojącej na ich realności, przyczem zapominają, iż brak im wszakże legitymacji czynnej do wytaczania pozwu o mur w całej jego długości, który biegnie również wzdłuż całego szeregu innych, obcych realności, nie należących wcale do powodów. Konstrukcja żądania pozwu wskazywałaby na chęć powodów zachowania własności gruntu, na którym mur sporny stoi, a pozbycia się jedynie własności samego muru - co jest prawnie niedopuszczalne.

V. Zarzucając wkońcu brak upoważnienia ze strony właściwej władzy spadkowej do wytoczenia pozwu imieniem masy spadkowej po błp. Drze Filipie Landau zaprzecza pozwana wszystkim twierdzeniom pozwu, którychby nie przyznała wyraźnie w niniejszej odpowiedzi na skargę.

za Gminę stoł. król. miasta Krakowa
generalny pełnomocnik:
Dr. Szołayski mp.

plan przejścia granicznego (Kazimierzowskiego) wyjęty z oryginału z [illegible] aktów

4 lutego 1936

[illegible signature]

O d p i s.

Potvrzeni. Pani Julii Bandrowské, byly zaberany zdejum úřadem dvaceti Korunové bankovky v počtu pětadvacet / 25 / Kurůni r obnose 500 / pét set/ Korun, na kterých pou jet falešné kolky. - Bohumin 31/7 1919 Halus polag. mp. L:S: Pohranični policejni komisarstvi w Bohumine.-

W dniu 18.VIII byłam w filii [illegible] Banku gdzie mi oświadczono, że nie mogą na razie wypłacić Kor. 4200 + + 1200 = [illegible] Koron czeskich = 7360 Kor. aust. tak długo dopóki nie otrzymają zawiadomienia z Prager haus u Marienbadzie [illegible] [illegible] Korony nie wypłacono.
Obecni pp. Urzędnicy przyrzekli mi zawiadomić mnie telefonicznie jak tylko otrzymają z Marienbadu odnośne zawiadomienie

[illegible signature]

Nro 3356. Wydział Spraw Wewnętrznych i Policji w Senacie Rządzącym wolnego m. Krakowa.

Komunikuje w odpisie Urzędowi Budownictwa uchwałę Senatu Rządzącego zezwalającą na sprzedaż cząstkową murów miasto żydowskie otaczających właścicielów domów do tychże przytykających dla jego wiadomości i potrzebnego zastosowania. Kraków d.4-go marca 1823 r. Senator prezydujący / podp. Sobolewski.

Senat Rządzący etc. Lubo dotąd nie został przedstawionym Senatowi operat Komisji uchwałą dnia 8. stycznia 1820 r. do L.64. zapadłą postanowionej w celu oznaczenia jak wiele murów miejskich prywatnemi budowlami zajętych zostało, tudzież czyli właściciele domów na tychże murach opartych zechcą wartość onych wynagradzać lub też płacić roczny czynsz tytułem procentu od tychże przypadającego, gdy atoli wedle przedstawienia ze strony Wydziału S.W.i P. do L.3241. Dz.Wydz.uczynionego, załatwienie wielu próśb od właścicieli domów miasta żydowskiego w przemiocie reparacji podanych, zawisło od ogólnego w tej mierze postanowienia, Senat oświadcza, iż zezwala,ażeby części muru fortyfikacyjnego miasto żydowskie otaczającego, które przystawionemi do nich domami pozajmowane były, przyznać właścicielom wspomnianych domów wedle prawideł wyżej wspomnianą uchwałą z dnia 8.stycznia 1820 r. wskazanych, z ściskem stosowaniem się do ogólnego planu upiększenia miasta i tym najwyrazniej zastrzegającym się warunkiem, ażeby właściciele opartych lub opierać się mających o mury fortyfikacyjne domów zewnętrzną onych część upięknialі wedle planów przez Rząd zatwierdzonych, przyczem ma być dana pilna baczność na odchody ścieków, tak wiele wpływu na zdrowie mieszkańców i czystość powietrza w przyległych murom okolicach mające. Kraków 12-go lipca 1822 r. /podpisano/ Wodzicki,/podpisano/ Mieroszewski Sekretarz Gen. Senatu.

Dawne mury i baszty forteczne - stanowczo przyznane na własność Gminy m.Krakowa, reskrypt.Ministerstwa z dnia 12 maja 1867 r.Nr.7682/734

akta Magtu No.22587/1867.

/ Objaśnienie /

" Die Städte Krakau und Kazimierz waren ehemals mit unter dem Könige Kasimir auf Kosten des Staates erbauten, jedoch von der Stadtgemeinde unterhaltenen Mauern,umgeben, und diese mit Thürmer und Bastien versehen. Die Abtragung derselben sammt Thürmen und Bastien wurde mi mit A.H. Entschliessung laut Hofdecrets v.25.September 1800 Z.2415. dann 16 und 25 Oktober 1806 / Galiz.Gub. ver. vom 21.Nov.1806.Z. 48391/ bewilligt, das Material aber der Stadtkommune zur freien Disposition zu Stadtgemeinde für städtische Zwecke fruchtbringend angelegt. Bei dieser Gelegenheit wurden auch mehrere an diese Mauer anslossende der Stadt gehörige Hauser demolirt und der Erlöss für das Material gleichmässig behandelt.

Die dadurch gewonnenen Gründe stehen gegenwärtig zum Theil frei, zum Theil wurden sie zu städtischen Anlagen / Plantationen/ verwendet.

Das Bureau für Rechtsachen, die Gubernial-Commission und auch die Prokuratur sind übereinstimmend der Ansicht, dass noch vorhandene Reste der Stadtmauerm und Basteien nebst dem Florianer Thor allerdings ein Eigenthum der Krakauer Stadtgemeinde sind

a/ weil dieselben die erwähnte A.H. Entscheidung für sich hat.

b/ die Stadtgemeinde fortwährend im Besitz der Stadtmauern war,

c/ dieselben noch vor dem Juslebentretten des Freistaates zum eigenen Vortheil zum grösstentheil verändert hat und

d/ was von den Stadtmauern überhaupt gilt auch von den Uberresten gelten müsse.

I. Nab. 430/32/ct

JWPanu Drowi

Bąkowskiemu

Syndykowi

Ulica Szewska
narożnik plant
Stan prawny

ADWOKAT
DR ALFRED SZOŁAYSKI
KRAKÓW, JAGIELLOŃSKA 11
TEL. 104-29.

57

Kraków, dnia 3. października 1936 r.

Wielmożny Panie Mecenasie !

Doręczono mi wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego, którym Chrząszczowie zostali oddaleni ze swą skargą. Sądzę, że sprawi WPanu przyjemność rozpatrzenie klęski Chrząszczów.

Równocześnie załączam moją odpowiedź na pozew Landaułów w sprawie Muru Kazimierzowskiego. Jak już wspomniałem spór został zawieszony na wniosek powodów. Równocześnie załączam pozew.

Zasełam uprzejme ukłony i wyrazy wysokiego poważania

2 załączniki

Szołayski

Wielmożny Pan
Dr. Klemens Bąkowski
adwokat
Kraków ul. św. Jana

Ulica Szewska

narożnik od plant ważne

Dr. ALFRED SZOŁAYSKI
ADWOKAT
KRAKÓW, Jagiellońska 11.
Telefon Nr. 0429.

55

Odpis !

dor. 1/10.1936 r.

Najwyższy Trybunał Administracyjny

L.Rej.6446/32.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Najwyższy Trybunał Administracyjny w składzie: Przewodniczący Prezes Dr. Moraczewski i Sędziowie: Dr. Rybarzewski, Zawiliński, przy udziale protokolanta Borkowskiego, w sprawie ze skargi Jakuba i Wiktorji Chrząszczów, zam. w Krakowie na orzeczenie Wojewody Krakowskiego z dnia 19. kwietnia 1932 r. L. Sn. VII-42/32 dotyczące odmowy zatwierdzenia planów przebudowy domu, po przeprowadzonej dnia 22 czerwca 1936 r. rozprawie, a to po wysłuchaniu sprawozdania sędziego-sprawozdawcy, jakoteż wywodów przedstawiciela władzy pozwanej urzędnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Romualda Friedenberga oraz pełnomocnika Gminy m. Krakowa, jako osoby przypozwanej adw. Dra Alfreda Szołayskiego

pozostawia skargę, o ile wniesiona została przez Wiktorję Chrząszczową bez rozpoznania, pozatem oddala skargę, jako nieuzasadnioną.

POWODY.

Według wyciągu z księgi gruntowej dla gminy katastralnej Kraków I. Śródmieście prawo własności realności objętej w.h.l.32. wpisane jest na rzecz Jakóba Chrząszcza z ograniczeniem dożywotniego użytkowania 4/6 części tej realności na rzecz Wiktorji Chrząszczowej. Ponadto karta wymienionego wykazu zawiera wpis połączonego z własnością danej realności prawa przechodu i przejazdu przez parcelę gruntową l.k.35. która wchodzi w skład w.h.l.2. stanowiącego własność Gminy miasta Krakowa. Z aktów administracyjnych sprawy widoczne jest dalej, że wzmiankowana realność znajduje się przy ul.

Szewskiej i że na niej stoi dom oznaczony nr.porz.24. Parcela l.kat. 35.położona jest między tym domem a plantacjami miejskiemi.

Magistrat miasta Krakowa, decyzją z 31.grudnia 1930, odmówił Jakóbowi i Wiktorji Chrząszczom zatwierdzenia planów na przebudowę parteru i I.piętra realności ul.Szewska L.24. ponieważ projektowana przebudowa sprzeciwia się przepisom art.179 i 208 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn.16 lutego 1926 r. o prawie budowlanem poz.202 Dz.Ust., gdyż wszystkie lokale budynku, posiadające obecnie bezpośredni dostęp z ulicy, wskutek przebudowy połączone byłyby tylko z podwórzem a utraciłyby dotychczasowy dostęp od ulicy, pozatem projektowana przebudowa, zmieniając zewnętrzny wygląd budynku od ulicy, nie odpowiada pod względem estetyki przepisom art.262.powołanego prawa budowlanego. Następnie rzeczony Magistrat, decyzjami z 18. i 24.lipca 1931 r. odmówił temu samemu Jakóbowi Chrząszczowi zatwierdzenia planów,przedłożónych podaniami z dnia 26 lutego 1931 i z dnia 14 lutego 1919 r., na przebudowę okna na drzwi i portal sklepowy oraz powiększenie reszty okien, względnie na przerobienie okna na drzwi oraz wewnętrzną przeróbkę magazynu na wypożyczalnię książek w realności ul.Szewska L.24. od strony parceli lk.35.Dzieln.I. ponieważ projektowana przebudowa stwarza nowe drzwi, wychodzące na parcele l.k.35. a zatem narusza prawa właściciela tej parceli, wobec czego w myśl przepisu §.4.ustawy budowniczej dla m.Krakowa z r.1883. strona winna była wykazać się zezwoleniem Gminy, jako właścicielki parceli, na przeprowadzenie zamierzonej przebudowy,a zezwolenia takiego nie przedłożono: skoro zaś wewnętrzna przebudowa pozostaje w ścisłym związku z zamierzonem utworzeniem drzwi, planów na nią nie można było zatwierdzić.

Od opisanych decyzji Jakób Chrząszcz wniósł odwołania, podnosząc w nich między innemi, następujące zarzuty: 1/.zamierzona przebudowa, znosząca bramę i wejście do realności od strony ul. Szewskiej nie sprzeciwia się postanowieniom art.179 i 208 prawa budowlanego, gdyż budynki będą posiadały "bezpośredni" dostęp do ulicy przez par-

celę lk.35. stanowiącą prywatną własność Gminy m.Krakowa; 2/. zamierzona budowa nie sprzeciwia się postanowieniom art.262 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 16 lutego 1928 r. gdyż jest odpowiednia ze względów estetycznych; 3/. zamierzona przebudowa okien na drzwi i portal sklepowy oraz powiększenie okien nie potrzebuje zezwolenia właścicielki parceli lk.35, gdyż roboty te nie powodują powiększenia służebności, obciążającej parcelę lk.35. a pozatem wykonywane są na gruncie własnym rekurenta.

Odwołań tych Wojewoda Krakowski, orzeczeniem z 19 kwietnia 1932 Nr.Sm.VII.42/32 nie uwzględnił i utrzymał w mocy zakwestjonowane decyzje I.instancji. W uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia Wojewoda, nawiązując do przedstawionych powyżej zarzutów odwołań, oznajmił co następuje: ad 1/. Usytuowanie budynków na parceli odwoławcy przedstawia się w ten sposób, że od strony ul.Szewskiej stoi budynek jednopiętrowy, którego brama /i dostęp/ wychodzi na ul.Szewską; za tym budynkiem w głębi parceli znajduje się drugi budynek dwupiętrowy o charakterze budynku oficynowego , do którego jeden dostęp prowadzi od strony parceli lk.35, a drugi zgodnie z postanowieniami art.179 prawa budowlanego przez bramę i sień frontowego budynku jednopiętrowego od ul.Szewskiej. Według zaś art.179.prawa budowlanego budynek ma mieć albo bezpośredni dostęp od ulicy, albo przez podwórze, co oczywiście dotyczy budynków oficynowych, a nie frontowych.

Zatwierdzenie przedłożonych planów sprzeciwiałoby się wobec tego prawu budowlanemu, gdyż budynek frontowy byłby pozbawiony bezpośredniego połączenia z ulicą, a budynek oficynowy zostałby pozbawiony połączenia pośredniego zapomocą podwórza, oba zaś budynki komunikowałyby się z ulicą przez parcelę prywatną lk.35. czego prawo budowlane nie przewiduje.

Bez znaczenia jest okoliczność, że odwoławcy przysługuje prawo przechodu i przejazdu przez powyższą parcelę. Parcela bowiem przez to nie przestaje być prywatną własnością Gminy m.Krakowa, ani nie nabiera charakteru ulicy, bo przecież na ulicy nie ustanawia się służebności przechodu i przejazdu. Nadmienić wypada, że przez wykonanie drugiej bramy służebność doznałaby rozszerzenia, a tymczasem w myśl §.484 u.c. powinna być raczej ograniczona. ad 2/.Realność odwoławcy znajduje się u wylotu

ul. Szewskiej w bezpośredniem sąsiedztwie plant w dzielnicy zabytkowej i wymagającej przez to szczególniejszej ochrony. Wybijanie nowej bramy i otworów sklepowych wpłynęłoby ujemnie na estetyczny wygląd realności, a wzmożenie się ruchu zamieni ten spokojny zakątek na zwykłą ulicę.

Wobec tego Magistrat, który w myśl wyraźnego przepisu §.102 poz.u. Statutu miejskiego ma obowiązek starania się o upiększenie miasta, musiał zastosować art.262 i 338 prawa budowlanego, nie dopuszczając do projektowanych zmian.

ad 3/. Realność odwoławcy znajduje się bezpośrednio przy parceli lk.35.Dz.I. stanowiącej, jak wspomniano, prywatny grunt miejski, obciążony jedynie służebnością przechodu i przejazdu. W myśl art.196 prawa budowlanego realność ta winna być od strony tej parceli zaopatrzona w mur ogniotrwały bez otworów i próżni, wszystkie więc właściwie otwory od strony plant winny być zasadniczo zniesione. Jeżeli zaś Magistrat toleruje istniejące obecnie otwory, to uwzględnia tylko tę okoliczność, że w czasie budowy tej realności prawo budowlane jeszcze nie obowiązywało i zamurowanie tych otworów byłoby połączone z uciążliwością dla mieszkańców. Jasną jest jednak rzeczą, że zezwalanie na nowe otwory sprzeciwiałoby się oczywiście prawu budowlanemu.

Odnośnie przedłożonego projektu przebudowy Wojewóda zaznaczył jeszcze, że w projekcie tym nie zostały uwzględnione przepisy art.208, albowiem projektowane w budynku od strony plant schody nie łączą bezpośrednio kondygnacyj budynku frontowego z ulicą lub podwórzem lecz pośrednio i zapomocą otwartego ganku.

Zarazem przeciw zatwierdzeniu projektu przebudowy budynku jednopiętrowego od ul. Szewskiej i budynku dwupiętrowego od strony plant przemawiają, zdaniem Wojewody, niepowołane przez Magistrat m. Krakowa przepisy art.183. prawa budowlanego, po myśli których "wysokość każdej z przeciwległych ścian w podwórzu nie powinna przekraczać półtorakrotnej odległości pomiędzy niemi". Ponieważ wysokość ściany od strony klatki schodowej od projektowanych klozetów w budynku II piętrowym wynosi ca 12.60 m, odległość zaś jej ściany przeciwległej, przylegającej do kuchen, ca 4.50 m zatem przekroczenie wysokości wynosi około 5.85 m. Przepis miejscowy dla Gminy m. Krakowa, dozwalający w dziel. I-VIII na budowę domów do 17 m. wy-

 57

sokości "bez względu na szerokość ulicy", może znaleść tylko tam swe zastosowanie, gdzie projekt nie sprzeciwia się - jak w przedmiotowym wypadku - innym postanowieniom ustawy.

Według dalszych wywodów omawianego orzeczenia również proponowane zmiany w zewnętrznym wyglądzie budynku przemawiają za odrzuceniem projektu w myśl art.338 prawa budowlanego. Projektowana zmiany elewacji jako wytwór zamierzeń właściciela, wyłącznie natury gospodarczej, nie uwzględnia wymogów estetycznych i wręcz przyczynić się może do zeszpecenia skromnej ale harmonijnej obecnie elewacji budynku, a przez to i tej części zabytkowej ulicy i śródmieścia Krakowa.

Wreszcie odwoławca nie wykazał się uzyskaniem pozwolenia, wymaganego według obowiązujących przepisów o opiece nad zabytkami sztuki i kultury, na dokonanie przeróbek, powodujących zmiany w budynku, znajdującym się w najbliższem otoczeniu zabytkowego kościoła św.Anny, a to po myśli art.341.cyt.wyżej prawa budowlanego.

Skarga na przedstawione orzeczenie zawiera następujące zarzuty: 1/.Ponieważ odmowa zatwierdzenia planów przebudowy opiera się także na momentach, łączących się z własnością parceli 1.k.35. a właścicielką parceli tej jest Gmina m.Krakowa, Magistrat tego miasta nie był powołany do orzekania w danej sprawie. 2/.Przepis, objęty ustępem drugim § 4 ustawy budowniczej dla miasta Krakowa,nie ma w danej sprawie wogóle zastosowania; dotyczy bowiem obowiązku wykazania tytułu własności gruntu, na którym się buduje, lub zezwolenie właściciela. Niezależnie od tego strona skarżąda podnosi, że odnośny przepis dawał w każdym razie Magistratowi tylko prawo żądania stosownego uzupełnienia podania, a nie uzasadniał odmowy zatwierdzenia planów. 3/.Pozwana władza tłomaczy błędnie art.179.prawa budowlanego, przepis ten bowiem w odniesieniu do budynków starych nie powinien być uwzględniony i dosłownie stosowany, a ponadto z porównania przepisu tego z art.55.tej samej ustawy wynika jasno, że nie ma on na myśli dostępu bezpośredniego, o jakim mowa w zaskarżonem orzeczeniu. Strona skarżąda wywodzi dalej, że art.179. nie mówi wogóle o takich dostępach jak w sprawie spornej t.j. przez inną parcelę, gdyż nie odnosi się do budynków frontowych lecz do budynków mających dostęp z podwórza, w związku z czem traktuje tylko o wewnętrz-

nem urządzeniu budynku, a mianowicie urządzeniu sieni i bram, uniemożliwiających połączenie z ulicą. 4/.Pozwana władza błędnie przyjmuje, że wskutek wybicia bramy na parcele l.k.35. ciążąca na niej służebność doznałaby rozszerzenia, wzmiankowany bowiem fakt nie spowodowałby żadnych zmian jakościowych tej służebności ani zamiany jej na służebność inną. 5/.Pozwana władza przyznając, że parcela l.k.35.stanowi właściwie ulicę, co odpowiada rzeczywistości, popada sama ze sobą w sprzeczność, gdyż w takim razie nie można mówić o służebności. 6/.Pozwana władza stosuje błędnie art.196.prawa budowlanego, przepis ten bowiem dotyczy tylko takich ścian, które przytykają lub mogą przytykać do sąsiedniego domu, a tymczasem wymieniona już tylekroć parcela stanowi tak wązki skrawek gruntu, że nie nadawałaby się do wzniesienia na niej czegokolwiek. Skarżący nadmieniają,że gdyby powołany ostatnio przepis mógł być do odnośnej ściany stosowany, to należałoby zamurować wszystkie znajdujące się w niej otwory, a skoro o tem nie ma mowy, to nie ma także żadnej prawnej przeszkody do powiększenia ich liczby. 7/.Podany w zaskarżonem orzeczeniu powód odmowy, oparty na względach estetycznych nie znajduje uzasadnienia w poczynionych w toku postępowania ustaleniach, względnie w opinji fachowej, ponadto zaskarżone orzeczenie nie zawiera w danym kierunku żądnego konkretnego umotywowania.8/.Przepis art.341.prawa budowlanego nie ma w danej sprawie zastosowania, skoro odnośna realność nie została uznana za zabytek. 9/.Wobec okoliczności, że art.183 prawa budowlanego należy do grupy norm względnych, a art. 185.utrzymuje wyraźnie w mocy przepisy istniejące, należało co do wysokości zastosować miejscowy przepis krakowski, dozwalający budowy do 17 metrów wysokości. 10/. O ile pozwana władza podnosi brak warunków przewidzianych art.208 prawa budowlanego, to stosuje przepis ten mylnie, gdyż nie zabrania on łączenia schodów gankiem, który stanowi przecież część kondygnacji. Wymieniony przepis nie pozwala tylko na taką budowę, którąby daną kondygnację pozbawiała wogóle własnego dostępu przez schody i wymagała korzystania z kondygnacji innej. 11/.Zaskarżone orzeczenie nie zostało skierowane do skarżącej Wiktorji Chrząszczowej.

Przystępując do rozpatrywania sporu Najwyższy Trybunał Administracyjny zajął się legitymacją Wiktorji Chrząszczowej do wniesienia

skargi, przyczem, mając na uwadze zaznaczony już poprzednio moment, że odwołanie do władzy pozwanej wnosił tylko Jakób Chrząszcz, uznał, iż pozwana władza nie miała powodu do traktowania wymienionej w postępowaniu odwoławczem jako strony i prawidłowo skierowała rozstrzygnięcie swe tylko do odwoławcy. W tym stanie rzeczy przyjąć wypada, że Wiktorja Chrząszczowa nie posiadała legitymacji do wniesienia skargi, skarga ta zatem, o ile przez nią wniesioną została, nie podlega po myśli art.61.p.5. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1932 r.poz.806. Dz.Ust.rozpoznaniu.

W następstwie powyższego ostatni zarzut skargi upada.

Z kolei Trybunał poddał swej ocenie zarzut niewłaściwości Magistratu m.Krakowa do orzekania w danej sprawie, przyczem przyjęł pod uwagę przepisy objęte tytułem IX.prawa budowlanego, traktujące o władzach powołanych do orzekania w sprawach budowlanych. Przepisy te zawierają kategoryczne postanowienia /art.385 lit.a,395 lit.c., że wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę i zmianę budynków prywatnych należy do magistratów miast i zwierzchności gmin miejskich, oraz że od orzeczeń tych władz przysługuje odwołanie do wojewody. Natomiast będące w mowie przepisy, normując wyczerpująco /w art.384/ kompetencję wojewody jako I.Instancji. nie zawierają żadnych zastrzeżeń dla spraw, w których gminy, jako podmioty praw majątkowych, mogłyby interesowane być w takiem czy innem załatwieniu sprawy. Przedstawiony stan prawny nie dopuszcza zatem wogóle innego toku instancji dla wspomnianych spraw. W związku z wywodami skargi zauważyć jeszcze należy, że w myśl odnośnych przepisów prawa budowlanego magistraty miast i zwierzchnospci gminne powołane są do orzekania nie w charakterze reprezentacji gmin, lecz w poruczonym zakresie działania, decydują zatem jako władze budowlane I. instancji, a w tym charakterze obowiązane są do stosowania przepisów bez względu na interesy gminy. Zresztą orzecznictwo to magistratów i zwierzchności gminnych jako oparte na publicznem prawie budowlanem nie może dotyczyć praw prywatnych gmin, gdyż do rozstrzygania o prawach tych, wrazie kolizji między uprawnieniami gminy a zamierzoną budową, powołany jest sąd powszechny.

Przy rozpatrywaniu zarzutu, opartego na art.179.prawa budowlanego

Trybunał wyszedł z treści tego przepisu. Treść ta wskazuje niewątpliwie na okoliczność, że jednym z warunków zezwolenia na budowę jest zapewnienie budynkom, mającym dostęp z podwórza, połączenia z ulicą zapomocą bram lub sieni na wylot domu względnie zapomocą przejazdu, jeśli dom stoi w odległości większej niż 30 metrów od ulicy. Postanowienia te mają charakter bezwzględnie obowiązujący, albowiem, skoro według art. 409 p.2. /prawa budowlanego mogą one doznać w drodze przepisów miejscowych tylko obostrzenia, to z tego wynika, że nie mogą być ani w drodze przepisów miejscowych, ani w drodze praktyki łagodzone. Wynikające z postanowień tych wymogi nie mają oczywiście zastosowania do tych budynków, które wzniesione zostały na zasadzie zezwoleń władz budowlanych, udzielonych przed wejściem w życie prawa budowlanego z 16 lutego 1928, właściciele ~~ich~~ budynków tych nie mają zatem obowiązku dostosowywania ich do będących w mowie wymogów. Jeśli jednak wniosek o zezwolenie na przebudowę względnie nadbudowę takiego budynku rozpatrywany jest na zasadzie przepisów cytowanego prawa, to wówczas wymogi, prawem tym przepisane, mają już zastosowanie przy ocenie dopuszczalności zamierzonej przebudowy czy nadbudowy.

W sprawie, będącej przedmiotem obecnego sporu, z treści zaskarżonego orzeczenia jakoteż z zamieszczonych w aktach administracyjnych planów przebudowy widoczne, że skarżący zamierzał skasować bramę wejściową do swego domu od ul. Szewskiej, oraz sień, łączącą z bramą tą frontową klatkę schodową i podwórze, i na miejscu tem urządzić sklep, a natomiast wybić w murze, oddzielającym jego dom od parceli l.k. 35. bramę wejściową jako jedyne połączenie domu z otoczeniem zewnętrznem. W ten sposób zarówno frontowa część budynku jak i oficyny miałyby dostęp nazewnątrz jedynie z podwórza, a jedyne to wyjście prowadziłoby nie na ulicę lecz na wzmiankowaną wyżej parcelę.

Zarzut skargi, że sama władza pozwana uznała parcelę tę za ulicę, jest całkowicie bezpodstawny, gdyż zaskarżone rozstrzygnięcie opiera się głównie właśnie na tym momencie, że odnośna parcela nie jest ulicą. Ustalenie to pozwanej władzy jest zgodne z aktami, a w szczególności z treścią odpisu wykazu hipotecznego; zresztą ustalenie to przez stronę skarżącą, która powołuje się przecież na przy-

sługujące jej na odnośnej parceli prawo przechodu i przejazdu, nie zostało właściwie zaprzeczone.

Z art.179 prawa budowlanego wynika, że budynki frontowe, położone przy ulicy, o ile nie posiadają bramy, wychodzącej na ulicę, winny mieć połączenie z ulicą przez bramę, wychodzącą z podwórza na ulicę, budynki zaś oficynowe, położone w odległości mniejszej niż 30 metrów od ulicy winny mieć połączenie z ulicą bądź przez taką samą bramę , wychodzącą z podwórza, bądź też przez sień, przechodzącą na wylot domu frontowego i oczywiście zakończoną bramą, wychodzącą na ulicę. Warunkom przepisu tego nie odpowiada zatem połączenie z ulicą zarówno budynku frontowego jak i oficynowego przez grunt sąsiada.

Z rozważań tych wynika, że zarzut błędnego zastosowania art.179 prawa budowlanego przedstawia się jako nieuzasadniony. Ponadto wobec treści tych rozważań bezprzedmiotowe stały się zarzuty oparte na §.4.ustawy budowniczej dla miasta Krakowa, oraz zarzut błędnego uznania, jakoby odnośna służebność doznać miała przez wybicie bramy wejściowej rozszerzenia.

Przy rozpatrywaniu zarzutu naruszenia art.208. tegoż prawa Trybunał przyjął przedewszystkiem pod uwagę, że skarżący zamierza, jak to już poprzednio nadmieniono, skasować klatkę schodową w budynku frontowym, a mieszkania znajdujące się na I.piętrze tego budynku, połączyć z klatką schodową dwupiętrowego budynku oficynowego za pośrednictwem biegnącego nad podwórzem ganku. Plan taki sprzeczny jest niewątpliwie z postanowieniami wymienionego ostatnio przepisu, które wymagają, by w każdym budynku urządzone były schody wewnętrzne, łączące bezpośrednio kondygnacje tego budynku z ulicą lub podwórzem. Omawiany zatem zarzut jest również niesłuszny.

Brak dalej uzasadnienia zarzutowi niewłaściwego zastosowania art.183. prawa budowlanego. Skarżący nie zaprzecza , że wysokość przeciwległych ścian jego budynków w podwórzu nie odpowiada wymogom powołanego ostatnio przepisu, lecz zarzut swój opiera na twierdzeniu, że postanowienia przepisu tego są normą względną, wchodzącą w zastosowanie tylko wówczas gdy niema w danym kierunku przewidzianych w art.185.przepisów miejscowych.

Na wywody te zaznaczyć wypada, że według brzmienia przepisów objętych art.181-183 prawa budowlanego w związku z art.409 p.4.tegoż prawa, przepisy miejscowe co do wysokości budynków, wydawane w drodze wskazanej w art.415, nie mogą zejść poniżej wymogów w art.181-183 ustanowionych, a jest rzeczą niesporną że odnośne budynki wymogom art. 183 nie odpowiadają.

O ile dla miasta Krakowa nie zostały wydane we wzmiankowanej drodze do czasu zaskarżonego orzeczenia przepisy miejscowe co do wysokości budynków, wchodziłyby w zastosowanie, wobec art.185 i 420 ustęp pierwszy prawa budowlanego oraz §.13.lit.c./ rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z 21.kwietnia 1923 poz.346 Dz.Ust.w charakterze przepisów miejscowych postanowienia tego ostatniego rozporządzenia, objęte ~~xgxxxxx~~ §.1.p.4. ustęp pierwszy a postanowienia te są całkowicie zgodne z art.183 ustęp pierwszy prawa budowlanego.

W wyniku przedstawionego rozstrzygnięcia rozpoznanych zarzutów odmowa ze strony pozwanej władzy udzielenia zezwolenia na projektowaną przebudowę w punktach dotyczących: skasowania bramy i sieni wejściowej od ul.Szewskiej, urządzenia jedynej bramy wejściowej od parceli l.k.35. nieprawidłowego urządzenia klatki schodowej i nieprawidłowej wysokości ścian podwórza w stosunku do jego rozmiarów okazała się legalną i władza pozwana opierając się tylko na tych momentach mogła odmówić skarżącemu zatwierdzenia planów przebudowy. W związku z tem, ~~xx~~ o ile dla skarżącego przebudowa jego domu miałaby być nadal aktualną, to w każdym razie zgłosić by on musiał ponowny wniosek o zezwolenie, poparty nowym planem, odpowiednio skonstruowanym. W tym stanie rzeczy rozpatrywanie dalszych zarzutów skargi, dotyczących momentów estetycznych, zabytkowych, oraz charakteru muru graniczącego z parcelą l.k.35. stało się w obecnym sporze bezprzedmiotowe, albowiem momenty te władze orzekające w toku instancji poddać by musiały w odniesieniu do nowego projektu odrębnej ocenie.

W konkluzji powyższego, gdy z podniesionych w skardze zarzutów jedne okazały się nieuzasadnione, a drugie bezprzedmiotowe, skarga podlega oddaleniu.

Warszawa, dnia 22 czerwca 1936 r.

PODPISY:/-/Dr. Moraczewski, /-/ Dr.Rybarzewski, /-/ Zawiliński.

-.

Do

Gminy m.Krakowa
do rąk adw.Dra Alfreda
Szołayskiego
w Krakowie

ul.Jagiellońska L.11.

Trybunał Administracyjny przesyła osobie przypozwanej, powyższy wypis wyroku.

Warszawa,dnia 2 lipca 1936.

P R E Z E S:

Podpis nieczytelny mp.

L.S./Najwyższy Trybunał Administracyjny/

Członek Sekretarjatu Prawniczego:

Podpis nieczytelny mp.

Kraków 5 stycznia

1

Opis zabudowań (domów) krakowskich, opis właścicieli i zamieszkujących ich lokatorów z r. 1791.

Wyciąg z urzędowego spisu

W. Bzowski

Opis zabudowania obywatelskiego i publicz-nego studzień ludności w mieście wydziało-wem Krakowie podług numeratu Porządk. Komisyi Policyi Obojga Narodów z 15 paźdz. 1791 r.

Rubryki:

Numera kamienic (nowo dane)
Nazwisko stan kondycya dziedziców i ich komor-ników czyli mieszkańców
Zabudowania obywatelskie: szlacheckie duchowne, miejskie
Zab. publicz.: zamki pałace cekhauzy ne skarbowe i magazyny, kancelarye ko-szary, komory, klasztory, szpitale wszelkie
Ludność rozmaitych stanów: 23 rubryk.

~~Rynek~~

1. Józef Barzow kupiec
2. "
3. Zieliński Kasztelan Brzeski (sława kam) między mieszczanami 3 passamoników 3 krawców, Lobedyan Nepomucki szypkarz
4. Kitulonus kupiec rada
5. Jan Kaspary " sędzia ass. (Ordner kupiec koronny, Offmański szlachcic
6 Subsessorowie Józefa Hallera Jan Pruszyński prof. matematyki
7 Antoni Wolf kupiec hurtowny

2

8 Maryanna Turska wdowa
9 Drelinkowski w kupiec i zegarz
10 Bratecki porucznik
11 Filip Wtorzyński z kantorzysty — wschodnia część rynku
12 sukc. Piotra Szastra " "
13 Emanuel Lachowicz kupiec
14 Antoni Grebel bibliopola i kupiec "
(wenecki muzykant)
15 Franc. Szczepański komisarz
Dymidski złotnik
16 Andruska wdowa
17 Wojc. Marczyński krawiec
Wielkodworski krawiec
18 " Dominik Chodkiewicz złotnik
19 Maciej Ambrozowicz kamerer
20 Wiśniewski rymarz
21 Michał Chojnacki porucznik
22 Jan Gross zegarmistrz
23 Marcin Krzyżanowski mocarnik
24 Zakrzewski kupiec
25 (Oslowski, Tarchalski patentami)
(Przebendowski komisarz wojsk.
26 Jan Chyrka subdelegat
27 Taborski
28 Maydrer Rozłuski szklarz
(kamerdyner p. Szembeka)
29 Antkowa wdowa
30 Łukasz Roztuski
Kalmarkiewicz ?
31 Wojciech Wąsiewski patron
32

przeciwko ulica ?

33 Klasztor pp. Dominikanek wejście

34 " murzyny

35 Szpital ubogich wdów

36 pusta Miklaszewskich

37 Wikaryaty "

38 Szpital ub. wdów Drugi

Bractwo Miłosierdzia

39

Oczkapcy

40 Lokatorzy: Leśkowicz Jan Prezydent — Plac Mariacki?

[illegible] Mieszczańskie — czy

41. Józef Bartsch radca — Sienna?

Molitor malarz

42 Mansyonarze — Plac Mariacki?

43 Wikaryusze P. Maryi

44 Zakrystyan "

45 Dom do Akademii [illegible] — Mały Rynek

46 Szkoła P. Maryi

47 Psałterzyści "

48 Dominikanie

49 "

50 "

51 " pusta

52 " apteka } Ptaszyński na dzierżawę

53 " Klasztor

54 Lichocki malarz

Brodowski drukarz

55 Dominikanie

56 Domontowicz
57 "
58 " Heyneman spadek bohater
59 "
60 "
61 Jan Urbański szewc
62 Franc. Chylewski pasztetnik
63 " Elsner krawiec
64 Stan. Krupski murarnik
65 Wojciechowicz szynkarz
66 Ant. Szreter krawiec
67 Józef Tołopin kupiec
68 miejska nauczyciel bohater (Podolowie ?)
69 Karol Krzyżewski mag. masarski
70 Kędzierski kupiec
71 księż. Leszczyński "
72 Radomyski podrzący solyński
73 Antkowicz szambelan
Kapitulna
74 Ant. Bordulewicz
75 Bernardyński klasztor   Św. Józef ?   Św. Józefa ?
76 pusta Maroszewskiego
77 " "
78 Bystrzonowski kaszelam
79 Andrzej Wyłrotka pasztetnik
80 Krasowscy
81

82 Martowski fabrykant parów
83 Betkowski
84 Mateusz gotyszyński grodzka?
85 Andrzej Wojkowski ślusarz
86 Andrzej Cheygolowski chirurg
87 Dom Edilitatis Juris Cel pirdzowa Św. Marcin?
88 Cyglersów
89 Klasztor franciszkanek Grodzka
90 wytyrzkowa radca kr
Gorczkowa organista, cukiernik
91 Lekarz Rzeszy?
92 Sołtyk ref. Koronny
93 Stan Dachowski kowal
94 Dworek OO Dominikanów Św Idzi?
Dr Horlander lekarz
95 Prymasowski grodzka
96 Mirocki Kanonik
97 Akademia
98 "
99 Sosnowski Kupiec
100 Kapituła (Turska chirurżanka lekarka)
101 "
102 "
103 "
104 " do 123. Kapitulne Kanonicza ul
Klasztor Karmelitów Bosych (św. Michał)
124
125 Kapituła
126 Stabowski ?
127 Męciński Kasztelan
128 Gorawski sędzia Tomicki

129 Lukański patron dzieło 6
130 generał Muszyński
131 Kawalerja Sierakowski
132 barszta mniejszka Pietkowski ślusarz kolosto
133 Karmelików
134 Stefanowski Kapelusznik
135 Mik Ryszkowski szewc
136 Jacenty Sarecki 3
137 Franc. Wiśniewski Szlangrot 8
138 Kapituła
139 "
140 W. Ignacy Wielopolski (tytuł Magistratu?)
141 Olearski
142 Marya Radi ?
143 Freylich Kupiec
144 Włoszczowski mnyllant
145 Krawcowa wdowa
146 Czerwiński szlachcic
147 Jakub Markowski rymarz
148 Andrzej Wayss ślusarz
149 Michał Lipnicki ogrodnik
150 Franc. Prem rymarz
151 pusty W. Szyszków
152 szkoła " ekonomat
153 wikary
154 pusty do Kośc. "
155 probostwo "
156 Pałac Wielopolskich
(Jarosiński patron, stróż)
157 XX Franciszkanów

Plac w. W. Świętego

158 Kamienica Franciszkanów
159 "
160 Sitowski szklarnia
161 Tyż Kamienica XX Missjonarzy
162 Jan Lewandowski
163 Drukarnia W. W. Sd.
164 Jastrzębski pasztetnik
165 Bartl Stanisławski perukarz
166 Marian Lewicki złotnik
167 Max Ibrych kupiec sukna
168 Franc. Traytler kup. wina
169 Ant. Kizel blacharz
Gepperlowa kupcowa
170 Jan Orzeł kup. norymberski
171 Michał Wohlman prezydent
172 Jan Grotler kup. korzenny rynek 12 ?
173 Cypser introligator
174 Bracia Mołasiewicz
175
176 Handel kupiec norymb.
177 Ortawler syndykowa wdowa (później Bitunga)
178 Dziamotty pier kupiec po szczycie rynku ?
179 Kubecki kup. sukienny Grotzki ?
180 Pani Krolowska, handel Hallera przechodnia (hetmańska)
181 Feyermantel kupiec koło Wentzla rynku

8

182 Haller kupiec kor — Rynek południe
Taszycki szambelan Lelo
183 wodzisławskiego starosty Kraków — Rynek 21 róg brackiej
184 Mogzler u Waga z zawadz Kommisji gen. wojsk
185 Gottlieb Junker kupiec
186 Michał Janiszewski kramnice
187 Cech z Zakrzewy — bracka?
188 Generał Grabowski — [illegible]
189 XX Massalskich
190 Przyrebski pisarz W. Korony — [illegible]?
191 " "
192 Intendent Mierzewski
Zelenska Łowczyni Sandomierska
193 Tomasz Orzel
194 Xawery Rydzewski Melitor — bracka
195 nr. Gołuchowskiego — bracka?
196 pusta
" "
197 Bobrowski cześnik
198 Kamedułów — Gołębia?
199 Jan Leśnicki z Tokarni
200 Michał Troczyński szlachcic
201 Kasztelan Łańcucki — róg gołębiej i brackiej
202 Ambroży Roszyński szambelan Ukrainy
203 Leli Ghirelli sztelarz — Rynek róg Brack
204 regimentarz Lanckoroński — Rynek
205 Wielopolski starosta — naprzeciw ...

Rynek pół.

206. Szoner kupiec zatradowana
Koniuszka Jerzy wellant unterwandt
Adam Morkowe

207 Xawery Wellant aptekarz
208 Greytowe Kapcara dziś Bank galic
Szambelan Szembek róg Wiślnej i św Anny?
209 Żołd Palkowski Kramarz lokator
210 Wiec Laskowsk kupiec róg Wiślnej i Rynku
211 Szczepanowski Mosięż wiślna? św Anny?
Szembek szambelan
212 Bednarski zegarek apel "
Porawski cyrulik " ?
213 tegoż "
214 Wacław Ketrich piwowar "
szyndarz tegoż
215 " " św Anny?
216 Drukarnia Akademii
217 Pałac Brzeskupi
218 Barski muzyka
219 Dom muzyki drewniany
220 Klasztor Norbertanek wiślna
221 Kowalski stolarz
222 Bursa Bożego
223 Kacperzykowa wdowa
224 Turasińska "
Chwalebny szlachcic Muzyczki szwat
225 Seminarium biskupie
226 Bursa dom Akad
227 " "
228 Kowalski drukarz
229 Szymonowicz Delevin francuz
lekcyje daje szewc muzykant etc
230 Bart. Narowski garncarz
231 Bagrowski

232 Łaźnia Kapucińska
233 Chmielowski szewc
234 Regina Pawłowska
235 Nowakowicz szermierz
236 Bańka mnicha
237 Zarzecka wdowa
238 " panny
239 Dom miejski — prz. Kapucynami
240 " " między murami
241 Matłaszewicz kramarz
242 Szczelewski kościelny
243 Zawierzyna wdowa — św. Anny
244 Szkoła główna Nowodworska "
245 Akademia "
246 Dom dla pracowników "
247 Bursa zachodnia "
248 Kolleg. fiz. "
tamże naliczy.
249 " Mateusz Zeleński parukarz
250 Kaczelan Jakub wodziacki
251 Stronica oje. Zalipska
252 Lucci wdowa dzieckowa
253 Jabłoński podgórek krakowski — Popławski prof. prawa natury
254 Wojc. Prażkowski Jaszczeluch
255 Stawicz z Olkusza czyli Kowieński
256 Dwór Lokalowy, wyrobnika
257 Dzielewicz, murarka: Brzanowski szlachcic — Dachowski komendant
258 Damecki muzykant

259 Komoda św. Anny — Szewska?
260 Podwórko "
261 Schody "
262 Brama dla kapeli (Józefoli kapeli magistrat)
263 Kam. św. Anny
264 przechodnia do tejże kamienicy — Szyndzk Kirchmajora Bedel
265 Ładowski stolarz
266 Opler prezenkarz
267 Szew Tom wyszeli
268 Kudraszewscy
269 Majeski
270 " wdowa
271 Catorymoli sędziów apelac
272 Praseski prawie
273 Antoni Kozienowski kupiec — Jasiński i Brygła kancdarami
274 Bractwa Mi Farnie — róg rynku?
275 Złotnicka Kupcowa — szewska
276 Skarosina Zalorska — Kuminova
277 Lipnicki Kupiec — Rynek zachodnia strona
278 Likova wdowa radczyni „pod Jagnięciem" u ... — Barany?
279 Prelendowscy
280 Stolnik Jabłonowski — Franc Mohler malarz
281 Darowska
282 Brama do Ołtarz
283 Kasperlier blacharz
284 Jatki piekarskie — Rynek?

285 Kamienica [12] maj [illegible]
Pałac Myśliwiecki [illegible]
286 Sukiennice mayzlecie
287 Waga mała
288 Kamienica majątka
289 " "
290 Dwór zburzony
" mayzlei
291 Dwór murowany do zwalkowania
292 szynk Septimkowa
293 Turkowaszer browar
294 " "
Gombrecki szynk
295 Jagielski browar
296 Rozmarek prawnik Szewska?
297 Dwarbrowar naprzeciw Akademii
Michalski traktjernia
298 "
Gajewski prałat
299 Cedzwicki browar
300 Nadkowski kupiec czarny
301 Stan. Zatorska Dzierżnowa
Chachelski doktor
302 Turkowaszer szewc
303 Ign. Lewicki kupiec hurt. Szewska 5
304 Matko Wenzel kupiec
Jan Glogow kupiec
Sendzikowski kawiarz Róg szewskiej i Rynku
305 Wickler lekarz katolik obok
306 Antoni Graner kupiec obok
307 XX Marszałkowie pałac spodki Rynek?
308

3 69

Kalk. Marcello bryowski Klimczewski Sliwiński traktyer

309 Klimczewski Krzysztoforzy
Grodzicki Krajowy koronny
Szynk Helmanda piwowara.

310 Lendzwiński piwowar

311 Wez Szymczyńskiego garncarz

312 Prokolkwa św Szczepana organista — Plac Szczepański

313 Estrajchow malarz
Łukasz Gorski właściciel starzec
Cambo anatomista — "
Załęski właściciel
Łagocki
Ublaszek kupiec

314 Szpital św Szczepana
Bielicki właściciel, Uhnowy szewc

315 Koszary mieszczan dla regimentu

316 Szkoła do Szczepana — "

317 Henryk Zaydler kupiec

318 And Wolczyński piwowar

319 Jan Brakoszewicz pisarz ruch.
wybraniecki pułkownik

320 Jacek Kryger? kupiec hurt

321 Ign Mieczepski a wm.
Żałoba Marcyńska kupiec — ród Szczepańska rynku

322 Mościnowa Szambelanowa — Sławkowska 4

323 wojewoda Mączyński przez apelacji
Fuget starosta Drewnowski — Sławkowska 6

324 Zawadzki podskarbi

325

326 Cech szewski ~~bracka?~~

327 Kurowski prekarz

328 Szczepański

329 Stan Iglocki szypper

330 pusta Szambelanowa

331 Mazurkiewicz sadownik
Bart Pretkowski szewc

332

333 Sob. Krawczyński jubiler

334 Jerz Nowakowski malarz

335 Mar Jaworska

336 Jerzy Stanowski

337 Piotr Łódkiewicz szewc

338 Magd Wądowska
339 Gulecow Jędrzej szewc
340 Obrębski garncarz
341 Szpolaki [?] z Dzieba [?] — Szpolakowie
342 Izdebski pachciarz
343 Mydlarski "
344 Mik Kosiński szewc
345 pusty węgrzynarzowej
346 Poworowiczka wdowa
347 Franc Bradyni
348 Pykaczka
349 Stan Turzyński szynkarz
350 Jan Hayzler goldszlager
Kwatera mienie
351 Goruszecki superintendant?
352 Mirowiewski
353 " generała
354 Józef Wiedasztowski
355 Marcin Burzyński ogrodnik
356 Czarneckiego
357 Szymańskiego
Klasztor Reformatów
358 Stan Sadowski
359 Kmieciński młynarz
360 Dom urzędu sprawiedliwości
361 Balicki Wacław szewc
362 Maciej Mancecki kramarz
363 Maciej [?]
364 Dom miejski pusty
365 Zembrzycki prałat
366 Jurciński kramarz
367 Patarzewski szewc

368 Porowski ogrodnik w Lenty · 1. March 2 : 2
369 Klarska XX Kanon. Regularnych
370 Schatz...ska wdowa
371 Jerzy Jakub Zydinski [illegible] tabaczny
Bazyli szewc
372 Franc Szczur browar
373 Jaworska prokarka
374 Andrij Stanowski sędzia apel
375 Kasprzycki kowal
376 Hanzanova mydlarka
377 Wodnicki garmacz
378 Prałat Urbański kowal
379 Helmond browar
380 "
381 "
382 Szwygrer ?
383 Rozalia Jaworska
384 Toporkiewicz rewizor celny
385 Paschalis Jakubowicz kupiec
386 Grzegorz Markowicz
387 . . . Karlolanowa
szynk Kr. Kalinowskiej
388 Zwelopolskiej poczta
389 " margrabina hajduk z [illegible]
390 Klurowska Karlolanowa
Zahorski lekarz margrabiny
391 szambelan Gosłowski
392 " " gospodarz Kamienny
393 Antoni [illegible]

16

394 Józef Kurcerowicz kup. wina
395 Dębińska starościna Wałbrzeska — Stawkowska św. Tomasza
Stan. Dębski miecznik
396 Filip Wężniakowski cyrulik
397 Woyc. Florkowski kupiec — A — B
398 " "
399 Józef Bartsch kup. — Róg Stawkowskiej i Rynku
Walenty B. sędzia apel.
400 Jan Tusch doktor — obok " Rynek
Lebran architekt
401 Wojciech Tusch
402 Magdalena Bartsch
(Jamsiewicz prof. uniwersytetu)
403 Skarowaczyński
404 Mierosiewski starosta — rynek Szczep.?
miecznik Jacek Drozdowicz
405 Jan Posmann — Rynek róg św. Jana
Radomski prof. akad.
Śniadecki " "
Stefańska wdowa
406 Tył kamienicy Mierosiewskiego — św. Jana
407 Rezydencja XX Barytanów — Hotel Saski
408 Tył kamienicy Dembińskiego — róg św. Tomasza
409 Józef Mochałowski sędzia
410 Dyrekcja wdowa
411 Bajerow — moja ?
412 Michał Piątkowski kupiec
413 starościna nowotarska
414 Ignacy Bernice ? pusta
415 Bonifratrów pusta — Sad. 3 — św. Jana — róg Mazur?
416 Klasztor Łydzic
417 Kamienica "
418 Olfinowski podwojewodzi
419 Baker Trzemiński

św. Jana ulica

ul. św. Jana

420 Męcikowski właściciel
421 Wdowa Kowalski
422 Sab. Glixelli szklarz
423 Klasztor Pijarów (browar Mareckiego)
424 Marya Wielopolski róg Floryańskiej i Rynek
gospodarz
425 Jan Ulrich kupiec Kraj? Rynek
Piwoń kupiec
426 Franc. Brzozowski sędzia apel. "
Jastrzębski szynkarz
427 Kochmayer kupiec i obywatel
Wojciech Bayer wójt
428 dr Józef Sobieszczański Rynek A-B
429 Jan Szaster dr prof "
430 Wyspiański radca kupiec "
wdowa Szaster doktor
431 Masiewicz
Janiński komendant dom lokatorów
432 X+ Prebendarz św Jana
433 Walenty Zieliński introligator
434 Klasztor Prezentek św J. św Jana
435 Maciej Bayer radca kupiec
436 Wodzicki Star. grzybowski róg św Marka i św Jana?
nie ma grabia kamienicy
437 Jan Kasparek rad. sędzia ap.
438 wchodzi w niż zaś X Korzeniowski kardynał Korzeniowski? kasztelan Mońka generał Bakałowski kamienicy?
439 podobnie
440 z tych trzech JW Dembowskiego cii
441 Gembauer szyper
442 "
443 Szpitala św Ducha
3 podlegają Kasparego
444 Colleautor m. kr.
445 Dziubidzewicz kupiec
446 Maciej Lazyster stelmach
447 Bart Kopaczewski Krawc

448 Dom miejski
449 Wilkowski kramarz
450 pusty Browrzyckich
451 miejski
452 Tasel kupiec winny
Rottermundowa generałowa
453 Kozieński kanonik
454 Prato Wagner marszałek
455 Kinast Kalmans
456 sukcesorowie gen. Wielowiejskiego
457 Szpilowski Jakób kowal
458 Bractwo Mit
459 Szymon Szymanski
460 Józef Kaller kotlarz
461 Marcin star Skotnicki
462 Andrzej Morbrow Kup farnik
463 Mikołaj Korde akuszer
464 Józef Cyrcha mydlarz Flor?
465 Kubecki kup. cedra apel
466 Jan Zeyler
467 Karol Rudowski Kupiec
sprzed akuksta
468 Kozłowska
469 " Bajer Kupiec łok.
470 Wal. Zieliński inspektor miejski
471 Jak Sosnicki Krawiec
472 Jan Jelonek kapelusznik
473 Strassera Kupcowa
474 Nowiccy Koleata loterji pod Murzynami?
synek Kowalskiego Floryańska
u 1.3.
475 Jan Sztunner cedra ap u 1.5
476 Kongregacja Kupczeller u 1.7
477 Starszeniczowa Kupc u 1.9
478 Jedrzej Laskowski Kup suk u 1.11
479 Karol Kierszstajn " Kling?

480 Josef Jagielski plenipotent miejskiego
Jan Maj kupiec 1. or 13 Floryańska
z dworem wapienniczym i cegielnianego
481 Rafał Czerwiakowski prof. 1 or 15 Floryan
Morbrzer kupiec galant. pod wiewiórką
Gr. Wolfer (?) Kwadrat (?) Walewski
podczaszy Krak.
482 Szlachciewiczowie Floryańska 17
483 Szujski star. radziecki " 19
484 Łabuniski rymarz " 21
485 Michał Zawalski
Chryzostym kolbent malarz " 23
Junga pióbieka
Stachowicz i Wolgastor
486 Woje Kaczorowicz kup " 25
487 Franc Krumphols kup " 27
488 Ign. Hutterer mosiężnik " 29
489 Stan Pawłowski prezes m. " 31
490 Josef Łopuski kup
491 Woj Chachulski cyrulik
metr języka angiel.
492 Barbara Heindlowa
493 Josef Mazurkiewicz mydlarz " 39
494 Ignacy Heindel kotlarz " 41
495 Szambelan Wilkowiecki Tomasz Floryan 43
" " 45
496 Filip Cyrcha mydlarz
497 Felicj. Wilkoński (kafle wypalanie ") 47
498 Mac. Witkowski stolarz
499 Wayglajowa Nowalska
500 Marc Orlicki powroźnik
501 Jan Jarosławski kotlarz
502 " (Dembińska cegielnia)
503 Dominik Kurkowski kupiec

504 Zahlierzynski krawiec
505 Brzeskowiński szewczik
506 Zawacki szkl.
507 Maciałowicz
508 porty Prokopowiczowej
509 " mydzki
510 Mocrawski Karol
511 Agn. Zielińska
512 mydzki w nim żołnierz
513 Marcin Wodkowski szewc
514 Ziembiński stalmach
515 Piotrowski
516 Domki do szpitala ks. Drzeka
517 Piotrowska
Dutkowski mincerz szpony
518 Michał Rybczyński bednarz
519 mydzki dom poprawy Kasa Oszczędności ? Szpital
520 Campioni kupc
521 Jordan poset (522 opuszczone)
523 Flachsowiczowa
Brodnicki patron
524 szambelan Mańkiewicki
525 Kamienica Pierwotka ul Szpitalna
Stachowicz malarz
dwór lellalowców
526 Codrum krawcowa
527 Stelecki kupiec
Kornecki smyczn
528 Klasztor Karm. ks. Tomasza 11
529 Gryboski Krawiec
530 malarty Lichocki
531 Mazowie "
532 Filip Lichocki syndyk 4
533 Kostrzewski Kanonik prałatowska?
534 Baldurskich

535 Spowiednicy P. Maryi
536 Karol Kryjarlicz malarz
537 Franc. Grzybowski Kapelak
adam Ekielski patron
538 Karol Węglowski malarz
539 Stan. Piątkowski pasztetnik
Morawski szambelan
540 Jędrzej Bukowski fryzjer
„pod tymże numerem 540 na Berk-
owa Kamienica"
541 Kurdybanowska [illegible]
2 Kapitulna dla wikarych Szpitalny
3 Filip Sielecki szynkarz
4 Fryzjerka
5 masztka
6 Szp. św. Rocha
7 Plac opuszczony
8 Szkoła św. Ducha
9 Szpitala " z grobowcem z kamieni
550 Probostwo dawne szpital dla XX
1 Panna św. Ducha Ul. św. Scholastyki
2 Klasztor " "
3 Dworek prałata P. Maryi "
4 " św. Scholastyki do Mon. "
5 " Opata wąchockiego "
6 Bartł. Puchalski
7 Stan. Grochowski
8 Ochędowski sługa Mosc
9 pusty
560 "
1 Dworek Vicemajora
2 rozwalony pusty
3 Prestowski
4 Jan Górski gorzelnik

565 Walenty Karwacki rzeźnik
6 Zwalrowicz rzewc
7 Gralawski
Bukowski rzeźnik
8 " puste
Józef Dubrowicz rzeźnik
9 Anna Habermanowa
570 Bractwo Różańcowe
1 Wawrz. Jędrzejewski rzeźnik
2 Bractwo Róż.
3
4 "
5 Jan Gadomski rzeźnik
6 Kasicewiczowej
Adamski rzeźnik
7 Wawrzkiewicz "
8 Rydeto
szambelan
9 Jan Kucharski rzeźnik
Klasztor Grodek
580 Papuciński malarz
1 Błażej Szatankowicz rzeźnik
2 Gilopkowicz "
3 Józef Stangrel kordybanik
4 Agn. Pisarzikowiczowa
5 puste
6 " "
Józef Górski krawiec
7 Ukraiński rzeźnik
8 Józef
Miszczy
9 Konwent Hebdowski
590 Jakób Styrawski rzeźnik
1 " "
2 Michał Wotawski
3 " "
4

595 Sob. Niemirzykiewicza
6 wnuk Warzyński kupiec
7 Surecki szynkarz
8 Szczep. Zieborowski Kub.
9 Wojc. Skórczyński pisarz
Szambelan Remiszewski
600 Romanowski szynkarz
1 Romanowski cyrulik
2 Szymon Orłowski malarz
Gorzelkiewicz kapelak
3 Antoni Zacchonetti kupiec
4 Penitencjarze C. M. Maty Rynek?
5 Mat. Sikorski kowal
6 Lazaret miejski dla rajdowców
7 Nurzewicz garbarz
8 pusty miejski
9 Grabowska piekarka
610 Józef Czarnecki szewc
1 Jan Błoński malarz
2 Grzeg. Wysztorski szewc
3 Stroiński
4 Danczygier komornik
5 Kat. Jarynarka
6 pusty
7 Sob. Kamieński szewc
8 Zakrzewski krawiec
9 Kiernicki szlachcic
Klegkowski
620 Szpitala św. Ducha szynk
1 Kasman blacharz
2 Kasman blacharz
3 Magd. Florkowska Radczyna Józef Fux kupiec
4 Wachowicz szewc

625 Józef Wątkarowski radca
626 Zawadzki cyrulik
627 Domek miejski na celestacie
628 Andrz Lewandowski huzar
629 Ratusz 34 rotmistrz

Jurysdykcje

Brzeg (74 numerów
3 dworki bez num.)

9 Szpital św. Sebastyana
18 Opat Wąchocki
20 Baranek miejski nakład drewna
33 do konwentu Dominik.
35 browar Wielopolskich
40 Blech miejski
46 Szpital św. Mik. Walapy — Wesoła
50 Dom Archipresbytera
53 a św. Mikołaja scharyat
54 szkoła „
55 Dom wikarów „
56 Dom pp. Mazanów — M. Kopernika
57 Pralnia i szpital św. Łazarza
58 Porhomowy Mordanowski
59 Ogród Kolanowy
60 Dworek pp. Franciszkanek
61 Domek z ogr. św. Mikołaja
62 Kosz Blonie — Wielopole
63 pusty „
64 „ „
65 Ledin Wrzeszcza — Stradomska
73 Szpitala do Dudka

Garbary

(miasteczko garbarzy, [illegible] z nowej kordybanników – 106 numerów

16 Offinarska kamienica
18 Wypychowska radca
26 Ks. Kuchorski wójt
27 Wikaryusze św. Piotra
31 Dworek do Szpitala św Ducha
32 Borgola podstolina
40 Dworek Karmelitanek
43 Dom Bractwa [illegible]
u Szpit. św Szczepana
48 Orzechowski exaktor
50 Klasztor Karmelitów
52
53 Domek bractwa szkaplerza
59 Ratusz sądu jurysdykcji
66 Klasztor Kapucynów
67 Pałac Wodzickiego ster. król.
68 Dworek "
75 Sobierajski szlachcic
84 Mikołaj kupca król. kapłanowa [illegible]) lokatorka!
85 Bajer
87 [illegible] Lanckorońskich
89 Klasz. św Anny
92 Kubicki kupiec
95 Folwark OO Karmelitów
98 Młyn [illegible] król
104 Dom Szpitala św Szczepana
106 Zieliński [illegible]

Ogrodniki

33 numerów

Błonie 40 numerów

22 Gmach murowany J. O. XX Massalskich

piekarze, murarze, wyrobnicy

ogrodnicy cieśle kowale etc

Pędziechów 11 numerów

piekarze murarze

Boskupie 30 numerów

14 klasztor Wizytek

24 Franc Dzianotty

29 Kanonikowo regill.

Rotoryta 21 numerów

3 domek Onaliwskich

12 dom "

18 " "

Śmolnik 43 numery

18 żyd Mędlewicz

41 szpital B. Mikołajczyka

42 Probostwo " "

mączniki, gorzelnicy szewcy wyrobnicy

Ant. Trzyński starosta dymwdowski flor 19.
Zel. Kasztelan brzeski srara Kamowcz
Ostrowski u Jana Kasparnego
w Rynku gdzie Bergdolli
Jan Laskowicz Pater Marjański ?

N°72 (? / Radomyski podrazy Sulejski starosta "
73 Antoni szambelan "
gdzie ulica pradlan
82 Madowski fabrykant pasów "
86 Andrz Chrząstowski sławny "
koło Coll. iuridicum
92 Sołtyk wojew. Kor. "
(czy nie brat prymas ?)
(czy nie brat ?)

127 Mycielski kasztelan (posełska ?) "
128 Gorzeński sędzia Łowczy " ? "
130 Generał Mioczyński " ? "
131 Kasztelan Sroczyński " ? "
140 hr. Ignacy Wielopolski " ? "
180 Rynek pani Królewska
182 Haller (łokaty Taszycki szambelan)
183. Wodzicki starosta kraków róg bracki
188 Generał Grabowski, ?
189 XX Marszałków
Przerębski pisarz w. Kor.
190 "
191 "
192 intendant Mierowski
193 Żeleńska Tarczyńska Sandomierska

dor 19/V 1917

WODOCIĄG
STOŁ. KRÓL.
MIASTA KRAKOWA.

L. 416-VIII / 1 Z. W. ex 1917.

Przy odpowiedzi należy powołać się na powyższą liczbę.

Kraków, dnia 18 maja 1917.

Wezwano listem 19/V do 8-iu dni

Do

Wielmożnego Pana Dra Klemensa Bąkowskiego

adwokata i syndyka miasta

KRAKOWA

Zarząd wodociągowy przesyła w załączeniu odpis rachunku dla P.Karola Stryjeńskiego Starowiślna 89 na K.9·-- za naprawy instalacyi wodociągowej, z prośbą o wytoczenie skargi sądowej,ponieważ wyż wspomniany restant odmawia zapłaty powyższej należytości.-

[signature]

Zapłacono zawiadomiono 30/5 917
Bąk

200 szambelan Szembek (przy Lwowskiej i Wałowej Dr. Anny ?)
201 Szczepanowski chorąży (w Słowa ?) (szambela Szembek Lubasko)
221 [illegible] Kowalski Wiślna koło Norbert
229 Delavoi Lubasko
327 Szambelanowa Morsztynowa przy Sławk. i Szczep.
351 Gruszecki superintendent Szpitalna ?
352 Mroczkowska św. Marka ?
353 generała " ?
354 Józef Wielogłowski " ?
385 Pawlikowski Jabłonowski Sławkowska
388 Wielkopolskiej poczta ?
390 Mrozowska kasztelanowa ?
391 Szambelan Jabłonowski ?
392 "
395 Dembińska star. Walbrzmska
404 [illegible] Rynek Szaler ?
413 Marosza nowotarska (św. Jana ?)
418 Ostrowski podczaszyc
436 Woderski star. grybowski (" Marka ?)
461 Morsztyn star. Sieciechowski koło Skallera
Kolegia [illegible] pod Murzynami
Wałowski woj. sieradzki mieszkał u
Dra Czerwiakowskiego na ul. Flor. 15.
483 Szymsker star. zgierski Flor 19
495 Szambelan Wielkorowski " 43

6low. 19/V.

WODOCIĄG
STOŁ. KRÓL.
MIASTA KRAKOWA.

Kraków, dnia 18 maja 1917.

L. 42-VII/2 Z. W. ex 1917.

Przy odpowiedzi należy powołać się na powyższą liczbę.

wezwano 19/V
do 8-dni

Do

Wielmożnego Pana Dra Klemensa Bąkowskiego

adwokata i syndyka miasta

KRAKOWA

Zarząd wodociągowy przesyła w załączeniu odpis rachunku dla Zgromadzenia OO.Bernardynów na K.17˙40 za naprawy instalacyi wodociągowej, z prośbą o wytoczenie skargi sądowej, ponieważ wyż wspomniany restant odmawia zapłaty powyższej należytości.-

Jamny

Zapłacone
23/5 917

26/5 zawiadomiono wodociąg

D. Z. w. 79 ex 1912.

79

521 Jordan posel (z podkalesia)

524 szambelan Mrozowicki Koło Przemyśla

600 szambel. Romaszewski lw Krzyż ?

---

18 Opat Wodzicki na Brzegu

Skwit

na 1) wyrazuie trzysta trzydzieści trzy koron 33 hal. które podpisany Syndyk miejski na mocy asygnaty z dnia 12/1 1908 L 507/07 prez. tytułem wynagrodzenia za zastępstwo interesów Gminy M. Krakowa za miesiąc maj 1917 r. z Kasy Miasta Krakowa otrzymał, — ;

na 2) Koron 83. hal. 33. wyrazuie osiemdziesiąt trzy koron 33 h. które tenże Syndyk z Kasy Miasta Krakowa na mocy asygnaty z d. 17/IV. 1917. L. 3943/16 prez. tytułem dodatku drożyźnianego do powyższych poborów za miesiąc czerwiec 1917 r. otrzymał.

Kraków 5 czerwca 1917

[signature]

333.33
83.33
416.66

80

Właściciele domów
przy Ulicy Floryańskiej.

Nr. 20.
zigster

M.

Entmündigungsordnung.

Kaiserliche Verordnung vom 28. Juni 1916, R. G. Bl. Nr. 207, über die Entmündigung (Entmündigungsordnung)

nebst Durchführungsverordnungen und den amtlichen Beispielen sowie den sämtlichen Regierungsentwürfen.

Kommentar und System

Von Dr. **Moriz Sternberg**,
Hof- und Gerichtsadvokat in Wien.

Zwei Bände à K 9.—

Das vorliegende Werk, welches aus zwei Bänden besteht, gibt im ersten Band einen vollständigen und ausführlichen Kommentar zu der neuen Entmündigungsordnung. Der Verfasser sucht unter Zuhilfenahme der deutschen Rechtsprechung und Literatur und unter Berücksichtigung der einschlägigen deutschen gesetzlichen Bestimmungen die Vorschriften des österreichischen Gesetzes zu erläutern und Zweifel, welche sich bei der Anwendung des Gesetzes ergeben können, zu lösen.

Im zweiten Band reproduziert der Verfasser sein im Jahre 1912 in zweiter Auflage erschienenes Werk »Entmündigungsrecht«, welches einerseits die Regierungsentwürfe, die der neuen Entmündigungsordnung zugrunde liegen, kritisch beleuchtet, anderseits die einzelnen Fragen, die im Entmündigungswesen im Betracht kommen, auf breiterer Basis erörtert. Im ersten Band sind die Entmündigungsordnung und sämtliche zu ihr erschienenen Durchführungsverordnungen, sowie Ministerial-Erlässe und amtliche Beispiele, im zweiten Band die sämtlichen Regierungsentwürfe, die Beschlüsse des Subkomitees, des Justizausschusses des Abgeordnetenhauses wie überhaupt das gesamte Gesetzesmaterial wiedergegeben. Bei dem Umstande, als durch die Entmündigungsordnung zum erstenmal in Oesterreich das Entmündigungswesen gesetzlich geregelt wird und die kaiserliche Verordnung durchaus nicht zu den leicht verständlichen Gesetzen gehört, sowie im Hinblick auf die Tatsache, daß die neue Entmündigungsordnung überhaupt noch keine wissenschaftliche Bearbeitung gefunden hat, wird der vorliegende Kommentar Praktikern und Theoretikern wertvolle Dienste leisten.

Die Verordnung des Gesamtministeriums vom 26. Jänner 1917, R. G. Bl. Nr. 34, über den

Mieterschutz

(samt den einschlägigen Verordnungen).

Erläutert von
Dr. Moriz Sternberg
Hof- und Gerichtsadvokat in Wien

Preis K 2.—

...gesetz... Oesterre...

Systematische Zusammenstellung der aus Anlaß des ... Bezug auf denselben kundgemachten kaiserlichen Vero... anderer Verordnungen und Erlässe der Ministerien un... ergänzt durch die Anführung der hierdurch abge... geltenden Bestimmungen sowie durch Heranziehung ... Erläuterungen, der bezüglichen Judikatur und Li...

Herausgegeben von

Dr. Max Breitenstein
Herausgeber und Redakteur der »Gerichtshalle«

Dr. Demeter K...
Ratssekretär des k. k. ... und Kassationshofes, ... verwendung beim k. ... steriu...

Mit einer Uebersicht über die gesamte österreichische Gesetzgebun... einschließlich der Kriegsgesetzgebung, sowie der einschlägigen ... Literatur von Dr. Moriz Sternberg, Hof- und Gerichtsadv...

Preis, I. Band K 20.—, II. Band K 15.— ... K 17.—.

Der IV. Band, umfassend die Zeit bis Ende 1916 ... die Kriegsgesetze bezughabende Judikatur und ... letzten Zeit in Vorbereitung.

Die Kriegsschäden und deren V...

nach dem österreichischen und deutsche...

unter Berücksichtigung der in **Ungarn, Bos... Herzegowina** geltenden Bestimmu...

Von Dr. **Demeter Koropatn...**

Ratssekretär des k. k. Obersten Gerichts- und Ka...

Zweite Auflage.

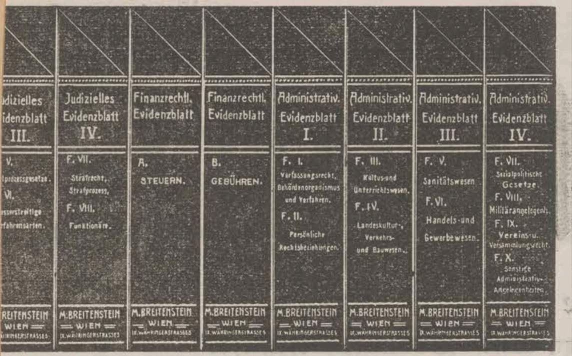
Kommentar zum Kriegsleistungsgesetz

in Verbindung mit dem Gesetzestext, den Erläuteru... Kriegsministeriums, des Landesverteidigungsministe... ratungsprotokollen des Reichsrates etc...

Von Dr. **Demeter Koropatn...**

Ratssekretär des k. k. Obersten Gerichts- und Kassationshofes ... verwendung beim k. u. k. Kriegministerium.

Zweite, vermehrte Auflage. — Preis ...



[Ab]onnementsbedingungen

(seit 1. Jänner 1917)

...es „Evidenzblatt" mit Berücksichtigung der den Abon-
...Gerichtshalle" sowie den Abnehmern der älteren
...Evidenzblattes eingeräumten besonderen Ermäßigungen:
...mäßigungen werden nur gewährt, wenn die Blätter auf
...ekt bei der Administration des Blattes bestellt werden.)
...g in unserem Juristenkalender ist diesbezüglich richtig-
zustellen.
...ielle Evidenzblatt für österreichische Gesetzgebung
...rechung", zivilrechtlicher Teil, erscheint monat-
... ganzjähr. . . . . K 18.—
..., strafrechtlicher Teil, erscheint jeden 2. Monat,
...jähr. . . . . „ 5.—
... zusammen, ganzjähr. . . . . „ 21.—
...nzrechtliche Evidenzblatt", erscheint monatlich,
...jähr. . . . . „ 10.—
...cht, ganzjähr. K 6.—;
...nrecht, ganzjähr. K 6.—.
...inistrative Evidenzblatt", erscheint monatlich,
...jähr. . . . . „ 15.—
...orgenannten Evidenzblätter inklusive Strafrecht-
...enzblatt, zusammen ganzjähr. . . . . . . „ 37.—
... 19.
... ohne diesen Teil . . . . „ 34.—
...ichtshalle" (Wochenschrift), inklusive „Neuer
...cher Juristenkalender", ganzjähr. . . . . . „ 23.—
... 12.—, vierteljähr. K 6.—.
...nannten Blätter inklusive Strafrechtliches Evi-
...ganzjähr. . . . . „ 52.—
... 26.—, vierteljähr. K 13.—.
... ohne Strafrechtliches Evidenzblatt, ganzjähr. . . „ 49.—
... 25.—, vierteljähr. K 13.—.
...htshalle" und „Judizielles Evidenzblatt" in-
...rafrechtliches Evidenzblatt, ganzjähr. . . . . „ 39.—
... 20.—.
... ohne Strafrechtliches Evidenzblatt, ganzjähr. . „ 36.—
... Judiziellen Evidenzblatt (zivil- und strafrecht-
...ür die Zeit seit Bestand des Blattes, das ist seit
...s 1913, gebunden . . . . „ 12.—
...nten des Evidenzblattes nur . . . . „ 9.—
...stand, das ist Mai 1909 bis Ende 1913, erschie-
...iellen Evidenzblätter (zivil- und strafrechtlicher
...uliert inklusive dazugehöriger 6 Kartons und
... anstatt K 107.20 nur . . . . „ 60.—
...m Index bietet das „Judizielle Evidenzblatt" eine Judi-
... welche weitaus reichhaltiger und dabei weit billiger
...Sammlung ist; dabei ist unsere Sammlung vollständig,
... den zivilrechtlichen auch noch die strafrechtlichen Judi-
...m alle bezügl. neuen Gesetze und Verordnungen enthält.
... „Finanzrechtlichen Evidenzblatt" für Steuern
...en, gebunden . . . . K 5.—
...stand, das ist Oktober 1911 bis Ende 1913, er-
...finanzrechtlichen Evidenzblätter, inklusive zwei
... geb. Index, faszikuliert, statt K 31.80 nur „ 18.—
... „Administrativen Evidenzblatt", gebunden . . „ 6.—
...stand, das ist Oktober 1911 bis Ende 1913, er-
...Administrativen Evidenzblätter, inklusive vier
...d geb. Index, faszikuliert, statt K 47.80 nur „ 25.—
...erbindung mit dem Index bietet sowohl das finanz-
...s auch das administrative Evidenzblatt eine reichhaltige
...esonders billige Judikatensammlung auf dem gesamten
... Verwaltung sowie des Steuer- und Gebührenwesens.
...fbewahrung der Evidenzblätter, 1 Stück K 1.50.
...ne Zeit ab 1914 sind neue Kartons angefertigt.
...r „Gerichtshalle" . . . . K 3.50

Pränumerations-Einladung auf das „Evidenzblatt für ö. G. u. R.".

An die P. T. Abonnenten der „Gerichtshalle"!

Wir sind abermals in der angenehmen Lage, unseren Lesern eine wertvolle Gratifikation zu bieten. Wir haben nämlich das

Evidenzblatt
für österreichische Gesetzgebung und Rechtsprechung
sowie für die bezügliche Literatur

(erscheint in drei Monatsausgaben als a) judizielles: 1. zivilrechtlicher Teil, 2. strafrechtlicher Teil; b) finanzrechtliches: 1. steuerrechtlicher Teil, 2. gebührenrechtlicher Teil; c) administratives Evidenzblatt).

Begründet von Regierungsrat Dr. Heinrich Steger, Hof- und Gerichtsadvokat (Wien) und Karl Schack, k. k. Notar (Wien), unter Mitwirkung zahlreicher praktischer Juristen

übernommen und derart mit der „Gerichtshalle" vereinigt, daß die Abonnenten der letzteren eine weitgehende Ermäßigung beim Bezuge des „Evidenzblatt" genießen. Das Nähere betreffs dieser Ermäßigungen siehe nebenstehend.

Jedes der drei Evidenzblätter erscheint monatlich.

Das „Judizielle Evidenzblatt für österr. Gesetzgebung und Rechtsprechung" erfreut sich trotz seines kurzen Bestandes großer und wohlverdienter Beliebtheit; denn es enthält die reichhaltigste, billigste und aktuellste Judikatensammlung, auch der in den nichtdeutschen Organen publizierten zivil- und strafrechtlichen Entscheidungen, deren Abdruck auf losen, mit der betreffenden Gesetzesstelle versehenen Blättern eine bequeme materienweise Einteilung ermöglicht. Ein einfaches Nachschlagen bietet vollständige Orientierung über den neuesten Stand der Judikatur, ohne daß erst, wie bei anderen Sammlungen, zahlreiche Indizes durchgesehen werden müssen, die überdies oft erst zu einer Zeit erscheinen, in welcher die Judikatur über die betreffende Streitfrage bereits überholt ist.

Nach ähnlichen Grundsätzen werden die Erscheinungen der Gesetzgebung in Evidenz gehalten.

Fortwährend bemüht, auch das „Evidenzblatt" in Form und Inhalt zu verbessern und zu erweitern, haben wir eine neue wertvolle Rubrik eröffnet, eine Literatur-Uebersicht, in welcher mit Benützung einer ähnlichen Publikation der „Gerichtshalle" alle Erscheinungen des Büchermarktes und der Fachpresse, welche sich auf die Rechtsprechung und Gesetzgebung in Oesterreich beziehen, systematisch geordnet, regelmäßig dargestellt werden.

Der große Beifall, welchen die Anlage des „Judiziellen Evidenzblatt" bereits gefunden hat, veranlaßte uns, dieses System auch auf die Gebiete der Verwaltung auszudehnen und weitere zwei Evidenzblätter ins Leben zu rufen, und zwar:

1. Das „Finanzrechtliche **Evidenzblatt für österreichische Gesetzgebung und Rechtsprechung"**, welches das gesamte Steuer- und Gebührenwesen umfaßt. Die einzelnen Teile des „Finanzrechtlichen Evidenzblattes" können auch abgesondert bezogen werden, und zwar der steuerrechtliche und gebührenrechtliche Teil.

2. Das „Administrative **Evidenzblatt für österreichische Gesetzgebung und Rechtsprechung".**

Dieses Evidenzblatt umfaßt die gesamte Verwaltung. Insbesonders Gewerberecht, Gemeinderecht u. a., autonome Verwaltung, Heimatsrecht, politische Rechte, Wahlrecht, Baurecht, Wasserrecht, Kranken-, Unfall- und Pensionsversicherung, Jagdrecht, Staatskirchenrecht, Polizeirecht, Sanitätsrecht, Unterrichtswesen rc., Erkenntnisse des Reichsgerichtes, und wird in dieser Richtung eine tief empfundene Lücke ausfüllen, weil es bis jetzt an einer periodischen aktuellen Publikation der Judikate auf diesem Gebiete gänzlich gefehlt hat.

Schon aus dieser kurzen Angabe ist ersichtlich, wie wichtig, ja geradezu unentbehrlich diese Evidenzblätter für Advokaten, Notare, Richter aller Instanzen, für politische und autonome Beamte, für Banken, Sparkassen, Stadtgemeinden, Eisenbahnen, Aktiengesellschaften rc. sind.

Wir laden hiemit zum Abonnement auf das judizielle sowie auf das finanzrechtliche und auf das administrative Evidenzblatt ein; um deren Pränumeration zu erleichtern, gewähren wir den Abonnenten des „Judiziellen Evidenzblattes" und der „Gerichtshalle" ganz besondere Ermäßigung beim Bezuge derselben, worüber das Nähere aus nebenstehender Aufstellung zu ersehen ist.

Verlag der „Gerichtshalle"
sowie des
„Evidenzblatt für österr. Gesetzgebung und Rechtsprechung"
Wien, IX./3 Währingerstraße 5.

Ulica Floryańska – prawa strona od miasta

1. Murowany apteka od XVI 1511 Jan Łapnika 1571 Wdowa Mróz 1607 Dr Pikus Zawadzki a lek. 1623 Adam Jordan 1676 Jacek Kwaśnicki aptek. Nowaccy w XVIII w. szynk 1713 druk. Hebanowski znowu Nowaccy	l. or 3. XVI Hieronima Spiczyńskiego 1595 del Pace Mitkowscy, 1690 Kossowski korzennik 1741–1763 Protr Dzianotty potem Sztumer koło 1796 fabryka pasów polskich Wentzel – potem Orechowscy doktor	l. or 5. połączona z l. or XVI Wawrzyńcowie 1597 Gutteterów 1697 Giovanellowej 1698 Stan. Chwalibog 1723 Łysakowski Szydłoccy Kongregacy Kup. 1797 Jo. Nawrocki 1852 Jan Laumer	7. XVI Spinkowie XVII Polanowski Ochoccy Lubliniccy Chwościerzewie 1872 Jan Laumer	l. or 9. XVI Krumfeld 1596 adam Nagot 1682 Kaligrafowa XVIII Laskowski 1835 Szemowski 1897 Weberowie

Ulica Floryańska

l. or. 11.

w XVI w Pernusów
XVII Janiczka
1683 Jugowiczów
1730 Klugów
1824 Lauf
Gronemayer
Szyttkowscy
„pod Aniołkiem”

l. 13.

XVI. Parzowie
1616 Amendowie
1642 Wrzemberg
1683 Fryzncker
1779 Jagielski
1781 Paluszński
1802 Rohm
1820 Kowalski
1869 Wojciechowski
1901 Skórzewsko
„pod św Trójcą”

l. or 15 narożna „pod wiewiórką”

XVI Banesów
po Betmanach
1630 And. Białkowczyk
1676 Akademji
1786 Oczwiałkowski
1806 Rudnicki
1903 Kamrlands Wszez- nawski

Ulica Św Tomasza

l. or 17

XVI Trzcyńscy
Dembińscy
Kollaccy
XVII Jan Malenda
pasamonik
1649 była karta
obrana z galery [?]kg!
1723 Jaworzykowscy
1780–80 Srostakowscy
XIX Stan Żukowski
Antoni Sorawski
w Łoszyński nożownik
Anastazy Franer
1897

3. # Ulica Floryańska 83

l. or. 19
w XVI Bykowie
1612 Kucowski
1634 Lotterowa
1653 Wal. Schmidt
1702 Lukarz Winkler
1726 Franc. Pułaski szwagier Winklera
1723 Mazurzyński
1750 Karol Toriani
Laśkiewicze
1782 Ant. Szuyski
1846 J. Łepkowski
Walery Rzewuski
Arcybractwo Mił.

l. or 21
XVI Sobieszczańska
1607 Węgrzkowicz
XVII Wilkowskich
u Lerzczyńskich
1708 Pikarus
1740 Michałowska
Józef Łabęcki
1806 Jan Sikorski
Ulrych
Lubaszek
Cerkler
Dwa Okienna

l. or. 23
XVI u Pernusów
Netinger
1616 Piotr Łabecz
XVII Bolski
Gołuchowski
Lipski
1683 Morartys
1781 Rager
Salinger
XIX Wojdowie

l. 25 pod sw. Teklą
XVI Lutterowie
1604 Lyszkowicz
Tyburczy
Foxowa
Malerowa
Bobrecki
1708 Łocholyński kotlarz
1723 Chaczyński mydlarz
1771 Kwaśnicki
1777 Kalendowa
Kupiec
XIX Wrzyński
Dutkowski
1878 Mazyk
Tu mieszkał ojciec
Ant. i Tessaroczyk

l. or 27
Dwa Okienna
1576 Bartowa
Pawarski
1607 B. Fontani
XVII Trzycinar Jan
1733 Józef Bylica krawiec
1789 Krumpholz
XIX Roslafiński
1853 Myszkowski
Fleischman

~~KWIT EKSTABULACYJNY~~

realności lwh.792 ks.gr.kat.Krakow Dz.XIII Zwierzyniec zaintabulowane jest na podstawie kontraktu kupna-sprzedaży z daty Kraków, dnia 14 stycznia 1914 r. prawo zastawu dla reszty ceny kupna w kwocie 10,541 K.66 h./dziesięć tysięcy pięćset czterdzieści jeden Koron 66 h./z odsetkami po 5% rocznie na rzecz Gminy stoł. król.Miasta Krakowa.-

Gdy powyższa reszta ceny kupna w zupełności zapłaconą została, przeto Gmina miasta Krakowa zezwala niniejszem, aby zaintabulowane na jej rzecz na karcie ciężarów realności lwh.792 ks. gr.gm.kat.Kraków Dz.XIII Zwierzyniec prawo zastawu dla reszty ceny kupna w kwocie 10,541 K.66h.z przynależnościami z karty tej wykreślone zostało; Koszta kwitu niniejszego, legalizacyi, stęple i należytość skarbową oraz podania ekstabulacyjnego poniosą dłużnicy pp.Józef i Stanisława Marchewczykowie.

W dowód czego legalizowane podpisy.

Kraków dnia

4 84

Ulica Floryańska

L. or 29
XVI płatnerzowski
1607 Hajniszow
1640 Zielenczewicz cyrulik
1657 Nawrotkowska
1676 Nawakowicz
1691 Łazuńkiewicz
1710 Dąbrowski Kotlarz Skotnicey
XVIII Zeudlowie
1786 Kasicka
1788 Hutlauer
1874 Palcer
1830 Kuowratkowscy
1858 Styczyńscy
1877 Bomarekiewicz

L. or 31.
XVI Hałrozowska
1607 Pisarski
1703 Krokosiński
1714 Zieliński
1746 Pawłowski
XIX Radwańscy Baruch Mötschke
1888 Laberschek
1909 Sławcewska
1912 Pagacz

l. 33. narożna
XVI Jan Schilling
1607 Bednarczyce brama
1622 Wal Łącki Balzer Hayrik
1676 Moteryński
1702 Gierczyccy Wolis ręsi
1727 Tokarski
1788 mawr. Nowicki
XIX Lipnicki
1878 Brzeski
1884 Gruina (?) Fugeewicz Gerkler

l. 35.
1607 Jabłoński
1640 Dubiecki
1664 Śliwiński
1678 Trzewiczek
1681 P. Robertson
1721 Heyndle
" Kobyliński
XVIII Rafałowicz
1785 Bartoszewicze
1790 Zawadowski
1815 Chadulski
1846 Podlewski

l. 37
XVI Domrata
XVII Worzyna Heindle Bukowski
1799 Benczycy Janowiecki
1836 Marcinska Josef Orzeł
1846 Aurela Fuchs Sielawa Drozdowscy Trist

5.

Ulica Floryańska

l. or. 39. pod Lewkami

1607 Aug. Wacławowicz kuśnierz

Olchowicz kupiec win

1657 Aichinger

Buchler ślusarz

1752 Czeprelowski "

1771 Webber kupiec

Mazurkowa mydlar

1823 Siemiński

Mrozkiewicz

Zakrzewski

1862 Śliwiński ślusarz

Batucka

Leon Frommer

l. or. 41 Dom Matejki

1607 Jan, kotlarz

1657 Majeranowski szklarz

1752 Ign. Heindel kotlarz

1794 Rozbergowie

jedna z córek za Franc. Matejkę (1826) ojciec Jana

1871 Jan M. odkupił od rodzeństwa część (+ 1893)

Po nim Towarzystwo Matejki a Nato Gmina

l. or 43

XVI, rzeźni nawiedzony

XVIII Franc Parvi

1787 Tomasz Wilkowski

XIX ks. Lubieniecka

1818 Michał Szymkowicz

1849 Adam Ostaszewski

Karol Zbyszewski

1889 Jan Galle

Wład Rausch

Drondowska

1905 Miśkowicz

1909 Leon Wekstein

l. or 45. Biżowska pod Jelonkiem

XVI Piotr

1628 Zonatynieles

1657 Zelawskowicowa

1676 konwent k. Duchaków

XVIII Wagner

1781 Józef Cerchan

1802 Józef Helmond

Szaner

Nawrocy

Joachel

Kuliński

1893 Wilczyński

(Michalik)

10 Sławkowska

MAGISTRAT
stoł. król. miasta
KRAKOWA.

L. ....

Kraków, dnia .... 190...

6. Ulica Floryańska

l. or. 47

w. XVI. Czerothów
1577 Hieronim Canavesi srebrarz
1616 Ardenti
Karol Canavesi zwany Zygmuński burmistrz Kleparza 1624
Pacheowie
Ozgowski prowraz
1712 Węglarski a
XVIII Paleczkowscy
1759 Sieńkowski murarz
1789 Wiśniecki
XIX Aug. Podlewski
1821 Ludw. Delavaux
1846 Józef Głąbowski
1853 Roherska
1878 Zrembowski
1890 Elberbern
1915 Dudzikowie

l. 49

XVI Zaleski
1607 Gracacy
XVII Gelters
And. Barankowicz
1691 Kotlarz
1720 Maciej Cercha mydlarz
1752 Fixer
1769 Józef Cercha
1775. Zgliński
1790 Właszki srodlarz
XIX Gebhard
1847 J. Sterdler
Dr. Jul. Chmielecki
1901 Lazar Kirschner
1906 Mühlsteinowie

l. 51.

jednopiętrowa
XVI Ladowscy
1640 Olkuski
1657 Kolodz Przeszeński
1771 Rutter
1772 Węgraf Karol
1809 Jakob Mord srodlarz
1858 Arnsztower
1887 Kwiatkowski
1902 Josef Bralitt

l. 53

1607 Jelani
1612 Lemierz
1691 Przeworski złotnik
1741 Ruther piwowar
1789 Czubecki
Mich. Librowski
1797 Prot Tullius dyr. poczty austr. baron Wilson
1822 Chwalibogowski
1832 Rozow
1836 Ergentedy
1858 Löbenstein
1895 Terdman M.

l. 55.

z połączenia 2 domów
XVI Czanowscy
Rozsotki
szewrot
1698 Wojciechowicz
1771 Czabowski piwowar
Strzelecki
Jandkowski
1822 Chwościk
Tarnowscy
1878 Zagorski
1886 Kulczyński

Telefon Gazowni № 16/72.
Telefon Filii № 198
Telefon Sklepu № 345.

KRAKOWSKA
GAZOWNIA MIEJSKA

L: 992

Do

Wielmożnego Pana
Stanisława Zaleskiego
adjunkta rachunkowego Gazowni miejskiej
w Krakowie.

Na życzenie Pańskie potwierdzamy niniejszem, że Pan pracuje w Krakowskiej Gazowni miejskiej od 1. lutego 1913 jako adjunkt rachunkowy / buchalter / i że tak w bieżących czynnościach tj. przy prowadzeniu księgi głównej i bilansowaniu miesięcznem jak i przy zamknięciu rachunków za rok 1912 okazał Pan gruntowną znajomość buchalteryi i znaczną w niej rutynę i że przydzielone sobie czynności wykonuje Pan zawsze wzorowo i sumiennie.-

Kraków, 17. lutego 1914.

KRAKOWSKA
GAZOWNIA MIEJSKA

87

7 Ulica Floryańska

l. or. 57

XVI Matus Kassuba
karczmarz

1607 Bratek
1643 Ks. Błoży
Rayskowski
wawrzynkowicze
Muratorowie
1753 Kucharscy
Bieleccy
1836 Rosmanit
Jabłoński

DR. KLEMENS BĄKOWSKI
ADWOKAT
KRAKÓW - ul. Św. Jana l. 12. II. piętro

C.K. SĄD POWIATOWY CYWILNY
W KRAKOWIE
Pod. - 30 CZERWCA 1912

C VIII 534/12

DO

Świetnego c.k. Sądu Powiatowego
w
Krakowie.

Powód | Pozwany:
Gmina stoł. król. miasta Krakowa | Józef Mirisch w Krakowie
przez | ul. Grodzka l. or. 23
Adw. Dra. Klemensa Bąkowskiego

SKARGA:

o zapłacenie 250 Kor. ~ hal. sgn.

2 krotnie
1 nagis.

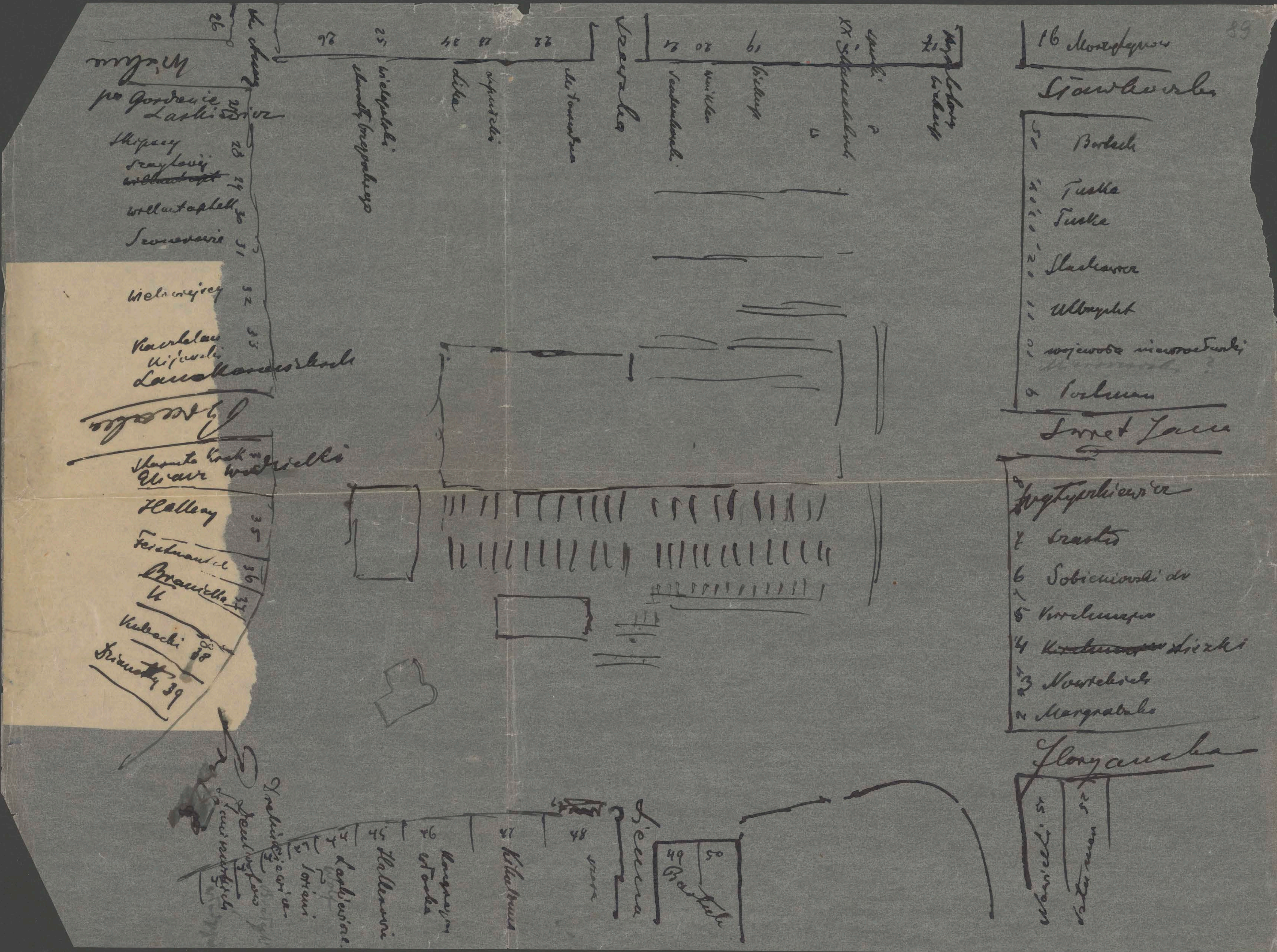
88

Właściciele realności przy ul. Floryańskiej w epoce Kościuszki (według Chmiela):

1. Pod Muzynami Nowiccy
3 ~~[illegible]~~ Sztumer
5. Kongregacya kupiecka
7. Jan Chwaszczewicz
9 (Nagolowska) Laśkiewiczowie
11. (Pernusowska) Klug (Adam?)
13. Paluszyński?
15 pod Wiewiórką Bonarowska: Józef Rafał Czerwiakowski narożna
17 (dziadka malarza) Tryznarowska, narożna Szołakiewicz
19 „Bakowska" – Antoni Lenczycki ~~Karorta~~ dymisdorski
21 Laburiński
23 Saluiger?
25 Kolcindowicz
27 „Fontanowska" „Tryznarowska" (malarza) Krumpholz
29 Ignacy Huttlauer
31 Stan. Szczekowski pisarz krak. mag.
33 (narożna) Wagnerowie Nowicki

---

35 (Narożna) Bartoszewiczowie
37 Jan Bukowski
39 Wiktor? Marudziewicze?
41 (Makiski) Ignacy Heindel potem Rozbergowie
43 Tomasz Wilkowski
45 Betkowska Zofia i Barbara Czeska
47 Czarskow Cmaveszd: ~~Szcińskiewicz~~ Wilicki
49 Stanisław Iglicki


89
16 Morsztynów
Sławkowska
Bartsch
Tuska
Tuska
Ulbrycht
wojewoda inowrocławski
Floryańska
Sienna
Szewska
Wiślna
Halleny
Kulecki 38
6 Sobieniowski dr
Brandla
Kilatrowa



Liste jener Anwälte in Ungarn und Kroatien, welche sich über unsere Veranlassu[ng] Uebernahme von Substitutionen bereit erklärt haben.

UNGARN.

Arad.

Fuchs Albert, Dr.
Molnár Oszkár, Dr.

Besztercze.

Connerth Artur, Dr.

Brasso.

Zakarias Janos, Dr.

Budapest.

Bacher Paul, Dr., V. Dorottya-utca 8.
Berkovits Rafael, Dr., VI. Andrássystr. 43.
Deutsch Artur, Dr., VI. Terezkörut 29.
Feles Márk, Dr., Rákoczi-utca 25.
Gergely Bertalan, Dr., VIII. Josefsring 38.
Jünker Paul, Dr., VII. Karlsring 3.
Kelemen Lajos, Dr., IV. Esküter 8.
László Karl, Dr., VI. Hajos-utca 25.
Löwenfeld Albert, Dr., V. Bank-utca 8.
Mandic Milan, Dr., Dobrentei ut. 4.
Mayer Alexander, Dr., V. Nador-utca 5.
Perényi Alfred, Dr., V. Kálmángasse 24.
Riegler Bernhard, Dr., VIII. Josefsring 26.
Schlosser Otto, Dr., V. Koralutca 10, T. 39.
Vidacs Hugo, Dr., VII. Rákoczi-utca 70.
Zilahi Géza, Dr., V. Kádár-utca 6.

Debreczen.

Freund Eugen, Dr.

Déva.
(Komitat Hunyad.)

Glück Eduard, Dr.

Fünfkirchen

siehe Pécs.

Gálszécs.
(Zemplen Komitat.)

Dévai Armin, Dr.

Großwardein

siehe Nagyvarad.

Györ (Raab).

Haan Josef, Dr.
Mayer Ludwig, Dr. und Kallós Heinrich, Dr.

Kézdivásárhely.

Terényi Bela, Dr.

Kiskunmajsa.

Kellner Armin, Dr.

Klausenburg

siehe Kolozsvár.

Kolozsvár.

Wartenberg Martin, Dr.

Kronstadt

siehe Brasso.

Leutschau

siehe Löcse.

Lippa.

Missits Konst., Dr.

Löcse.

Beer Mór, Dr.

Magyar-Ovár.

Steiner Viktor, Dr.

Mako.
(Csanader Komitat.)

Erdélyi Mihály, Dr.

Maria Theresiopel

siehe Szabadka.

Mármarossziget.

Klein Artur, Dr.

Nagy-Becskerek.
(Torontáler Komitat.)

Eibeschitz Max, Dr.

Nagy-Kanizsá.

Groß Dezsö, Dr.
Weisz Ludwig, Dr.

Nagy-Mihaly.
(Zemplen Komitat.)

Bucsinszky Mihaly, Dr.

Nagy-Várad.

Lengyel (Lindenfeld) Zsigmond, Dr.
Zinner Samu, Dr. und Széke Adolf. Dr.

Neusatz

siehe Ujvidek.

Nyiregyháza.

Schwarz Isidor, Dr.

Pécs.

Greiner Josef, Dr.

Petrinja.

Filipovic Dragau, Dr.

Petrozsény.

Schäffer Hermann, Dr.

Pozsony.

Friebeisz Julius v., Dr., Hauptplatz 6.
Rosenbaum Arpád, Dr., Mihaly-utca 7.
Seereiner Karoly, Dr., Marktplatz 24.
Steiner Siegfried, Dr. Venturgasse 22.

Preßburg

siehe Pozsony.

Privigye.

Gömori Zsigmond, Dr.

Rima-Szombat.

Weinberger Rezsö, Dr.

Sopron (Oedenburg).

Weiler Béla, Dr.

Szabadka.

Székely Aron, Dr.
Szilasi Fülöp, Dr.
Tordai Izso, Dr.

Szászváros (Broos).
(Komitat Hunyad.)

Antoni Ed., Dr.

Szatmárnémeti.

Lipót Hermann, Dr.

Szeged.

Pap Robert, Dr.

Szegedin

siehe Szeged.

Szigetvár.

Berkes Moritz, Dr.
Kriszt Béla, Dr.

Temesvár.

Gabriel Josef, Dr.
Klein Bela, Dr.
Reiner Géza, Dr.
Róna Ignaz, Dr., und Mály Géza, Dr.

Ujvidek.

Freund Ede, Dr.

Ung.-Altenburg

siehe Magyaróvár.

Vagujhely.

Berger Ernö, Dr.

Zenta.

Rothmann Arpad, Dr.

Zombor.

Scheib Karoly, Dr.

KROA[TIEN]

Bak

Stanko Battag

Bjel

Fuchs Makso,
Herrnstein J..

Brod

Abrahamsohn
Gjurgjevic Ni

Es

Bloch Max. I
Klein Aladar

Kra

Brozovič Bro

Po

Kürschner Ed

Vel-

Petračič Mil

Vuk

Paleček Ivan,

Zagreb

Frank Géza,
Grünfeld Rud
Herzog Mavr
Hoffer Nikola
Spiller Karlo,
Steiner M., I
Steinhardt S

FIU

Mogan Julius
Rosenberg O
Sachs v. Gri
Szegö Giulio
Vie Anton s

Liste von Rechtsanwälten aus dem Deutschen Reiche.

Aschaffenburg.

Rieth Rudolf.

Braunschweig.

Fricke Georg, Dr.

Bremen.

Abraham Hugo, Dr. und Kaemena F., Obernstraße 14.

Breslau.

Bohn, Dr., und Waldmann, Dr., Tauentzienstraße 16.
Simon Gustav, Neue Schweidnitzerstraße 6.

Dresden.

Glaser, Dr., Amalienstraße 12.

Walther Karl, Dr. u. Georg Krapf, Marschallstraße 39.

Hamburg.

Arnthal Hans, Dr., und Spiegelberg Wilhelm, Börsenbrücke 2 a.

Barber Oswald, Dr., Kleine Rosenstraße 3.

Köln.

Friling Peter, Hunnenrücken 31.

Lübeck.

Bienert, Breitestraße 41.

München.

Bäcker Franz, Sendlingertonplatz 2/O.
Theilhaber Rob., Dr., Schwanthalerstraße 50/I.

Saar

Dietz Fritz,
straße 60.

Zwick

Schulze W.
weg 14.

Liste von in Wien und Prag gerichtlich beeideten Sachverständigen und Schätzmei[stern]

Aerzte:

Kalmus Ernst, Dr., Prag, II. Aufschwemmgasse 1, Landesgerichts- und Polizeibezirksarzt, Dozent u. Schularzt.
Wiener Otto, Dr., Prag, II. Tuchmachergasse 3. Sachverständiger für Nerven- u. Geisteskrankheiten beim k. k. Landes- und Handelsgerichte in Prag.

Band- und Posamentierwaren:

Zerkowitz Salo, Wien, I. Seilerstätte 16.

Bank-, Börsen-, Wechselstubenfach, Buch- und Rechnungsfach:

Gold David, Prag, II. Bredauergasse 3.

Baufach:

Kutscha Wilhelm, Wien, XVIII. Gentzgasse 166.

Bienenzucht, Honig- und Wachsverwertung:

Baszler Felix, Dozent, Prag, Kgl. Weinberge, Jungmannstraße 3.

Briefmarkensammlungen:

Friedl Rudolf, Briefmarkenhaus, p. Fa., Wien, I. Wollzeile 8. Tel. 11.969.

Buch- und Bibliothekswesen:

Taussig Edgar, kaiserl. Rat, Prag 143—I.

Oekonomie-Buchführung:

Schamberger Ludwig, Kommerzialrat, Petrowitz, I. P. Hostivař bei Prag.

Metallwaren und Knopfwaren:

Wolf Robert, Prag-Nussl.

Möbeltischlerei:

Spira J., Wien, VII. Siebensterngasse 1.

Patentfach:

Wolf Gustav, Ing., Wien, VI. Mariahilferstraße 17. Patentanwalt.
Hamburger Alfred, Ingenieur, in prot. Firma: Patentanwalt

Kornfeld & I
burger, Sachv
k. k. Handels
k. k. Landesge
der k. k. La
Krakau und
Wien, VII. Sie

Tuch- und wa

Geiringer Emil
David Geiri
Marc Aurels

Galanteri

Bittner Hans,
borstr. 93.

Herausgeber und Redakteur: J. U. Dr. Max Breitenstein. — Buchdruckerei: G. Davis & Co., Wien.

92

Spis lokatorów

największej kamienicy

Krak

P.K.O.

93

Potwierdzenie otrzymania

składki stosownie do uchwały ogóln. zebrania lokatorów bud. O.K.O. z 13/3 26

~~wypełnionych blankietów nadawczych do wpłacania czynszów Gmach - II.~~

~~na luty 1936.~~

			wpłacił:	podpis	uwaga:
1.	Trochanowski Karol		1 zł.	Trochanowski	
2.	Różański Adam		1 zł		
3.	Walczewski Juliusz	powst	1 zł		
4.	Gawinówna Walerja		1 zł	W. Gawinówna	
5.	Rymar Leon	powst?			✓
6.	Hrabyk Piotr				
7.	Hausner Tadeusz				
8.	Gutkowski Stanisław				
9.	Prawocheński Roman		1 zł	Prawocheński	
10.	Tyrpak Emil				
11.	Harlender Julian		1 "		
12.	Haitzman Marjan	urzędn.	1 "	[illegible]	
13.	Kowal - Hauser				
14.	Dutczyński Władysław	powst	1 "		
15.	Letkowski Julian				
16.	Podgórski Jan		1 "		
17.	Jasiński Stanisław		1 "	[illegible]	
18.	Nentwigowa Zofja		1	Nentwigowa	
19.	Zachar Krawery		1 "		
20.	Seruś Józef				
Nbwo	Nowotny Oskar		1 "		
22.	Jakubowicz Henryk		1 "	Jakubowicz	
23.	Plęs Piotr				
24.	Kaliniewicz Wiktor		1 "		
25.	Mrowec Bolesław	radca	1 "		
26.	Swiderska Alina	[illegible]			
27.	Bobownik Włodzimierz		1 "		
28.	Bałuk Jerzy				
29.	Ordyński Karol	powstan	1 "	Ordyński	
30.	Sawczyński Wojciech.				
31.	Jarosławiecki Józef.	radca [illegible]	1 "		
	do przeniesienia:		19 zł		

	z przeniesienia:	19	
32.	Płaczkówna Aniela		
33.	Dr. Wachtel Henryk		
34.	Maresch Władysław		
35.	Olszowski Zygfryd	1 zł	
36.	Łobaczewska Ewa	1 zł.	Łobaczewska Ewa
37.	Łukiewiczówna Wanda		
38.	Nowakowski Adam	1 zł	Nowakowski Adam
39.	Inż. Ichórowski		
40.	Przybycieniowa Teresa		
41.	Ziobrowski Józef		
42.	Bogdanowicz Eugeniusz		
43.	Cedzidło Julian		
44.	Raupert Kazimierz		
45.	Potocki Apolinary	1."	[illegible]
46.	Rejman Edward		
47.	Dr. Sołtysik	1	Sołtysik
48.	Ekhard Tadeusz	1 zł	[illegible] Tadeusz
49.	Karpowa Leontyna	1 zł	Karpowa
50.	Bartoszyński Tadeusz.	1.	Bartoszyński
51.	Skarbek Roman	1.	[illegible]
52.	Stasiak Aleksander	1.	Stasiak A
53.	Nosek Zygmunt		
54.	Lisowski ~~Zygmunt~~ Józef	1 zł	[illegible]
55.	Skoczylas Stanisław	1	Skoczylas
56.	Braunowa Henryka	1.	Braunowa
57.	Głowaczowa Janina		
58"	Naimski Ludwik		
59.	Jarmuła Ignacy		
60.	Feder Edward	1	Feder
61.	Jabłońska Marja		
62.	Dzik Tadeusz		
63.	Michalski Kazimierz	1."	
64.	Zamorski Mateusz.	1 zł	Zamorski M. Proszę koniecznie o zainteresowanie się sprawą mego brata posła Jana Zamorskiego. –
	do przeniesienia	34	

4

94 5

z przeniesienia	34	
65. Szymusik Stanisław [illegible]	1 zł.	Dr. Szymusik
66. Zuliński Edward lekarz	1 zł	
67. Polak Stanisław	1 "	
68. Jarosz Jan	1 zł	Dr Jarosz
69. Wilkosz Witold	1 zł	Dr Wilkosz
70. Szperber Wacław red. kongr.	1 zł.	Dr Szperber
71. Płażek Feliks	1	Płażek
72. Folkierski Władysław	1	Folkierski
73. Madejski - Wierzbicki		Wierzbicki
74. Suchankowa Filipina		Suchankowa
75. Głuska Marja		
76. Wąsowicz Józefa	1 zł	J Wąsowicz
77. Siostrzonek Adolf.		
78. Dr. Gołąb Jan lekarz		Dr Gołąb
79. Michoń Jan		
80. Biegański Karol	1 "	
81. Bittner Adam	1 "	Bittner Ad.
82. Gołogórski Tadeusz jenerał	1	Gołogórski
83. Komar Stanisław		
84" Ustjanowicz Adam	1.	Ustyanowicz
85. Zrzeszenie P.K.O.	—	
86. Walewski Bolesław muzyk	1 zł	Bolesław Walewski
87. Wietrówna Janina		
88. Sławińska Janina		
89. Donhaiser Marja		
90. Matłosz Józef poseł	1 "	
91. Koppówna Zofja		
92. Pituch Stanisław		
93. Podobiński Józef lekarz	1	Podobiński
94. Ralski Jan	1	Ralski
95. Dziewińska Janina		
96. Wójcik Stanisław		
97. Morawska Zofja		
do przeniesienia	52	

	z przeniesienia	52	
98.	Korytowski Włodzimierz		
99.	Łabuński Wiktor	1 zł	*W Łabuński*
100.	Kęplicz Stanisław		
101.	Przebiński Stanisław	1	*Przebiński* 8
102.	Czarnecki Adam		
103.	Jodłowski Jan	1 zł	*złożono na zebraniu*
104.	Stoch Stanisław	1 zł	
105.	Kus Tomasz *portier*		
106.	Wiśniewski Witold		
107.	Czeczot Henryk	1	*Czeczot*
108.	Rybarski Henryk	1	*Rybarski*
109.	Czerwiński Marjan		
110.	Pilecki Leon	1 zł	*Dr Pilecki*
111.	Jankowski Włodzimierz		
112.	Żmudowa Anna	1 złoty	*Anna Żmudowa*
113.	Sokołowski Stanisław	1.	*wpłacono na zebraniu d. 13/3*
114.	Sabiński Jan	1"	*Inż. Sabiński*
115.	[illegible] Aleksander	1	
116.	Różycki Kazimierz	1"	
117.	Mętlewiczowa Stefanja		
118.	Zawodny Mieczysław	1 zł	*Zawodny*
117.	Zrzeszenie PKO./Kasyno/	—	
118.	Ks. Sosin Józef		
119.	Maydel Ernest	1 zł	*Maydell*
120.	Mazankowa Marja	1 zł	*Mazankowa*
121.	Grudziński Henryk		
122.	Starzyńska Marja		*Marja Starzyńska*
123.	Maciejowski Marjan		
124.	Wasyliszyn Olga		
125.	Pankiewicz Szymon		
126.	Włodarczyk Stanisław		
~~127.~~	~~Kossecki - Niezgoda - Kossecki~~	—	
128.	~~Bogucki~~		
129.	Zieliński Tadeusz		
	do przeniesienia	70	

Arkusz II.

~~Potwierdzenie otrzymania wypełnionych blankietów wpłaty na luty 1926.~~
~~Gmach II.~~

130. Gostkowski Kazimierz (z przeniesienia)	70		
131. Czajka Tadeusz.			
132. Antosz Aleksander	1	Antosz	
133. Zell Franciszek			
134. Janiczek Jan			
135. Goryczkowa Karolina			
136. Kostańska Jadwiga			
137. Jarolim Edmund			
138. Perłowska Janina			
139. Gwoździewiczówna Walerja			
140. Bobrowska Anna			
141. Singerówna Janina			
142. Niedzielska Felicja			
143. Syga Marjan			
144. Niżewicz Janina			
145. Herweyówna Marja			
146. Seredyński Leon			
147. Morawska Zofja			
148. Kasprzyk Czesław	1 zł	Kasprzyk	
149. Pietruszka Władysław			
150. Sanicki Leopold			
151. Dr. Wachtel Henryk			
152. Krzyżanowska Marja			71
153. Żelazowska Amelja			+ 1
154. Freyowa Bronisława			1
155. Palusińska Stefanja			1
156. Broszkiewicz Andrzej			
157. Toroniówna Józefa	1		
~~Krzywicki~~			
Gerek Michałski.			
~~razem~~:	1	Tekielska	

razem 74

Kraków dnia ~~...~~ 1926

Zaszurowna 50 j
Tekielska 50 j

II te Liste

20

20

98

Piczęć wypełnia kartusz, na nim koń w biegu, przykryty na grzbiecie czaprakiem. Na czapraku widoczny krzyż dwuramienny. Nad koniem xxxxxxxxx postać gołębia, symbolizująca Ducha św.

Na pieczęci wsi Krowodrzy stoi krowa między jej rogami krzyż podwójny czyli godło Duchaków krakowskich.

Jurydyka Wesoła obejmowała grunta po ubu stronach ulicy Kopernika.
Na pieczęci postać św. Jana Chrzciciela z barankiem. Baranej trzyma lewą przednią nożką drzewce chorągwi (kościelnej) zakończone u góry krzyżem. Chorągiew.

Jurydyka Strzelnica obejmowała „grunta" po stronie północnej dzisiejszej ulicy Lubicz, jurydyka Lubicz po dzisiejszej stronie południowej. W drugiej połowie XVII wieku położenie jej określano w ten sposób, że jurydyka szłachecka Lubicz, poprzednio grunta tzw. Ważyńskie i Naymanowskie, rozciąga się przed fosą i murami miasta Krakowa z tyłu bramy Floryańskiej i Mikołajskiej.

Pieczęć jurydyki Lubicz : Na barokowym kartuszu, nakrytym szlachecką koroną herb : dwie pod kątem ostrym ustawione belki, ku dołowi zwrócone, po obu stronach „wierzchołka kąta" jedna sześciopromienna gwiazda, w polu zaś między ramionami kąta (między belkami) gruszka na łodyżce z liśćmi.

Smoleńsk do wielkorządów krakowskich Jkrólewskiej Mości należący. Akta tej jurydyki opatrywane były

Jarowica

(Bracia Szyler

czy Polska Składnica papieru
zapytano o informacye 22/6 1931

Skargę o 130.41
6/7 1931 Bader

Do egz 26/9 1931

pieczęcią wielkorządcy krakowskiego, na której był wyrażony jego osobisty herb.

Druga jurydyka Smoleńsk, obejmująca „grunta i domy po północnej stronie dzisiejszej ulicy Smoleńskiej ku ul. Wolskiej po lewym brzegu Rudawy, należała do „proboszcza" kościoła Bożego Miłosierdzia na Smoleńsku. Akta i wyciągi opatrywano pieczęcią kościoła Bożego Miłosierdzia, która przedstawiała Chrystusa Miłosiernego, czyli tzw. „Chrystusa w studni" .

16/5 31 godz 10¼

Gazownia miejska

contra

Samuel Sperling

1) weksel 200 Zł. Cw XVII 1897/31

2) " 180 Zł. " " 2450/31

Ulica Studencka
wiersz W. Pola.

Poezyje Wicentego Pola.
Nowe poprawne i powiększone wydanie.
Tom III.
Wiedeń 1857.

str.129.

Swiat Zakonnika.

Za kapucyńskim murem i ogrodem
Cicha uliczka poszła mimochodem,
I z jednej strony długi mur cień daje,
Z drugiej się ścieżka wzdłuż parkanu kręci........
Po niej to chodzą,kiedy dzień nastaje,
Ucząc się głośno ubodzy studenci..........

Sznurem a sznurem niby mrówki chodzą,
Wdzięcznie a wdzięcznie,niby pszczółki brzęczą,
I choć ich wielu,jakoś się tam godzą,
A po nauce pod figurą klęczą.

I stary parkan miast' tablicy szkolnej,
Jest zapisany rok rocznie od góry,
W też same wiersze w też same figury,
Świadcząc o mrówek robocie mozolnej.
"Najświętsza Panno formuj moją rękę !
Bym mógł opisać Syna Twego Mękę ".

"Feliks,qui procul"............
Stoi trochę dalej
Znać ze wsi chłopak łaciną się żali,
Że mu tygodnie tak powoli cieką,
Że do wakacji tak jeszcze daleko,
I tak daleko do ojczystych progów,
Do podśmietania i wiejskich pierogów.

I trochę dalej wyrzeka znów bieda,
Na Pytagora i mądrość Euklida........
A niżej trochę blisko przy kamieniu,
Jakaś chudzina widać w utrapieniu
Ciężkiém, westchnęła:
O Boże! mój Boże !
Jakim ja biédny, któż mi dopomoże !.........
Ale w też pędy ktoś mu odpowiada:
"Disce puer latine ! "Ot i jest już rada.......
Dalej konceptów i wierszy bez liku
I wypisana bajka "o Czyżyku ".
Dalej djabłu świeczkę
Ktoś już zapalił i grał w szbieniczkę.
Lecz jakby mażąc pustoty i troski,
Ktoś wyżej skreślił berło i koronę
Niewprawną ręką, na cześć Matki Boskiej,
I stoi napis:- "Pod Twoją Obronę"
"O ! Janie Kanty i Ty Matko Święta !
Bierzcie pod skrzydła biednego studenta !"
Długom oglądał te pisma i znaki,
Które w uliczce pokréśliły żaki.
I gdym raz rankiem siadł sobie pod murem
Także z książeczką - tak - nie bacząc wrzkomo,
Spojrzeli chłopcy:A co to za homo ?
I dawnym znowu puścili się sznurem,
Chodzą a chodzą - uczą się a uczą.........
Szybko jak mrówki, wesoło jak pszczoły,
Niby to pytle gdzieś tam w młynku huczą,
Niby to potok szumi gdzieś wesoły.
Czasami tylko kiedy na zawrocie,
Po długiej ścieżce aż do mnie dotarli,
Ten lub ów spojrzał ukradkiem w przelocie,
I daléj znowu w swoją drogę darli.

103

W tém pacież mówiąc,nadeszły mléczarki,
Z radością chłopcy krzyczą już z daleka:
"Matusiu nasza! a dajcież nam mleka !"
- "Powoli przecie,bo stłuczecie garki !"
Więc odskoczyli i stanęli z grzeczna,
A brzemię z siebie zdjęli matuś mleczna,
I patrzy w koło i pyta cierpliwie:
"No,czegóż chcecie ? przecież nie tak chciwie.
Prosimy mléka ! - I ja ! I ja proszę !
Nam obom za grosz ! - A nam za dwa grosze !
Mnie w mój garnuszek ! Mnie jeszcze przyczynku "!
I było wrzawy,jak gdyby na rynku.
Jeden chłopczyna stał tylko z daleka
Smutny,bo nie miał za co kupić mléka........
A stał w tem miejscu gdzie napis:
" Mój Boże !"
Jakim ja biédny!któż mi dopomoże!
Do niego tedy rzekła matka mléczna:
"Tać i to widzę chłopczyna jest grzeczna!
Choć - no paniczu,nie stój tak zdaleka,
Nam i bez grosza - na napij się mléka !"
I wypił chłopak do kolan się skłonił,
I za drugimi na ściéżkę pogonił.
W kilka dni później siadłem znów pod murem,
I znów się się snuły chłopcy długim sznurem;
Już się chyliło słońce do zapadu,
A oni brzęczą gdyby pszczoła sadu.
W tem zwolna nadszedł od furty klasztornéj
Stary kapucyn cichy i pokorny,
A niósł dzban wody i jabłka w koszyku,
Skoczyli chłopcy - radości bez liku,
"A Dobrodzieju! Ojcze Ogrodniku ! "
Ojciec pogłaskał - napoił- obdzielił
I długo z młodą wiarą się weselił

Aż gdy nie stało już jabłek i chleba,
Koszyk i dzbanek na ziemi postawi,
I rzekł życzliwie:- "Niech Wam z tego Nieba
Święty Jan Kanty, dzieci błogosławi !"
Na to powstałem z mojego kącika,
I powitałem w Panu zakonnika.
Nie darmo widzę młodzież tu zabawia,
gdzie pamięć świętych ścieżek się odnawia .
Zmieszał się starzec - i rzekł:"Kościół Matka!
A w łasce Bożej bywa ta czeladka;
Bo gdzie świeciła taka czysta perła
Jako Jan Kanty młodzieży ubogiéj,
Tam nie daremnie garnie się w te progi
I dzisiaj dziatwa - pod Krzyżowe berła ".

Miło tam słuchać chodząc po ogrodzie,
Czy to o ranku, czy wieczornym chłodzie,
Jak się za murem chłopięta tu uczą,
Jak sobie brzęczą i mruczą i huczą;
Boć to się człeku zdaje owo zgoła,
Jakby pożytek z Bożego ogrodu
Do ula niosła pracowita pszczoła.

A żem przy pszczołach chował się za młodu,
I dziś przy łasce Bożej bartnik stary
To mam i serce do téj młodéj wiary,
Patrząc - jak sobie tam pod krzyżem klęczy,
Pożytki zbiera - i wesoło brzęczy.........
O mléczna Matko! Cichy zakonniku!
I ty z książeczką biedny studenciku !
Wszystko wy troje z jednego zakonu........
I jest dla serca pociecha nie marna,
Że nie na skałę padły Boże ziarna,
Ale, że rosną do Pańskiego tronu.......

----------o---------

Poezyje Wincentego Pola.
Nowe poprawne i powiększone wydanie.
Tom III.
Wiedeń 1857.

str.129.

Świat Zakonnika:

Za kapucyńskim murem i ogrodem
Cicha uliczka poszła mimochodem,
I z jednej strony długi mur cień daje,
Z drugiéj się ścieżka wzdłuż parkanu kręci ....
Po niéjto chodzą,kiedy dzień nastaje,
Ucząc się głośno ubodzy studenci ....

Sznurem a sznurem niby mrówki chodzą,
wdzięcznie a wdzięcznie,niby pszczółki brzęczą,
I choć ich wielu,jakoś się tam godzą,
A po nauce pod figurą klęczą.

I stary parkan miast tablicy szkolnéj ,
Jest zapisany rok rocznie od góry,
W téż same wiersze,w téż same figury,
Świadcząc o mrówek robocie mozolnej.

"Najświętsza Panno formuj moją rękę!
Bym mógł opisać Syna Twego Mękę."

"Felix,qui procul" ....
Stoi trochę daléj
Znać ze wsi chłopak łaciną się żali,
Że mu tygodnie tak powoli cieką,
Że do wakacji tak jeszcze daleko,
I tak daleko do ojczystych progów,
Do podśmietania i wiejskich pierogów.

I trochę dalej wyrzeka znów biéda,
Na Pytagora i mądrość Euklida ....

A niżéj trochę blisko przy kamieniu,
Jakaś chudzina widać w utrapieniu
Ciężkiém westchnęła:
O Boże! mój Boże!
Jakim ja biédny,któż mi dopomoże! ....
Ale w też pędy ktoś mu odpowiąda:
"Disce puer latine!" Ot i jest już rada ....
Dalej konceptów i wierszy bez liku
I wypisana bajka"o Czyżyku."
Dalej djabłu świéczkę
Ktoś już zapalił - i grał w szubieniczkę.
Lecz jakby mażąc pustoty i troski,
Ktoś wyżej skréślił berło i koronę
Niewprawną ręką,na cześć Matki Boskiej,
I stoi napis:-"Pod Twoją Obronę!"
O! Janie Kanty i Ty Matko Święta!
Bierzcie pod skrzydła biédnego studenta!"
Długom oglądał te pisma i znaki,
Które w uliczne pokréśliły żaki.
I gdym raz rankiem siadł sobie pod murem
Także z książeczką - tak - nie bacząc wrzkomo,
Spojrzeli chłopcy:a co to za homo?
I dawnym znowu puścili się sznurem,
Chodzą a chodzą - uczą się a uczą ....
Szybko jak mrówki,wesoło jak pszczoły,
Niby to pytle gdzieś tam w młynku huczą,
Niby to potok szumi gdzieś wesoły.
Czasami tylko kiedy na zawrocie,
Po długiej ścieżce aż do mnie dotarli,
Ten lub ów spojrzał ukradkiem w przelocie,
I dalej znowu w swoją drogę darli.
W tém pacierz mówiąc,nadeszły mléczarki,
Z radością chłopcy krzyczą już z daleka:
"Matusiu naszała dajcież nam mleka!"
- "Powoli przecie,bo stłuczecie garki!"

Więc odskoczyli i stanęli z grzeczna,
A brzemię z siebie zdjęli matuś mleczna,
I patrzy w koło i pyta cierpliwie:
"No, czegoż chcecie? przecież nie tak chciwie.
Prosimy mléka! - I ja!I ja proszę?
Nam obom za grosz! - A nam za dwa grosze!
Mnie w mój garnuszek! Mnie jeszcze przyczynku"!
I było wrzawy jak gdyby na rynku,
Jeden chłopczyna stał tylko zdaleka,
Smutny,bo nie miał za co kupić mleka ....
A stał w tém miejscu gdzie napis:

"Mój Boże!"
Jakim ja biédny! któż mi dopomoże!
Do niego tedy rzekła matka mléczna:
"Tać i to widzę chłopczyna jest grzeczna!
Chodź-no panicza nie stój tak zdaleka,
Dam i bez grosza - na napij się mléka!"
I wypił chłopak,do kolan się skłonił,
I za drugimi na ściéżkę pogonił.
W kilka dni później siadłem znów pod murem,
I znów się snuły chłopcy długim sznurem;
Już się chyliło słońce do zapadu,
A oni brzęczą gdyby pszczoła sadu.
W tém zwolna nadszedł od fórty klasztornéj
Stary kapucyn cichy i pokorny,
A niósł dzban wody i jabłka w koszyku,
Skoczyli chłopcy - radości bez liku,
"A Dobrodzieju !Ojcze Ogrodniku!"
Ojciec pogłaskał - napoił-obdzielił
I długo z młodą wiarą się weselił.
Aż gdy nie stało już jabłek i chleba,
Koszyk i dzbanek na ziemi postawi,
I rzekł życzliwie:- "Niech wam z tego Nieba
Święty Jan Kanty,dzieci,błogosławi!"
Na to powstałem z mojego kącika,
I powitałem w Panu zakonnika .

Nie darmo widzę młodzież tu zabawia,
Gdzie pamięć świętych ścieżek się odnawia.
Zmięszał się starzec - i rzekł:"Kościół Matka!
A w łasce Bożéj bywa tą czeladka;
Bo gdzie świeciła taka czysta perła
Jako Jan Kanty młodzieży ubogiéj ,
Tam nie daremnie garnie się w te progi,
I dzisiaj dziatwa - pod Krzyżowe berła".

Miło tam słuchać chodząc po ogrodzie,
Czy to o ranku czy wieczornym chłodzie,
Jak się za murem chłopięta tu uczą,
Jak sobie brzęczą i mruczą i huczą;
Boć to się człeku zdaje owo zgoła,
Jakby pożytek z Bożego ogrodu
Do ula niosła pracowita pszczoła.

A żem przy pszczołach chował się za młodu,
I dziś przy łasce Bożej bartnik stary,
To mam i serce do téj młodéj wiary,
Patrząc - jak sobie tam pod krzyżem klęczy,
Pożytki zbiera - i wesoło brzęczy.......
O mléczna Matko!Cichy zakonniku !
I ty z książeczką biédny studenciku !
Wszystko wy troje z jednego zakonu.....
I jest dla serca pociecha nie marna,
Że nie na skałę padły Boże ziarna,
Ale że rosną do Pańskiego tronu ....